...الفاواق قیلسه الله‌تعالی آنی اون ایکی تورلو بلا بلان عقاب قیلور اوچوسی دنیاده - اوچوسی اولکان وقتده - اوچوسی قبرده - اوچوسی قیامت کونده - ایمدی دنیاده الله‌تعالی آننك کسبندن برکتنی آلور - یوزندن ایذکولر نوری کیتار - مسلمانلار اوز محبتسز کورنور - ینه اولکان وقتده غایت صوصاب اولر بوترن دنیاداغی صوبنی ایچوب بتورسه‌ده تویماس - جانی بیك قاطیلق بلان آلنور دخی دنیادان ...انسز کیتماکنده خوف باردر العیاذبالله - دخی قبرده قاطیلق بلان سؤال قیلنور - ...ری غایت قارانغی بولور - قبری طار بولور قابورغالاری آرالاشور - وهم قیامت ...ده سؤال وحساب قاطی بولور - الله‌تعالی غضب قیلور - اوت بلان معذب بولور * ١

...خلاصة الفتاوی کتابنده مذکوردرکه براو اذان آیتکاننی ایشتسه آنکا جماعت نمازین ...و بماغه رخصت یوقدر چونکه جماعت نمازی سنة مؤکده‌در شویله‌که اکر بر ناحیه ...اهلی یاکه بر قریه اهلی جماعتنی ترك قیلسه‌لار آلار بلان قتال واجبدر - اکر ...قومدن براو جماعتنی ترك قیلسه تعزیر واجبدر - تارك الصلوة ننك شهادتی مقبول ...کلمدر - تارك الصلوة ننك کورشیلری امام ومؤذن دخی اکر سکوت قیلسه‌لار برکا ...کناهلی بولورلار وتارك الصلوة ننك کسافتی کورشیلرینه ده اثر ایتار - ترك صلوة ...ایچون تعزیرننك اینك آزی اوچ قامچی صوقمقدر - خلاصة الفتاوی ایاسی آیتدی ...بر فقیه‌دن ایشتدم که تارك الصلوة نی مالیدان جریمه آلوب تعزیر قیلنور چونکه آدمکا ...جریمه‌سی تن جزاسندان چیتونرا کدر - بوجزالار نمازنی جماعت بلان اوقوماغان ...کادر اما بالکلیه نمازنی ترك قیلغان کشی کا نی جزا بولور الله‌تعالی اوزی بلور * ٢

...ارده کیلمشدرکه بر آدم صحراده شیطان بلان یولداش بولدی - بر کون یوروديلر بو کشی ...بش وقت نمازنی اوقومادی - کیچ بولدی بر یرده یاتوب یوقلاماقچی بولدیلار - بو کشی یوقلارغه ...یاتتاچ شیطان بو کشیدن قاچوب کیتدی بو کشی ایتدی نیك مندن قاچیننك دیدی - شیطان ...ایتدی نیك قاچماسقه - من عمرمده بر مرتبه الله‌تعالی کا عاصی بولدم بوننك اوچون الله‌تعالی ...درکاهندان سوردی ملعون بولدم - سن بو کون الله‌تعالی کا بش مرتبه عاصی بولدنك ...بلالی قورقامن که الله تعالی سنکا غضب قیلسه سننك عصیاننك سببلی منکا ده قهری تیار ...دی - ایمدی ای اوغل توبه قیل تارك الصلوة دان شیطان هم قورقا ایمش * ٣

روایت قیلنمشدرکه پیغمبر علیه السلام صحابه‌لری بلان اولتوروب تورغانده بر ...عرب مسجد قپوسینه کیلوب یغلادی - پیغمبر علیه السلام ایتدی ای یکت نی اوچون ...یغلارسن - یکت ایتدی یا رسول الله آتام وفات بولدی کفنلکم یوق یوارغه کشم ...یوق فقیرمن دیدی - پیغمبر علیه السلام ابوبکر وعمر رضی الله عنهما حضرتلرینه ...بیردی میت یانینه باردیلار میتنی کوردیلر قارا دونکغوز صورتنده بولمش یاتور - ...ملینه تغ پیغمبر علیه السلامغه خبر بیردیلر یا رسول الله بز آنده میتنی کورمادك تبدلین قارا دونکغوز یاتور کوردك دیدیلر - بس پیغمبر علیه السلام جنازه‌سینه

چیقدی جنازه اوقودی کوردیلر میت اوز صورتنده در آنداان صونك دفن قیلماغه میتنی لحد
آوزینه کیتوردیلر کوردیلر میت ینه دونکغوز صورتینه دونمش - پیغمبر علیه السلام ایتدی و
ای یکت آتانك دنیاده نی یاوز عمل قیلغان ایدی - یکت ایتدی یارسول الله آتام دنیاده عبا
نماز اوقومادی جماعت نمازینه بارمادی دیدی - پیغمبر علیه السلام ایتدی یا صحابه لرم کورنلیه
قیامت کوننده الله تعالی تارك الصلوة نی دونکغوز صورتنده قوبارسه کیرا کدر دیدی - العیاذ بالله

حکایت - ابو بکر الصدیق رضی الله عنه زماننده بر آدم وفات بولوب خلق
موننك جنازه سینه جیولدیلار کوردیلر میت ننك کفنی قیملداب سلکنوب تورور
بو نی حال دیب کفنین آچوب قاراب کوردیلر بر یلان میت ننك موینینه چرنانمش
میت ننك ایتین آشاب قانین صؤروب یاتور - بس بو یلاننی توتوب اولترما
قصد قیلدیلار - یلان ایتدی لا اله الا الله محمد رسول الله - منی نی اوچو
اولترماکا قصد قیلاسز منم نی گناهم بار الله تعالی منکا بیوردی قیامتکاچه بیله
میت نی عذاب قیلسام کیراك دیدی - ایتدیلر بو کشی ننك نی گناهسی باردر
یلان ایتدی بو کشی ننك اوچ تورلو اولوغ گناهسی باردر - اوّل اذان ایشتد
جماعت نمازینه بارمادی ایکنچی مالی ننك زکوتین چیغارمادی اوچونچی عالملر وواعظ
سوزین تنکلامادی بس اوشبو آننك جزاسیدر دیدی - ایمدی ای اوغل
تعالی ننك امرین توتماغانلارغه قیامت کوننده کوب قورقنچلار باردر الحذر الحذر

حکایت - مجاهد رضی الله عنه دن روایت قیلندی که ابن عباس رضی الله عنه یانی
کشی کیلدی ایتدی یا ابن عباس بر کشی کیچلر اویاغ توردی کوندوزلر روزه توتدی
نمازینه بارمادی نمازنی جماعت بلان ادا قیلمادی شول حال اوزره وفات بولدی ایمدی بو
حقنده نی ایته سن دیدی - ابن عباس ایتدی اول کشی شکسز تموغلقدر دیدی

حکایت - اولوغ مشایخلردن بر آدم سفر نیتی بلان چیغوب یولی دریا
توغری کیلدی دریا سفری اوچون کیمه کا اوتورغانده کوردی صو حیوانلاری
برینی توتوب آشارلار - بو شیخ ننك کونکلینه کیلدی که سبحان الله دریاده هم قحط
بولا ایمش دیب حیران بولدی ملاحدن صورادی یا ملاح بو نی حکمت مونده
نی نرسه درکه صو حیوانلاری بر برینی آشارلار دیدی - ملاح ایتدی ایمدی او
یلدر کورامز صو حیوانلاری بیله بر برینی آشارلار اما نی حکمت ونی سر بار
بلمادك دیدی - بس بو شیخ مناجات قیلوب الله تعالی دن صورادی - هاتفدن
آواز ایشتدی که کونلرده بر کون بر بی نماز اوشبو دریادان اوزغانده صو
دریا یقاسینه کیلدی دریادان صو آلوب آوزینه قابدی - دریا صوی آچی
آوزنداغی صونی یانکادان دریاغه توکروب تاشلادی بس بی نمازننك کسافتی
دریاده آچلق واقع بولدی حتی بالقلار آچلقدان بر برینی آشاماغه باشلادی بر

حكايت - كونلرده بر كون عيسى عليه السلام بر قريه دن اوزغانده كوردى عمارتلرى
بتنوزوك آقار صولارى ويمش لرى كوب ونعمتلرى فراوان وقريه اهلى بارچه سى طاعت
ده وعبادت بلان مشغول لردر - مال لارى وحيوانلارى كوب انواع نعمت بلان متنعملردر - عيسى
عليه السلام نى كيتوروب عزت وحرمت قيلديلار ومال لارين عيسى عليه السلام غه عرض
قيلديلار اما عيسى عليه السلام قبول ايتمادى يولينه كيتدى - آندان صونك ينه اوچ يل اوتكاچ
عيسى عليه السلام اوشبو قريه كا كيلدى كوردى ايلكاركى باغچه لارى وعمارتلرى خراب بولمش
بلغه لارى وآقار صولارى قورومش مال لارى وحيوانلارى يوق قه چقمش طاعت وعبادت
قيلغوچيلارى مسجدلردن كيتمشلر يورطلارنك هيچ كم يوق بوتون قريه نى كيزدى هيچ براونى
كورمادى بو احوالنى صوراشورغه كشى تابماغاچ عجبلانوب الله تعالى كا مناجات قيلدى آيتدى
الهى بر خدايا اكر سننك قاشنكده بو بنده نك ننك آزغنه قدر وعزتى بولسه ده بيان قيلغل بو
قريه اهلينه نى بولدى عمارتلرى وباغچه لارى وخلقلارى قايا كيتدى - آقار صولارى وچيشمه لرى
قايا كيتدى بر ساحر يوققه چغاردى مو - كوز تيكدى مو - ياكه دوشمانلارى هلاك قيلدى مو -
ياكه طاعت وعبادتلرين تاشلاديلارمو ديدى - درحال جبرائيل عليه السلام ايندى آيتدى يا
عيسى الله تعالى سنكا سلام اوقودى ودخى آيتوركه بو قريه سحر سببلى كوز تيو سببلى وطاعت
عبادتنى قويو سببلى خراب بولمادى بلكه خراب بولدى نمازسز كشى ننك شوملغندان - كونلرده
بر كون بو قريه دن بر نمازسز كشى اوزوب كيتدى چيشمه صولارنده قولين يودى وصولارين
ايچدى بس شول نمازسزننك كسافتى تيوب بو قريه هلاك بولدى ديدى - ايمدى اى اوغل
بيلكه نمازسزلارننك كسافتى دنيا عمارتلرين خراب ايتسه اوزى ننك دين عمارتى خراب
بولوب قيامت كوننده آنكا بولاچق عذاب وعقابنى خداى تعالى دن غيرى كم بلور*

سؤال - پيغمبر عليه السلام آيتدى (قد جف القلم بما هو كائن) يعنى هر بر بولاچق
ايشلر لوح المحفوظده يازلدى قلم كيبدى كم ننك عاصى بولاسى كم ننك مطيع بولاسى
ازلده يازلدى بس امر ونهى ننك وارسال رسول ننك نى فايداسى باردر ديسانك اى اوغل
بو مسئله ده كوب وجهلر وكوب علملر باردر كم بلدى هدايت تابدى وكم بلمادى
ضلالت كا توشدى - اكرده براو قلم كيبدى ديكان سوزدن الله تعالى هر بر نرسه نى
يازوب بوشادى ديكان سوزنى اراده قيلسه اول كشى يهوديلر مذهبينه كيتدى
اونكه آلار ديرلركه الله تعالى دنيانى ودنياده بولغان نرسه نى همه سين آلتى كونده
ياراتدى يدنچى كونده بوشادى ديرلر بو سوز كفردر - ايمدى بزننك جوابمز
بودركه بر زمانده بر عمل بلان مشغول بولوب بر زمانده عملدن فارغ بولغان هر
صانع ذات ابدا الوهيت كا صلاحيتلى بولماس آننك اوچون اكرده شولاى بولسه يعنى
بر زمانده عملده بولوب بر زمانده فراغتده بولسه بس اول متغير بولدى وآننك
عملينه تغير كردى كه اول تغير عمل وفراغتدر وزماندر بس الله تعالى تغيردن
وتبدلدن منزه بر قلمنى خلق ايتمادن مقدم نيچوك ايدى كيبكاچ ده هنان شولايدر

(قيلينه)

الله تعالی ننك صفتنده هیچ تغیر بولماس ـ الله تعالی ابدا اشدن فارغ بولغانی یوقدر ـ
(کل یوم هو فی شأن) قرآن آیتی مونکار دلیلدر ـ بس بلگلکه ای اوغل هر بیلار
نرسه الله تعالی ننك ارادهسی بلان وتلامکی بلاندر هیچ بر نرسه هیچ بر حکم هیچ با
بر امر هیچ بر عمل الله تعالی ننك ارادهسندن وصنعندن طش بولماس ـ ودخی عقو
نتاکه الله تعالی ننك ذاتی هیچ بر مخلوق ذاتینه اوخشاماس اوشانداق هیچ بر صنعدنی
هیچ بر عملی دخی مخلوق صنعینه ومخلوق عملینه اوخشاماس ـ مخلوق نی نرسه قیلسهو
الله تعالی ننك هم صنعی آننك عملینه مقارندر یعنی بر نرسهنی اشلاب بنده ننلادید
اول عملینه واول فعلینه مقابل ومقارن ایکنچی بر نرسه ایجاد قیلور حال بوکه اوشو
نرسهنی اشلامکدن بنده عاجزدر آنی اشلاماقا بنده ابدا قادر توکلدر مثلا بنده بر ک
لقمهنی آلوب آوزینه قابماغه وچایناماقا قادر اما لقمهکا لذت بیرماکا قادر توکلدر الس
یعنی بنده ننك چایناماقینه مقارن لذت بیرمك الله تعالی ننك اشیدر ودخی بنده قیل
اوزی ننك خذمتچیسین صوقماغه قادر لکن المنی ایجاد قیلمق بنده اشی توکلدر آو
بنده ننك ضربینه مقارن المنی الله تعالی خلق ایتهدر بنده ایگون ایکماکا براون
اورلوق ساچماکا قادردر اما اول اورلوقنی تیشولدرماکا واوسدرماکا قادر توکلدر الس
ودخی بنده جماع قیلماغه قادردر اما جماعده لذتنی ایجاد قیلماغه وبالا بولدورمانلق
قادر توکلدر ـ بس بنده ننك هر بر صنعنده الله تعالی صنعی ننك دخلی باردتم
حال بوکه بنده آندان عاجز ایدی ـ ایمدی ای اوغل بو بابده سوز کوبدر بیوک
قدریسی کفایه ـ ودخی الله تعالی ننك صنعی بنده صنعینه اوخشاماغانلقی نمرود اوتنده وذکیه
اسماعیلده وعصاء موسیده بیك ظاهردر یعنی نمرود ابراهیم علیه السلام نی اوتقه آتقاچ الله ته وآی
اوت ننك اسّی لکین آلدی باقچه قیلدی ـ وابراهیم علیه السلام اوغلی اسماعیلنی ذبح قیله دیم
الله تعالی پچاقنی کیسماس ایتدی قصهسی مشهوردر ـ ودخی الله تعالی ننك صنعندندر طاعوس
معصیت ومعصیتده معرفت ظهور ایتهدر مثلا ابلیس طاعتده ایدی طاعتی عصیانه یام
منقلب بولدی ـ وسحرهٔ فرعون عصیانده ایدیلر الله تعالی آلارده بر معرفت ایجاد قیلدی آیته
حقلقنی بلدیلر موسی علیه السلام غه ایمان کیتوردیلر ـ قاچان که موسی علیه السلام غه تور او
ایندی موسی علیه السلام توریتنی اوقور ایدی وتوریت بلان متشرف بولور ایدی ـ بر علیه
کونلرده بر کون جبرائیل علیه السلام ایندی وآیتدی یاموسی الله تعالی سنکا سلام اوقودی و
امر قیلدی که بنی اسرائیلنی جیغایسن ومنبرکا منکایسن وقومنکنی وعظ قیلغایسن ـ قومنك قار
کم ده کم هدایتکا اهل بواسطه هدایت قیلنوب رحمتکا واصل بولسونلار وکم ده کم ضلالت حام
اهل بواسطه ضلالتکا توشوب عقوبتکا واصل بولورلار دیدی ـ بس موسی علیه السلام منبر بوا
قویدی بنی اسرائیلنی جمع قیلدی ـ مونا بر زمان سیاست وتکبرلك بلان زینتلی نفیس قار
ومرصع کیوملر کیوب وخزینه آچقچلارین قرق توهکا یوکلاب ـ ودخی آلتون کموش او
بلان مزین آطلارغه آطلانغان اوچ منك قل لاری بلان موسی علیه السلام ننك وعظ مجلسی اش
قارون کیلدی ـ نتاکه (فخرج علی قومه فی زینته) قرآنده مذکوردر * آیا

زجر

قجر - ایمدی ای اوغل اکر علما مجلسینه بارمق تلاسانك سنکا واجبدر که تواضعلق بلان وخشوع
بر بلان وانکسار قلب بلان بارغایسن - کم ده کم علما مجلسینه بو صفتده بارسه الله تعالی دن مغفرت
هیچ تابار - اکر قارون صفتنده تکبرلك اوچون زینتلانوب بارسه الله تعالی دن کیسولوب
خی عقوبتکا اولاشور - نتاکه کوردنکمو قارون سیاست وتکبرلك وزینت بلان کیلدی فقط
عی دنیاترکاسکین اراده قیلغوچیلار آنکا آیاق اوره توردیلار وآنی تعظیم وتکریم قیلدیلار بس
لسا موسی علیه السلام آلارنی بو اشدن منع قیلدی بو یاراماس علم و وعظ مجلسنده بیله تکلفلانمانکز
نك دیدی - کمدر موسی علیه السلامننك سوزین قبول ایتوب قارونغه آیاق اوره تورمادی
اوا موسی بلان برکا نجات تابدی - قارونغه تواضعلق قیلوب تعظیم وتکریم قیلغانلار قارون بلان
ه بر برکا منخسف بولدیلار یعنی قارون بلان برکا یارچه سین یر یوتدی - قاچانکه موسی علیه
لد السلام قارونننك زینتین وبایلغین کوردی زکوة چقارماغه امر قیلدی - بس قارون حساب
ند قیلوب قارادی منك یرده منك آلتون زکوة چقاچق بولدی بو قدر زکوتنی چقارمق کونکلینه
لد آور کیلدی یوق من بو قدر زکوةنی چقارا آلماس من دیدی - موسی علیه السلام آیتدی بر او
بر اوزی ننك مالندان حق اللهنی چقارماسه کافردر دیدی آندان صونك قارون موسی علیه
در السلامدان بو سوزنی ایشتکاچ کونکلنده کینه توتدی - دخی کونلرده بر کون موسی علیه السلام
ماغلقه وعظ ایتماکا منبرکا آشدی قارون علیه اللعنه بنی اسرائیل آراسنده موسی علیه السلامنی
ارد تهمت قیلوب اویاتلی ایتمك اوچون بر بوکلی خاتونننی تابوب کیتورنکز دیب بیوردی برده
ر بربوکلی خاتونننی تابا آلمادیلار مکر برکتوچی بلان زنا قیلوب حامله بولغان خاتونننی تابوب
وذه کیتوردیلر - قارون اول خاتونغه قرق اوقه آلتون وعده قیلدی واول خاتونننی اوکراتدی
ه تعا وآیتدی ای خاتون بنی اسرائیل آراسینه چقوب موسی منم بلان زنا قیلدی آندان حامله بولدم
قیلغ دیب دعوا قیل دیدی - آندان صونك قارون دخی موسی علیه السلام مجلسینه کیلدی
ظاه موسی علیه السلام بلان مناظره غه توردی موسی علیه السلام منبرده ایدی - آیتدی
سیانه یاموسی ظلملق بلان کشی اولترکان کشی حقنده نی آیته سن دیدی موسی علیه السلام
یلد آیتدی قتل واجبدر - قارون آیتدی آلای بولسه ظلما کشی اولترمك زکوة بیرماکاندن
ور اولوغراقدر که سن اورنك ظلما برکشی اولتردنك سنی قتل واجبدر دیدی موسی
ی - بر علیه السلام آیتدی من ظلما بر اونی ده اولترکانم یوق مکر بر دوشمان کافرنی اولتروب
ودبر دخی مسلمانلنی قوتقاردم بو ظلما قتل ایمسدر مکر دوشمان بلان غزادر دیدی -
منك قارون آیتدی منم دخی بر مسئلهم بار - برخاتون بلان زنا قیلوب اول خاتون آندان
لات حامله بولسه بو کشی حقنده نی آیته سن دیدی موسی علیه السلام ایتدی اکر محصن
م منه بولسه تاش بلان رجم قیلنور اکر غیر محصنه بولسه یوز قامچی صوغولور دیدی
نفیس قارون آیتدی آلای بولسه سنی رجم واجب چونکه سن بر خاتون بلان زنا قیلوب
کمون اول خاتون سندن حامله بولمشدر دیدی - موسی علیه السلام ایتدی حاشا من بو
مجلس اشنی قیلغانم یوق من بو اشدن بیزکوچی من دیدی - آندان صونك شول خاتون
* آیاق اوزره توروب موسی منم بلان زنا قیلدی بو حملم آندان اندر دیب بنی اسرائیل

آراسنده قاوغاچقاردی-موسی علیه السلام بیك خجیل بولوب باشین توبان صالوب تیك توردی آ
حال بوکه موسی علیه السلام بو اشدن مبرا ایدی-زجر-موسی علیه السلام بو قدر عصمتی و برائتی
بلان کافر آراسنده زنا تهمتندن خجیل بولدی- ایمدی ای اوغل دنیاده علنا زنا قیلوب یورکارل
آدملرننك حالی قیامتده جمیع خلایقلار و پیغمبرلر آراسنده نیچوك بولسه کیراك- بس بو قد
قوم آراسنده موسی علیه السلام متحیر بولوب قالدی و مناجات قیلدی الهی بو قوم زنادان بری
ایکانمنی بلماسه‌لرده حالمنی سن بلاسن دیب الله تعالی کا تضرع قیلدی - الله تعالی دن ندا
کیلدی یاموسی اکر اشنکنی منکا تابشرسانك و مندن حاجت تلاسانك آناسی قورصاغنده اغی
بالانی سو یلاشدرماکا قادرمن تا که سننك زنادان مبرا ایکانینکا شهادت بیرسون دیدی-موسی
علیه السلام قارونغه ایتدی یاقارون اکرده آناسی قورصاغنده اغی بالامنم زنادان پاك ایکانیو
کواهلق بیرسه‌نی ایتورسن قارون ایتدی البته سننك توغریلغنك ظاهر بولور یالغان تهمت
ایکانی بلنور دیدی-بس بالا الله تعالی ننك اذنی بلان آناسی قورصاغنده سو یلاشدی بارچه
اسرائیل قومی ایشتدیلر - بالافصیح تلی بلان ایتدی فلان یرده فلان وادی اچنده فلان
کنوچی بلان آنام زنا قیلدی آنام آندان حامله بولدی موسی علیه السلام زنادان پاکدر
وپیغمبردر سزلرکا رسول ایتوب یبارلدی آننك سوزی حقدر و ذاتی کناهدان بریدر
دیدی- قاچانکه بو بالا شهادت بیردی موسی علیه السلام شاد بولدی قارون خجیل
بولدی- ایمدی بلکل که ای اوغل شریعتده صبی ننك شهادتی جایز توکلدر شولای
بولا توروب یعنی شهادتی جایز بولماغان کشی ننك شهادتی بلان الله تعالی موسی
پیغمبرنی تهمتدن و بهتاندان قوتقاردی اوزی ننك امتندن بولغان کافرلر آراسنده
خجیل واویاتلی قیلمادی - ایمدی نی ایتورسن که الله تعالی محمد علیه السلام امتینی
(خیر امة اخرجت للناس) دیب اوزی کواهلق بیردی بس قیامت کوننده تموغدان
وقیامت خجالتندن خلاص قیلوب فضلی و کرمی بلان اوجماحقه کرتسه نی سوزنك باردر*

بس اول فاحشه وزانیه خاتون موسی علیه السلام حقنده یالغان کواهلق بیردی آننك
یالغان شهادتی سببلی یورطلار خراب بولدی - قارون نی مالی ملکنی وسرایلاری
بلان یر یوتدی واول خاتون اوزی ننك دینین فساد قیلدی هلاك بولدی - ای
اوغل اوشانداق هربر یالغان کواهلق بیرکان کشی اوزی ننك دینین خراب ایتار
وغیرلرننك یورطین خراب ایتار اول کشی زانیه خاتوننك اننده ادوندر*

وقاچانکه اول زانیه خاتون موسی علیه السلام حقنده یالغان کواهلق بیروب خجیل
بولدی خلق آراسندان قاچدی مؤمنلردن ایکی کشی اول خاتون ننك آرتندان
کیتدیلر- خاتون ننك یورطینه کردیلر کوردیلر یورطنده آشامق اچمکدن کیو
صالومدان هیچ نرسه یوق غایت فقیره خاتون ایمش - چونکه زنا فقیرلکنی ایراثلد
قیلور (لان الزنا یورث الفقر) دیدیلر- دخی پیغمبر علیه السلام ایتدی (ان اهل
الزنا مقهورة بالفقر) هربر یورط زنا بلان مشهور بولسه اول یورطدان برکات قاچار

آندان

ایمانین و معرفتین وسیله قیلوب صورادی بس ایری خلاص تابدی- ایمدی ای اهل اسلا
اوشبو عاصی بنلابش نرسه نی شفیع توتوب دعا قیلادرکه آمین دیینکز- الهی مؤمن لرننك عباد
موضعی بولغوچی مسجد حرمتینه- وکتابنك قرآن مبین حرمتینه- خاتم النبیین موضعی بولغوچ
منبر حرمتینه- وقرآن عظیم اینکان رمضان شریف آیی حرمتینه وگناهلی مؤمن ارننك
کوزلرندن آقغان یاش تامچیلاری ننك حرمتینه اوشبو حاضری المجلس بولغان جماع
مسلمین نی مغفرت قیل- آمین -قیامت محنتلرندن خلاص قیل- آمین - وعذاب قبردر
ایمین قیل - آمین - وتموغدان آزاد قیلوب اوجماحنك بلان مشرف قیل - آمین
ودیدارنك بلان مشرف قیل - آمین - برحمتك یا ارحم الراحمین *

سؤال - سلیمان علیه السلام پیغمبر ایکان نی اوچون الله تعالی دن دنیا ملکین و دنیا نعمتی
صورادی رب هب لی ملکا دیدی مونده نی حکمت بار ایدی- ای اوغل جواب بودرکه سلیمان
السلام فقط دنیانی غنه صوراما دی اول آیت ننك آللنده اوّل مغفرت صورادی رب اغفر ل
وهب لی ملکا دیدی اگر فقط دنیانی صوراسه رب اغفر لی دیماس ایدی - مونده کوب و
باردر- جمله دن بری بودرکه سلیمان علیه السلام فقیر کمسنه ایدی بر کون جبرائیل علیه ال
کیلدی ایتدی یا سلیمان الله تعالی سنکا سلام اوقودی وامر قیلدی که فلان یرده ارمله بر خا
باردر الله تعالی قاشنده آننك درجه سی اولوغدر اول خاتونغه احسان قیلغایسن د
حاجت لرین آندان کوتارگایسن دیدی- سلیمان علیه السلام ایتدی الهی اوزنکا معلوم
من فقیر من دنیا لقدان نرسه م یوقدر (فهب لی ملکا حتی اهب لها) یعنی الهی م
دنیالقنی بیرسانك تاکه اول خاتونغه احسان قیلور ایدم دیب مناجات قیلد
الله تعالی ایتدی یا سلیمان نی مقصودنك بار صورا بیرگوچی من دیدی سلیم
علیه السلام ایتدی دنیا وآخرت مقصودم بار ایمدی صوراماغه اذن بولدی (ر
اغفر لی وهب لی ملکا لاینبغی لاحد من بعدی انك انت الوهاب) دیب دعا قیلدی
بس الله تعالی سلیمان علیه السلامغه جیلنی آدملرنی وجن لرنی وشیطانلارنی مس
قیلدی - (فسخرنا له الریح تجری بامره) قصه لارده مذکوردرکه سلیمان ننك خوا
شیطانلاری بار ایدی دریاغه چوموب انجو وجواهرلر کیتوروب سلیمان علیه السلام
تقدیم قیلورلار ایدی (ومن الشیاطین من یغوصون له) آندان صونك سلیم
علیه السلام جبرائیل علیه السلامغه ایتدی اول خاتون ننك اورنی قایده در جبرا
علیه السلام فلان یرده در دیب تعریف قیلدی - بس سلیمان علیه السلام سحر
توردی شول خاتون ننك مقامینه کیلدی کوردی برقارانغی یرده توروركور
ایونده آشامق ایچمکدن کیمك صالمقدان هیچ نرسه سی یوق - خاتون ننك ای
قزی بار ایمش اونك قولین اولوغ قزی ننك باشی آستینه وصول قولین
قزی ننك باشی آستینه قویوب قزلارین یوقلاتمش قزلاری یالانغاچ قورو
یاتورلار یرننك قاطیلغندان تنلرینه چبطه بیزاکی توشمش آنالاری ننك قول لا

جراحتلانمش

جراحتلانمش بالالارینه شفقت یوزندن صبر ایتوب توررور- شول حالده برقزی اویغانوب های آنام بولسه طعام کیتوررور ایدی آشار ایدم وایکنچی‌سی دخی وای آنام بولسه کیوم بیروررایدی کیارایدم دیب ناوش‌بلان یغلارلار بولارننك حسرتندن آنالاری دخی یغلارو حسرت یاشی کوزلرندن آقارایدی سلیمان علیه السلام ایندی یا مسکینه خاتون ایرنك قاچان وفات بولدی - خاتون ایتدی یا رسول الله ایرم اولکانینه ایمدی یل یاریم بولدی دو ایکی یتیم بالا بلان فقیرلکده مبتلامن دیب بس سلیمان علیه السلام ننك رحیمی کیلوب رب هب‌لی ملکا دیدی - برنیچه کوندن سلیمان علیه السلام امرقیلدی بو خاتون‌غه بش توه یوکی جهاز آلتون کموش وجواهردن تویاب ایلتدیلر سلیمان علیه السلام دخی کیلدی ایتدی یا خاتون سنکا سونچ بولسون صبرقیلدنك الله‌تعالی‌کا توکل قیلدنك صبرنك وتوکلنك اوچون الله تعالی سنکا بش یوك جواهر هبه قیلدی دیدی - ای اوغل بلکلکه الله تعالی صبروتوکل قیلغانلارنی ضایع قیلماس براو الله‌تعالی‌کا توکل قیلسه یتیم‌لرکا ومسکینلرکا شفقت‌وخدمت‌قیلسه‌هیچ قاچان آننك اجری ضایع بولماس (ومن یتوکل علی‌الله کفاه) *

حکایت - آوزینه‌سو یاك قابقان بر ات کوپردن اوزوب بارغانده‌صوده اوزی ننك صورتین کوردی که آوزینه‌سو یاك قابقان‌ده یوکروب بارا- بو اوزی ننك صورتین حقیقی ات دیب گمان‌قیلوب‌صوداغی ات‌ننك آوزندان سویاکنی آلماغه قصدقیلدی- صورت ننك آوزنداغی سو یاك ضورراق کورندی آنی آلماقچی بولوب آوزنداغی سو یاکنی تاشلادی صوداغی ات‌ننك آوزنداغی سو یاك هم توشوب کیتدی ات ایکی سو یاکدن هم محروم قالدی- ایمدی ای اوغل بو حکایت‌نی بر بوش قصه‌غه حسابلاما قصه‌دان حصه بودرکه‌نفس اماره آدم‌ننك تننده‌شول ات کبکدر آدم‌ننك آوزنده‌عمل سو یاکی باردر- دنیاترکلکی صو شیکللی‌در (انما مثل الحیوة الدنیا کماء انزلناه من السماء) نفس اکر دنیاغه قاراسه اوزی ننك صورتنده خلقنی کورادرکه آوزلارنده‌مال‌سو یاکی وبایلق سو یاکی بار آلماغه‌طمع قیلوب آوزنداغی عمل سو یاکین تاشلایدر مالغه‌ده واصل بولمای قالادر (وذلك هو الخسران المبین) *

حکایت - سلطان محمود غزنوی زماننده برزجاج یعنی پیالاچی بار ایدی پیالا دکانی سلطان سراینه یقین‌ایدی کونلرده بر کون بو دکان‌غه کیلوب براو بر دینارلق پیالا آلدی سلطان محمود اوزی‌ننك سراینه‌ان قاراب تورور ایدی- وسلطان‌ننك ایاس اسملی بیك سوکلو وزیری سرایی اوستندن اوق آتار ایدی خطاءً اوق شول کشی‌ننك پیالاسینه‌کیلوب تیدی پیالاسی والدی سلطان مونی‌کوروب توردی بو کشی سلطان قپوسینه‌کیلوب شکایت قیلدی یغلادی یا سلطان وزیرنك پیالامنی واتدی حقمنی آلوب بیر دیدی- سلطان ایتدی پیالاننك بهاسی قیمت‌مو ایدی- اول کشی ایتدی منك تنکه‌لك ایدی - سلطان ایتدی های کذاب اویالمای‌موسن من اوزم کوروب توردم بر آلتون‌غه صاتوب آلدنك لا باصا دیدی حاضرده منك

تنکه لك ایدی دیب ایته سن دیدی - اول کشی ایتدی سلطان ننك عمری اوزون
پیالا والماغان چاغنده بر آلتوندان آرتوقلق توکل ایدی لکن سلطان ننك سوکلو کش
اوچون منك تنکه دن کیم حسابلامای من دیدی - آندان صونك سلطان امر ایتدی
بیروب ییاردیلر - ایمدی ای اوغل اوشاندق مؤمن بنده ننك قلبی پیالاشیکلید
تعالی سوزی ننك اوغی بلان ورسول الله سوزی ننك اوغی بلان منکسر بولغاندان
بنده تضرع قیلوب الله تعالی ننك یورطینه (وان المساجد لله) کیلسه الله تعالی ایتو
نی صورارسن نی حاجتنك بار - مؤمن بنده ایتور الهی منکسر بولمش وصنوق کونکلم
صورارمن دیور الله تعالی ایتور ای بنده م سننك قلبنك بر تامچی قاندر آننك نی قی
بنده ایتور الهی راستدر لکن دوستنك ننك سوزی کونکلمنی صندردی
سلطان محمود زماننداان کیم آلاسم کیلمیدر دیور بس الله تعالی ایتور
ایمدی قلبنك ننك قیمتین ایتدنك صنوق کونکللی لرنی من یاراتامن

مثل - قش صوؤقلاری اوتدی یاز بولدی الله تعالی یاز کوننده عالم کا رحمت نظری
قیلدی - الله تعالی ننك رحمت اثرلری بلان یریوزی مزین بولدی - (فانظر وال
الله کیف یحی الارض بعد موتها) اوّل صاری گل چیقدی - قارادق خوش ایسی یو
صونك آق گل چیقدی آننك ده خوش ایسی بیك آز - آندان صونك نفیس قزل گ
کامل خوش ایسلی بولوب چیقدی خلق موننك بلان مزین بولدی باقچه مزین بو
قولینه آلوب بورنینه قویوب ایسنادیلر - اول انواع چچك وگل لر بلان بوتون یریو
بولوب خوش ایسلی گل لر باقچه لارنی صحرالارنی ودماغلارنی معطر قیل
صایرار قوشلار وبلبل لار وجمیع مخلوقات وآدمی زاده خوش خاطر تماشا
ایدیلر - قاچانکه اول خوش ایسلی گل لرننك رجوع وقتی یتدی بس او
بنی آدم کا میراث خوش ایسلی صولاری وخوش ایسلی مایلاری غنه
آندان صونك آدم اوغلی قزی کوز کوننده قش کوننده جای علامت
اوچون گل ننك میرائین استعمال قیلدیلار یعنی خوشبوی ایسنادیلر و
ویورطلارین خوشبوی بلان معطر قیلدیلار - ایمدی ای اوغل سن بو
یاز کونی قصه سینه اعتبار قیلما بو بر مثلدر - لکن یاز کونین ایجاد
الله تعالی ننك صنعینه وقدرتینه اعتبار قیل یعنی یاز کونین بیان قیلودان ح
صاری گل موسی علیه السلام ننك ایدی کورمایوسن یهود طائفه سی ننك
صاریدر - آق گل عیسی علیه السلام ننك ایدی کورمایوسن که حواریون
کیتان آغارتوچیلار ایدی - آندان صونك شریعة اسلام ننك قزل گ
ایتدی که محمد علیه السلام دربس بوتون دنیا اول شریعت گلی بلان روش
وآننك برکتی بلان عالم معطر بولدی شرقا وغربا آننك عطری جایولدی
عالم بقاغه رجوع وانتقال وقتی ایرشدی لابد اوزندن صونك کیلاچك امتینه

زینت

زینتلانمك وشرافتلانمك اوچون قرآن کریم وحدیث شریف لر میراث قالدردی (ثم اورثنا الذین اصطفیناه من عبادنا ـ بلغوا عنا ولو بکلمة) دیدی *

حکایت ـ کونلرده بر کون بر پادشاه سرایی ننك چار داغندان میدانغه جیولغان خلقنی قاراب تماشا و تفرج قیلوب توروراید ی ـ وهم خلقی دخی اولوغ و کیچك بای وفقیر همه سی جیولوب پادشاه نی قاراب توررلار ایدی بس پادشاه اول خلق قه جواهر نثار ایتما کا آرزو قیلوب بر قاپچق جواهر کیتوروب خلق اوستینه ساچدی جفاك و آطلاس کیوم کیکان آدملر اوستینه جواهر ایرشدی لکن جفاك و آطلاس اوستنده قرارلانمادی شووب توشدی ـ خشن وساده وطو پاس کیوملی لر اوستینه هم جواهر ایرشدی کیوملری جوان وخشن لکی اوچون تورلوسینه تورلو حد دجواهر یابشوب قالدی ـ ایمدی ای اوغل مونك مقصود بودرکه آدم علیه السلام ننك قصه سی هم اوشبو قصه غه اوخشار ـ اوشانداق الله تعالی عالم حدوثده نظر قیلغو چیلار ننك اوستینه ایرشدرمك اوچون اوزی ننك قدرت ازلیه سرایی او ستندن خلیفه لك جوهر ین ساچدی ـ فرشته لر نحن نسبح بحمدك و نقدس لك حله لر ین کیمشلر ایدی کیوملری طاعت نوری بلان مصیقل یالتر امش ایدی آلار اوستینه خلیفه لك جوهری ایرشدی اما یابو شمادی شووب توشدی اما آدم علیه السلام ظلوما جهولا کیومی کیمش ایدی کیومی ننك خشونتی سببلی کونکلی سنوق ایدی بس آدم علیه السلام غه خلیفه لك جوهری ایرشدی هم ظلوما جهولا کیومینه یابشوب قالدی انی جاعل فی الارض خلیفة تاجی بلان متوج بولدی ـ لطیفه ـ ودخی ای اوغل اوشانداق منبرده وعظ اینکوچی عالم لر وواعظ لر اوشبو مذکور پادشاه اوخشاشلی در اول پادشاه سرای اوستینه آشقان شیکللی واعظ هم منبرکا آشدی (ادع الی سبیل ربك بالحکمة والموعظة) قاپچوغندان انجولرنی وجواهرلرنی اوستنکزکا ساچدی تکبرلك بلان منافقلق بلان خیانت بلان وکینه بلان مشغول بولغانلارننك قلبلرینه اول حکمت انجولری ووعظ جوهرلری ایرشدی اما قرارلانمادی شووب کیتدی یعنی قلبلرنکزکا ابلیس اورما کوچی اوبالاغانلق سببلی وعظ اثر ایتمادی ـ اما توزوکلك وتواضعلق خشونتی بلان صنوق کونکللی لرنکزکا اول انجولر قرارلانور بولدی (فذکر فان الذکری تنفع المؤمنین) *

سؤال ـ آدم علیه السلام هم گناه اشلادی ابلیس هم گناه اشلادی آدم علیه السلام ننك توبه سی قبول بولدی ابلیس ننك توبه سی نی اوچون قبول بولمادی ـ جواب ـ ایمدی ای اوغل بو سؤالنکا جواب بولورغه لایق حکایت بار ایدی سن اول حکایت نی ایشتکاننك یوق بولسه کیراك ـ کونلرده بر کون بر پادشاه غه صانارغه ایکی قل کیتوردیلر ـ اول قل لارننك برسی نفیس جفاك آطلاس کیوملر کیکان ایدی مزین ایدی ایکنچی سی ناچارغنه ایسکی یرتوق کیوم کیکان ایدی بو قل لارنی پادشاه غه عرض قیلدیلار ـ بس پادشاه اول ایسکی کیوملی قلنی صاتوب آلدی جفاك کیوم کیکانین قایتاروب یباردی بو قل کیرا کماس دیدی ـ پادشاه ننك وزیری ایتدی ای پادشاه بو قل لارننك نفیس کیکانین قبول ایتمادنك ایسکی

آلاما کیکانین قبول ایتدنک آننک نی کورکاملکی بار برقیافتسز نرسه‌در دیدی
پادشاه ایتدی ای وزیر سن بو قللارننک ایکیسین‌ده چیشوندر کیوملرین صالد
یالانغاچ بولسونلار من سنکا کورسانورمن هم ایتورمن نی اوچون قبول ایتماکان‌مر
دیدی - بس وزیر ایکیسینی‌ده چیشوندردی کوردی‌که نفیس جفاك کیوم کیکار
قل ننک تنی قوطرده چاطر تنی صاصی یقین بارور حال یوق اما ایسکی کیو
کیکانی ننک تنی شالقان کبك پاك لطیف خوش بوی چیغوب تورور - بس پادشا
ایتدی ای وزیر من بو قلنی قبول ایتدم تنی صاف ولطیف وطبیعت کامکروه نرسه‌سی یوقد
اول نفیس کیکانی ننک تنی زخمتلی وصاصی در دیدی - ایمدی ای اوغل بو قصه‌دان هم
شولدرکه آدم ننک وابلیس ننک حالی هم او شاندا قدرکه آدم بلان ابلیس ایکسی ایکی غلا
ایدیلر حق تعالی حضرتینه عرض قیلندیلار - ابلیس طاعت قیلغو چیلار جمله سندن بولود
فرشته‌لر بلان برکا نحن نسبح بحمدك دیب تکبرلك کیومین کیکان ایدی وآدم تواضعلق عباسی
کیمش ایدی تواضعلغی اوچون الله تعالی آننك توبه‌سین قبول ایتدی - تکبرلك کیومین
کیکان اوچون ابلیس ننك توبه‌سین رد قیلدی الله تعالی قلبی پاکنی صایلادی (ان الله اصط
آدم) قاچانکه ابلیس دن تکبرلك کیومی صالدرلدی کورکا کنك کونچیلك قوطرلاری ظاهر بولد
آورندان اناخیر منه دیب تکبرلك ایسی کیله باشلادی - شول سببلی قیامتکاچه آدم اوغلانلارینه
دوشمانیدر آدم علیه السلام (ربنا ظلمنا انفسنا) دیکاچ تننددن تواضعلق عطری ظهور ایتور
آورندان توبه ایسی چیقدی شوننك اوچون شکسز الله تعالی آننك توبه‌سین قبول ایتد
وهدایت کیومین کیدردی وابلیس ننك موینینه وان علیك لعنتی الی یوم الدین قاموطین کیدر

لطیفه - اکرده سن یومورقه‌نی اینه بلان تیشوب اچنده‌کی آغین وصاریسین آغدرزو
یومورقه‌نی چق صوی بلان توتوروب تیشوکین بالاوز بلان محکم یابوشدرسانك قویا
چیقماس بورون بیوك یرکا مشرق قه‌تابا قارانوب بر طاش اوستینه قویسانك قویا
چیقغاچ اول یومورقه آقرون آقرون هواغه کوتارولوب کیتار - ای اوغل سن
شوننك شیکلی نفسنکنی تیش ریاضت اینه‌سی بلان - بدننکدن آقنی صاری
چیقارکه اول ریا ونفاقدر - کوز یاشنکنی توتور - سحردن تور - تهجد نمازنك
اوقو مسجد طاشینه قوی قاچانکه اوستنکا عنایت ازلیه قویاشی چیغوب ملکوت قد
توبه‌سینه کوتارسه هیچ عجب یوق (الیه یصعد الکلم الطیب والعمل الصالح یرفعه)

بلکل‌که ای اوغل قایچی دیکان نرسه ایکی یوزلودر وایکی ایرنی بار شوننك اوچ
آننك بوغازینه قاداق صوغالار - قایچی ننك هنری کیسمك وکیمونمکدر اد
د کیومنکنی قایچی آوزینه بوتونی بلان قویسانك‌ده کیومنکنی تمام کیسوب چیقار
اِ اما قایچی ننك بوغازندان هیچ نرسه کیلماس - ایمدی ای اوغل بو حکایتدن مقه
وآ توکلدرکه قایچیننك عملین بیان قیلمق - مکر کافرلر حالین بیاندر - مثلا اسیر
ه معاندلر آوزلارینه کفر قایچی سین قابدیلار بوغازلارینه هم البته کفر قادا

قاغولمشدر

قاغولمشدر (صم بکم عمی فهم لا یعقلون) قاچانکه آوزلارینه دعوت ربانیه آطلسین قوینیلار (ماهذا الا اساطیر الاوّلین) قایچیسی بلان کیسدیلر بوغازلاریدن ان هیچ نرسه چقمادی ـ فاعتبر ایها الاوغل *

لطیفه ـ ای اوغل هندستانده بر اولن باردرکه فارسیچه نبات مهر کیاه دیرلر یعنی محبت اولنی عوام خلقی سویدرگچ اولنی دیرلر اما بو اولن‌نی کونندوز هیچ کم ازلب تابا آلمای مگر تونله‌گنه ازلب تابالار ایمش ـ بو اولن‌ننك خاصیتی شولدرکه کم ده‌کم بو اولن‌نی اوزی بلان آصراسه اول کشی‌نی کم کورسه‌ده سویمای قالماس ـ ایمدی ای اوغل هر بر کورکان کشی منی یاراتسون دیب اول اولن‌نی حاصل ایتمك اوچون هندستان‌غه سفر قیلماقچی بولسانك یوق بارا آلماس‌سن بیك یراق ـ ایمدی کیچ هندستانینه سفر قیل ایکی رکعت نماز واسطه سی بلان فتهجد به نافلة لك اولنین خواجه‌نکدان صورا شوننك ایرته‌گوسین هر بر کورکان کشی سنی سوه باشلار پیغمبر علیه السلام ایتدی (من کثر صلوته باللیل حسن وجهه بالنهار) * نکته * کونلرده بر کون حضرت عمر رضی الله عنه مدینه ننك اطرافنده بر یکت‌کا قارشو اوچرادی یکت ننك ایناکی آستنده بر نرسه بار ایدی ـ عمر رضی الله عنه ایتدی ای یکت ایناکنك آستنده‌نی نرسه بار دیدی ـ اما ایناکی آستنده بر شیشه بلان خمر ایدی ـ بو یکت خمر دیب ایتماکا بیك اویالدی کونکلندن ایتدی یا الله اکر عمرنك قاشنده منی اویالتماسانك وفضیحت‌کا توشورماسانك و آننك قاشنده عیبمنی اورتسانك ابدا خمر اچماس ایدم دیدی ـ ایتدی یا امیر المؤمنین ایناکم آستنده سرکادر دیدی عمر ایتدی قایده کورساتچی سرکامیکان دیدی ـ یکت ایناکی آستوندان خمر شیشه‌سین چیغاردی حضرت عمرکا بیردی حضرت عمر کوردی واقعا سرکا ایمش ـ یعنی شول حالده خمر سرکا کا منقلب بولدی ـ بو قصه‌دان حصه بودرکه ای اوغل الله تعالی دن قورق ـ کورمادنك‌مو بر مخلوق حضرت عمر رضی الله عنه آلدننك توبه قیلدی عمر اوزی هم مخلوقدر ـ عمردن قورقو بلان الله تعالی اول یکت ننك خمرین سرکا کا آوردی ـ ایمدی بر عاصی مفلس معصیة شیشه‌سین قلبندن چیغاروب اوزی ننك یاوز عمللرندن نصوح توبه‌سی بلان توبه ایتسه وقیلغان گناهسینه اوکونوب تضرع قیلسه الله تعالی آننك یاوزلق خمرلرین طاعت سرکاسینه آلوشدرسه الله تعالی‌کا هیچده مشکل اش توکلدر (فاولئك یبدل الله سیاتهم حسنات) *

مثل ـ یوسف علیه السلام‌غه عاشق بولوب زلیخه کوب یغلادی اوزاق زمان وصلت‌قه ایرشمادی آلدانادی ـ مصر خاتونلاری زلیخه‌دان کولدیلر قاچانکه اوزلری یوسف علیه السلام ننك جمالین کوردیلر اوزلرین اونوتدیلار ـ یوسف علیه السلام ننك جمالینه حیران بولدیلار ـ آلمانی تورای‌مز دیب پچاق بلان قوللارین توراديلار سیزمادیلر زلیخه اول زمان آلاردان کولوب توردی ـ موندان حصه بودرکه ای اوغل اوشانداق دنیاده مؤمن‌لر الله تعالی دن قورقوب یغلارلار دیوانه ومجنون صفت

بولورلار كافرلر ومشركلر مؤمن لرنى بو صفتده كوروب تعليمسز ديب كولوب
تورورلار هيچ شكسز آلار دخى قيامت كونده تموغ عذابندان قورقوب يغلارلار
مؤمن لر اوجماحدا آلاردان كولوب تورورلار (فاليوم الذين آمنوا من الكفار يضحكون) *

حكايت - بلكل كه اى اوغل الله تعالى پيغمبرلردن اوچ پيغمبرگا كولماك كيدردى شول كولماكلا
اچنده ايمين لك تابديلار - برسى ابراهيمغه ايدى - قاچانكه نمرود لعين ابراهيم عليه السلامنى
قارانغى زندانغه صالماغه امر قيلدى هم صالديلار ابراهيم عليه السلامغه هيچ ضرر ايرشمادى
نمرودگا خبر بيرديلر نمرود ايندى آلاى بولسه اوتقه آطنكز ديدى - بس اوت ياغوب ابراهيم
عليه السلامنى منجنيقغه قويديلار اوتقه آطديلار - اوتقه يتماس بورون درحال هواده جبرائيل
عليه السلام كيلوب ايرشدى ايندى يا ابراهيم نى حاجتنك بار در صورا ديدى ابراهيم عليه
السلام ايندى من دەنى حاجتنك بار ديسانك سن دە بر حاجتم دەيوق ديدى شول ساعتده الله
تعالى ابراهيم عليه السلام اوستينه كولماك كيدردى بس ابراهيم عليه السلام اوتقه باروب
توشدى مذكور كولماك دن بر ايس چيغوب بو كولماك شرافتندا اوتننك اتسى لكين سوندردى
(يانار كونى بردا وسلاما على ابراهيم) ايمدى اى اوغل قيامت كوننده مؤمن لرننك حالى هم
اوشاندا قدر - قاچانكم وان منكم الا واردها مقتضاسنچه مؤمن لرنى تموغغه سورسه لر اوستلرنده
توحيد كيومى و تقوا كولماكى بولسه (وريشا ولباس التقوى) توحيد كيومندن بر ايس چيغوب محشر
اوتقه ايرشكان زمان اوت سونار صالقونلانور مؤمن دن قاچار اينور يا مؤمن اوت تيز راك
اوطمنى سوندردنك ديور *

ايكنچى - هارون عليه السلامغه الله تعالى اوشانداق كولماك كيدردى قصه سى
اوشبودر قاچانكه موسى عليه السلام فرعوننى اسلامغه دعوت قيلدى فرزند اشرحه
هارون بلان بركا ايدى فرعون صورادى يا موسى بو كمنكدر ديدى موسى عليه
السلام ايندى بو بر توغمه فرزنداشمدر ديدى - هارون حسن وجمال اياسى كوركانما
كشى ايدى - بس فرعون امر قيلدى هارون اوستندن كيومين صالدرديلار موسى توكل
عليه السلامننك تاياقين قولندان آلديلار بولارنى صوقماغه امر بولدى شول حالده
جبرائيل عليه السلام ايرشدى اوجماحدان بر كولماك كيتوردى هارون اوستينه
كيدردى - بو كولماكننك اون ايكى ادبى بار ايدى هر بر ادبگا بنى اسرائيلننك
اون ايكى سبطندان بر سبطننك اسمى يازلمش ايدى - فرعون بو كولماكنى
كوركاچ ايندى يا هارون بو كولماك سنكا قايدان كيلدى - هارون ايندى الله تعالى
اوجماحدان يباردى ديدى آندان صونك قورقودان فرعونننك اعضاسين قالتراو
توتدى - بس اوشبو كولماك موسىننك وهارونننك خلاصينه سبب بولدى موندان
صونك فرعون موسى وهارون اوزرينه غلبه قيلا آلمادى - ايمدى اى اوغل
قصه دان فهم ايتكه موسى وهارون عليهما السلام حضرت جبرائيل اوجماحدان
كيتوركان كولماك سببلى فرعوندن ايمين بولديلار و فرعونننك وقومىننك كونكل لرينه

قورقوتوشدی ایمدی مؤمن لر تقوا کیومی سببلی وایمان کولماکی سببلی تموغدان ایمین بولوب اوط آلاردان قاچسه یا مؤمن اوت تیز راك اوطمنی سوندردنك دیسه هیچ عجبلانمه *

اوچونچی - پیغمبر علیه السلام کولما کیدر - موننك قصه‌سی بودرکه برمشرکه خاتون اوزی ننك اوغلین پیغمبر علیه السلام غه یباردی وایتدی بار محمدکا ایت آنام فقیره ویالانغاچدرسن دن کولماك صورادی دیگن - اکر محمد کولماکم یوق دیب ایتسه سن ایت اوستنده‌کی کولماکنکنی صالوب بیر دیب ایت دیدی - بس اوغلان پیغمبر علیه السلام غه کیلدی آناسی اوگراتوی بوینچه پیغمبر علیه السلام دان کولماك صورادی بس پیغمبر علیه السلام اوزی ننك مبارك تنندن کولماکین صالوب بو اوغلانغه بیروب یباردی یالانغاچ قالدی محراب‌ده توروب مناجات قیلدی اول اوغلان پیغمبر علیه السلام یاننداں کیتماکان ایدی درحال جبرائیل علیه السلام ایندی اوجماحدان بر کولماك کیتوروب پیغمبر علیه السلام اوستینه کیدردی (ولا تجعل یدك مغلولة الی عنقك ولاتبسط کل البسط فتقعد ملوما محسورا) آیتی بو وقتده نازل بولدی - آندان صونك بو اوغلان آناسی یانینه قایتوب واقعه‌نی سویلادی - اول خاتون بارچه قوم وقبیله‌سی بلان مسلمان بولدیلار پیغمبر علیه السلام‌ننك کولماکی برکاتنده - ایمدی ای اوغل الله تعالی ایتسه کیراك‌که ای محمد امتی من سزلرکا ایمان کولماکی بیردم وتقوا ومعرفت کیومی کیدردم حال بوکم سز آلارنی هوا وشهوات باچراقی بلان بلچراتدنکز ومعصیت نجاستی بلان نجسلادنکز اکر مغفرت صوراسانکز من آلارنی سزننك کوز یاشنکز بلان یووب پاکلاماقا قادرمن دیسه کیراك (ان الله یغفر الذنوب جمیعا انه هو الغفور الرحیم) *

حکایت - کونلرده بر کون موسی علیه السلام‌ننك قومی موسی علیه السلام‌دان یغمور صورادیلار موسی علیه السلام آلارغه ایتدی یخشی ایدنکز منم بلان استسقا نمازینه چقنکز دیدی آلارننك بعض‌لری نفاقلق بلان چقدیلار یعنی اخلاص بلان توکل ایدی - دعا قیلدیلار الله تعالی آلارغه یغمور بیردی ساچکان ایکونلری یخشی اوسدی لکن ایکونلری ننك باشاغی بولمادی قورو صالام‌غنه اوسدی موسی علیه السلام مناجات قیلدی الهی مونده نی حکمت باردر دیدی بس الله تعالی‌دن ندا کیلدی ایتدی یا موسی آلارننك دعاسی اخلاص بلان بولمادی شوننك اوچون ایکونلارینه برکات ایندرمادم دیدی * ایمدی ای اوغل موندان معلوم بولدی‌که مؤمن‌لر الله تعالی‌دن اخلاص بلان دعا قیلوب صوراسونلار *

حکایت - کونلرده بر کون بر شهرننك اولوغ خواجه‌لارندان بر آدم قارانغی کیچ اوت یاندروب فانار بلان بر محله آراسندان اوزدی بو محله‌ده بر قارچق خاتون بار ایدی شول وقتده نمازغه توردی لکن قبله قایده تابا ایکانین بلمادی چونکه قارانغی ایدی شول حالده مذکور خواجه‌ننك آلدان فانار کوتاروب باروچی

کشی سی کیلوب یتدی قارچق ننك ایوینه ترزەسندن یاقتی توشدی قارچق ایوندن
یوکروب چقدی توقتا صبر ایته کورنکز اوت یاندروب آلام دیدی - توقتادیلار
قارچق اوت آلوب ایوینه کردی نمازین اوقودی - خواجەننك مشعلەسی سببلی
اوت یاندروب کیومین یمادی - ایمدی بوقصەدان مقصود نی نرسەدر ای اوغل
من سنکا بیان قیلایم - عالملر شول فانار کوتاروب باروچی کشی کبیدر پیغمبر
آلدندان شریعت فانارین کوتاروب بارورلار آلار سننك عمرنك محلەسندان اوزادر
سن شول قارچق خاتون شیکللی شهوت قارانغیلغنده قالوب عمل قبلەنکنی جویدنك
ایمدی سعادت قبلەسین تابمق تلاسانك سنت فانارندان قلبنك ننك چراغسین
یاندروب آل تاینکه کونکلنك ایوی یاقتوروب تز بەقبلەسین تابارسن - واول چراغ یاقتی
دیننك ننك یرتوغین بامارسن و کیم یرلارین توتورورسن (تذکرة العلماء هدایة الجهلاء)

مثل - اکر سفردن کیلکوچی آدملردن حق سوزلی بر آدم ایتسەکه اوشبو یولدا
قورقچلار بار بیك خوفلی یرتقچ حیوانلر - فیللر آرسلانلار - بوریلر بار دیسە
سن اول یولدان کیتماس سن اول مهلکەدن قورقارسن واول یولنی قویوب ایمین
یولنی قارارسن - ینه آندان صونك ایکنچی بر یالغانچی کشی کیلوب ایتسه بو
یول بیك ایمین هیچده خوف خطر یوق دیسه سن ایتورسن بر کشی بیك خوفلی
دیب خبر بیرکان ایدی‌له دیرورسن اول کشی ینه ایتسه یوق اول کشی سنکا
یالغان خبر بیرکاندر بو یولده هیچ خوف خطر یوق یرتقچ حیوانلار یوق بیك ایمین
یول دیسه سن بو یالغانچی ننك سوزینه اشانوب اول یولدان کیتسانك وآنده هلاك
بولسانك موننك گناهسی شول ایمین دیب خبر بیرکان کشی کا بولور - ایمدی بو مثلدن
مقصود بودرکه ای اوغل پیغمبرلر واولیالر وعلمالر سنکا خبر بیردیلرکه معصیت یولی
هلاکلکدر کوب خطرلر باریرتقچلار بار دیدیلر - آندان صونك شیطان ملعون کیلدی
نفسنکا موافق نرسەلر کورساتوب سنکا بو معصیت یولی بیك ایمین بیك راحت هیچ نرسه
یوق دیب سنی آلدادی (زین للناس حب الشهوات من النساء والبنین) شیطان سوزیر
ایشنکاچ سن شیطانغه اشانوب معصیت یولینه سفر قیلدنك عملنك قماشلاری آنده ضایع
بولدی هلاککاتوشدنك (وقدمنا الی ما عملوا من عمل فجعلناه هباء منثورا)

حکایت - کونلارده بر کون بر آدم ممالك عثمانیەدان هندستانغه سفر قیلدی
هندستان شهرلرندن برشهرکا باروب کردی مسافرلار عادتچه سفردن کیلکاچ حمامغه
کرمکنی اراده قیلوب حماملاردان بر حمامغه کیلدی - کوردی حمامچی بر یخشی
کشی ایمش ایشلك تربنده اوتورور - بس بو مسافر حمامچی غه آقچه بیردی یوونورغه
طاس صورادی - حمامچی بو کشی ننك آلدینه ایکی آغاچ باشماق قویدی اوستینه
کییزدن تکلمش کیوم کیدردی - باشینه کییز بوروك کیدردی - یوزین اورتورکه
بر دستمال بیردی - قولینه باغلارغه بر بلازك بیردی دخی ایکی باشلی سونکی

بیردی -

بیردی - بو مسافر ایتدی بو اش عادت کا خلافدر موندە نی حکمت بار دیدی - حمامچی ایتدی حمام ننك اورتا ایشکندە بالچقلی در باپچراقدر بو باشماقنی آیاغنك بالچق قە باتماسون اوچون کیارسن - دخی حمام ننك توشامی تیکانا کلی سزننك - باشنکا تیکاناك قادالماسون اوچون کییز بورکنی باشنکا کیارسن - دخی بزننك حمامدە چبن - اوزون بورون - چرکی کوب آلاردان ایمین بولور اوچون دستمال بیردم یوزنکا بورکانورسن - دخی حمامدە بر اولوغ یرتقچ باردر اکر سنکا حملە قیلسە بو سونکی بلان اوزنکنی حمایە قیلورسن دیدی - مسافر ایتدی سبحان اللە بو جهنم علامتیدر حمام توکلدر دیدی - ایمدی بو قصەدان حصە نی نرسەدر ای اوغل بلاموسن - موندان حصە بودرکە ای اوغل سن بر مسافرسن ارواحلار عسکری بلان برکا جیولوب تورکستان ولایتندن بو دنیا مزرعەسینە سفر قیلدنك سنکادە منها خلقناکم وفیها نعیدکم ومنها نخرجکم حمامینە کرماکا حاجت بولور - بو حمام ننك ایاسی محمد علیه السلام در ایمدی بو قبر حمامندە هلاکت دن ایمین بولماقنی تلاسانك اول سنکا وامسحوا برؤسکم بورکین بیردی آنی باشنکا کیارسن - فاغسلوا وجوهکم دستمالین بیردی آننك بلان یوزونکنی اورونورسن - وقولنکا باغلار اوچون طهارت بلازکی کە بر وایدیکم الی المرافق بلازکین بیردی آنی قولنکا باغلارسن - وغسل ومسح باشماغی کە وارجلکم الی الکعبین در آیاغنکا آنی کیارسن - واوستنکا دخی وریشا ولباس التقوی چیکمانی بیردی آنی کیارسن - ودخی ایکی باشلی سونکو کە لاحول ولاقوة الا باللە العلی العظیم سونکوسیدر آنی قولنکا توتارسن - قاچانکم قبر حمامینە باروب کرسانك شقاوت تیکاناکی باشنکنی چانچماس عذاب بالچغینە آیاغنك باطماس - قبر چبن لری تننکنی آشاماس - ایکی باشلی لاحول ولاقوة سونکوسی بلان اشد دوشماننك ابلیس ملعوندر اولتورورسن - معصیت سفرندە کرلانکان ونجاستلانکان تننکنی شول اوچ طاسدان کە اللە ربی محمد نبی الاسلام دینی تاسلاری در جوارسن وقبر حمامندن چقغان وقتنکدە جفاك وحلە کیوب اللە تعالی ننك مغفرتینە ودیداریغە صلاحیتلی بولورسن (فطوبی لك ایها الاوغل) *

حکایت - کونلردە بر کون شام ولایتندن بر آدم سفر قیلدی بر صحرادە بارغاندە کوب توە کتوی کوردی - کتو آراسندان بر قوتورغان توە بو کشی کا قصد قیلدی بو کشی قاچار بر تابماغاچ آندە بر قیو بار ایدی اوزین شول قیوغە آتدی - قیودە بر آغاچ اوسکان ایمش اول آغاچ ننك بوتاغینە توتوندی قیو دیك تیران ایدی قیوننك توبینە قارادی قیوننك توبندە بر اولوغ اژدها یاتور دخی کوردی ایکی صچقان آغاچ ننك تامورینە یابوشوب قرالار بو کشی آغاچ بوتاغینە یابوشوب قاراب تورا - هیچ خلاص ممکن توکل مگر بو کشی ننك بر شیخی بار ایمش آنی ذکر قیلوب مدد صورادی شیخی کرامت ایاسی در آدم ایدی درحال اول شیخ حاضر بولوب قیو توبندەکی اژدهانی دفع قیلدی واول شیخ ننك دعاسی برکتندە انواع چچك ونباتات ظهور ایتدی آخر اول ایکی صچقان آغاچ ننك تامورلارین

قردیلار آغاج یقلدی بو کشی هم آغاج بوتاغندان اچقنوب کیتدی - یا الله اژ
آوربنه توشدم دیب تورغانده کوزین آچوب قارادی کوردی قیو توبی انواع چیـ
ونباتات بلان طولودر - ایمدی مونده بو کشی ننك حکایتی مقصودنوکلدر بلکه مونداں مـ
شولدرکه ای اوغل سننك حالنك منم حالم هم اوشاندادر - ایمدی قوتورغان توه دیکاﻧ
اولومدر دنیا صحراسنده سننك آرتنکدان ایاروب یورور - سن اول اولومدن عمر
قیوسینه قاچدنك غروراق آغاچینه یابوشدنك - ایکی صچقان دیکانمز حرص الك بلان ط
املنکدر اول غروراق آغاچنك ننك تامورین قرالار بو عمرنك ننك قیوسنده معصـ
اژدهاسی بار سن هواده آصولونوب توراسن بر قولنك بلان خوف آغاچی ننك بوتاغـ
یابوشقان سن ایکنچی قولنك بلان رجا آغاچی ننك بوتاغین توتقان سن قولنك قایسند
اچقنوب قایسی یاقنده قالاسنك معلوم توکل بیلك خطرده توراسن - ایمدی بو قورقنچلاردـ
خلاص امید ایتسانك البته اوزنك ننك خواجه نکنی که الله تعالی در ذکر ایتسانك کیر
(ربنا اغفر لنا ذنوبنا وکفر عنا سیئاتنا وتوفنا مع الابرار) دیب عذر ایتوب مناجـ
قیلسانك کیراك آندان صونك الله تعالی سنکا رحمتین ده یبارور معصیت اژدهاسین
دفع قیلور وقبرنکنی نورچچکی بلان توتوروب اوجماح باقچه لارندان بر باقچه ایتاﺭ

حکایت - دنیا سرایننده بر شهر باردر اول شهرننك عادتی بودرکه قاچان پادشاهلاری نـ
قزی بلاغتکا یتسه بر منادی ندا قیلور شهر خلقی همه سی اولوغسی وکیچی سی صحر
چغارلار پادشاه ننك قزین هم چغارورلار قزننك آتاسی آناسی قزننك قولینه بر آلتون آ
بیرورلار اول قزننك کم کا کونکلی توشسه آلتون آلمابلان شول کشی کا آتار آندان صو
قزنی شول کشی کا نکاحلاندرورلار ایدی - بس بو شهرده بر اولوغ پادشاه بار ایدـ
وکوزشی سنلی بر فقیر کنه کوزال یکت بار ایدی کونلرده بر کون بو پادشاه ننك قزی کماﻟـ
یتوب شول یکت کا محبتی توشدی عشقندان یوزی صارغایدی اما هیچ کم کا بو سرنی ایتمادـ
بس پادشاه قزینه کیاو صایلامق نیتی بلان ندا قیلدردی فلان کون شهرده براـ
قالماسون صحراغه چقسونلار ملیکه اوزینه لایق کشینی صایلاسون دیدیلر - بس پادـ
بالالاری امیرلر واولوغلار وبایلار نفیس کیوملر کیوب زینتلانوب چقدیلار - پادـ
بالالاری امیرلر وبایلار هر قایسی بو قز آلتون آلمانی منم اوستیمه تاشلی مـ
دیب کوتوب توردیلار - پادشاه ننك قزی هر طرفدان قاراب یوردی بایاغی فـ
یکتنی کورمادی هیچ کم اوستینه آلتون آلمانی تاشلامادی شهرکا قایتدی - خـ
اوز آرا بو کون پادشاه قزی براونی ده اوخشاتمادی دیب سویلاشوب تورور
ایدی - ایکنچی کون ینه چقدیلار قز یکتنی کورمادی ینه قایتدی - شهر خـ
بو پادشاه قزی ننك کیاوکا بارماغه اراده سی یوق ایمش دیب سویلاشه باشلادیلـ
اوچونچی کون ینه صحراغه جیولماغه امر بولدی شهر خلقی بارچه سی چقدیـ
اول فقیر یکت هم چقدی کونکلندن ایتدی بلی بلامن پادشاه قزی منکا التفـ

قیلماس لکن بر مرتبه چغوب قارایم خلقنی تماشا قیلایم دیدی اوستینه تابقانین کیوب چقدی خلقدان یراق بر یرکا باروب اوتوردی بس پادشاه قزی چغوب خلق ننك اطرافندان ایلانوب یوردی همان یکت نی کورمادی خلق آراسندان چقدی قایتوب کیتماکا نیت ایتدی اول آراده یکت نی کوردی خلقدان یراق بر یرده نومید بولوب اوتورور ایدی پادشاه قزی کیلدی آلتون آلمانی آننك اوستینه تاشلادی امیرلر وبایلر وتوره‌لر خجیل بولوب قایتدیلر - قزننك آتاسی ایتدی نیك بولای ایتدنك امیرلرننك واولوغلارننك بالالارین قالدرنك برفقیر یکت اوستینه تاشلادنك اول فقیرننك هیچ نرسه‌سی یوق‌در دیدیلار قز ایتدی اول یکت فقیر بولسه من بای من - من آننك اوستینه آلتون آلما تاشلادم - اما اول منم اوستیمه حسرت آلماسی تاشلادی دیدی آندان صونك قزنی شول یکت کا نکاحلاندردیلار *

لطیفه - الله تعالی ایتدی (وسعت رحمتی کل شیء) الله تعالی ننك رحمتی کینکدر هر نرسه‌کا ایرشه‌در قاچانکه الله تعالی اوزی ننك صنعی بلان بوتون عالمنی یوقدان بار ایتدی وهر بر مخلوقاتنی اوزی ننك حکمتی وارداه‌سی بلان خلق ایتدی واوزی ننك اراده‌سنچه جمیع مخلوقاتقه بر ترتیب بیردی جمیع موجودات الله تعالی ننك صنعت صحراسنده الله تعالی حضورنده تمنح قیلدیلار هر قایسی‌سی رحمت برکتنده الله تعالی کا یاقنلقنی استادیلر - فرشته‌لر بزکا نی رحمت بولور (نحن نسبح بحمدك ونقدس لك) دیب توردیلار - قویاش دخی الله تعالی ننك رحمتین امید ایتوب اوزی ننك نورین عالم کا ساچدی - آی اوزی ننك اقتدارنچه بو رحمت‌نی امید ایتوب عالم کا یاقتی لق مغاردی - کوکلار دخی بو رحمت‌نی امید ایتوب یر یوزینه یغمور تامچیلارین یباردی وایکونلر اوسدردی - طاولار دخی بو رحمت‌کا مشتاق بولوب انواع جواهرلارین ایندردی - یر دخی اوشانداق بو رحمت‌نی امید ایتوب انواع نباتات وآغاچلار اظهار قیلدیلار - دریالار دخی بو رحمت‌نی امید ایتوب صدفلارین انجولارین اظهار قیلدیلار حاصل کلام هر بر مخلوق (انا عرضنا الامانة) آلماسی منکا بیرلمایمچه کم کا بیرلسون من مستحق من دیب دعوا قیلدیلار - آدم علیه السلام مذکور فقیر یکت کبك ظلوما جهولا دیواری آرتنده باشین آز ینه قویوب یراقدان نومید بولوب قاراب توررور ایدی - بس الله تعالی ننك رحمتی بوتون عالمنی طواف قیلدی اما امانت آلماسین مخلوقاتدان هیچ براو اوستینه تاشلاماغه معقول کورمادی - اول رحمت میدان ملکوتدن یوروب قایتقانده کوردی که آدم علیه السلام عجزلك دیواری آرتنده اوتورور - مه بو سنکا تیوش ایکان دیب امانت آلماسین آدم کا بیردی (وحملها الانسان) آدم قبول ایتدی - امانت آلماسندان مراد نمازدر - آندان صونك مخلوقات آراسنده غاوغا چقدی فرشته‌لر کوکلار قویاش آی ویولدوزلار طاولار قچقردیلار - وفرشته‌لر ایتدیلر یا ربنا - هی شول بر باشی آیاغی یالانغاچ آدمنی بزدن آرتوق کوردنك (ونحن نسبح بحمدك ونقدس لك) دیدیلر بس الله تعالی دن ندا ایرشدی ای فرشته‌لرم من آنکا ترنج امانت بیرسام

اول منكا نارنج محبت بيرور اول فقير بولسه من باى من مونكسز پادشاه من آننك
اوستنده توقلمش كيوم بولسه‌ده آننك اچنده من‌دن روح باردر (فاذا استويته
ونفخت فيه من روحى) وآننك قلبى واخلاصى من‌ده‌در وايمانى باردر بس سزننك
آرانكزدن آنى اختيار قيلدم وسزدن آنى افضل قيلدم وآننك ليواسين كوتاردم
جميع اسمانى آنكا اوگراتدم وگناهسين يارلقاديم قيامت‌كاچه توغاچق بالالارى ننك
هم گناهلارين يارلقارمن (انى انا الغفور الرحيم) وقيامت كوننده آنى وآننك
بالالارين اوزم‌ننك جوارمده قيلورمن (فى‌مقعد صدق عند مليك مقتدر) ديدى :

مثل - براوكا صووق تيسه طماو زخمتى پيدا بولادر آندان صونك اول كشينه‌ك
بورنى هيچ براسنى سيزميدر خوش ايسدن محروم قالادر نى اشلاركا بلماى آخر
برطبيب قه كيلوب اوزى ننك حالين سويلاب دارو استايدر آندان صونك طبيب
آنى برقارانغى يركا كرتوب براوكا امر قيلادر اول كشى بوطماو زخمتلى كشينى
يغلاغونچه‌اوروشاسوكا آچولاندرادر يغلاغاچ وآچولانغاچ اول‌كشى‌ننك تننده حرارت
حاصل بولوب تنندن تيز چغادر آندان صونك اول كشى طماو زخمتندن خلاص
بولادر - سن اوشبو طماو زخمتلى كشى كبك سن اى اوغل - معصيت صالقونلغى
سنكا اثر ايتوب ميينكده معصيت طماوى‌ظاهر بولدى علم‌وحكمت ايسين سيزماى‌سن
شول سببلى ثوابدان وعلم لذتندن محروم‌سن معصيت‌طماوى بلان مبتلا بولوب
نى اشلاركا بلماى سن ايمدى بو زخمت نى اوزنكدن كيتاراسنك كيلسه شهوات
قارانغيلغندان‌چق دنيا عملين قوى مسجدكاكيل واعظ‌طبيب منبركا چققونچه كوتوب
اوتور الله تعالى سوزلرى‌ننك ايسى ورسول‌الله سوزلرى‌ننك ايسى‌بورنونكا كرسون
جسمنكده حرارت پيدا بولوب كوزياشنك‌بلان قلبنك‌تيرلاسون (واذاسمعوا ماانزل
الى‌الرسول ترى‌اعينهم‌تفيض من‌الدمع) معصيت طماوى سندن زائل‌بولوب طاعت
ايسى بورنونكا كرور وجنت اهلى بولورسن (سلام‌عليكم طبتم‌فادخلوها خالدين).

مثل - بريوكلى‌خاتون برباى‌كشى‌ننك قابقاسى توبندن اوزغانده بورنينه باى‌ننك
آش خانه‌سندن ايت ايسى ولذتلى طعاملار ايسى كرسه‌اول باى مونداان خبردار
بولسه آنى چاقروب برنرسه طعامندان‌تناول قيلدرادر تاكه‌اول‌خاتون‌ننك‌حملنده‌كى
بالاسينه زخمت ايرشماسون اوچون - اى اوغل مؤمن بنده هم اوشانداق‌ در الله
تعالى ننك امانتى بلان يعنى ايمان ونماز بلان يوكليدر الله تعالى ننك قابقاسى
توبندن اوتكانده يعنى مسجدكا كركانده الله‌تعالى ننك منتى وكرمى آش‌خانه‌سندن
بورنينه طاعت‌ايسى كردى - ايمدى الله‌تعالى‌ننك فضلينه لايق‌ايماسمو اوزى‌ننك
مؤمن بنده لرينه اوجماح نعمتلرين تناول قيلدرسه - بلى الله تعالى ننك رحمتى
كينكدر روزى قيلور ومؤمن بنده‌لردن مونى قزغانماس (ان الذين آمنوا وعملوا
الصالحات كانت لهم جنات الفردوس نزلا) *

مثل

مثل - بر خاتون اوزی ننك بر صبی بالاسینه بار فلان بردن صو آلوب کیل دیب قولینه بر چولماك بیردی بو بالا چولما کنی آلوب صوغه کیتدی یولده کوردی اوزی شیکللی بر نیچه کچکنه بالالار اوینون اوینارلار بو بالا چولما کین قویدی ده بالالار یانینه کیلوب اوینلار ینه قانوشدی صوغه بارونی اونوتدی کیچ بولغاچ ینه بوش چولما کنی کوتاروب آناسی یانینه قایتدی آناسی ایتدی قایده صو آلوب کیلدنك مو دیب چولما کنی قارادی چولماك بوش آندان صونك بالاسین اوروشورغه توتوندی بالاسی ایتدی ای آنا صو آلوب قایتماسام ده چولما کنی بوتون آلوب قایتدم واتقان بولسام نیشلار ایدنك آنکارده شکر ایت الی دیدی - آناسی کونکلندن ایتدی اوغلم راست! اینه صبی بالادر دیب عفو قیلدی - ایمدی ای اوغل سن هم بو بالا شیکللی سن - الله تعالی سننك قولنکا ایمان چولما کین توتدردی ای بندهم بو چولما کنی عمل صوی بلان توتور دیب امر قیلدی سن بایاغی بالا شیکللی دنیا اوینونی بلان مشغول بولوب (وما هذه الحیوة الدنیا الا لهو ولعب) قایده بارغاننکنی اونوتدنك عبادت چولما کین عمل صوی بلان توتورمادنك قاچان کم عمرنك ننك کونی کیچکا ایلانسه اجل ساعتی صوقسه سنکا الله تعالی ایتور یا بندهم عمل صوونك قایده دیرور - مؤمن ایتور الهی حالا اوزیمه اوزم شکر ایتامن الی ده ایمان چولما کین سنکا بوتون کیتوردم دیرور - الله تعالی عنایت نظر بلان قارار کورور بنده ضعیف آندان نی آلمق کیراك - ایتور بندهم راست اینه (غفرت لکم قبل ان تستغفرونی) دیب عفو قیلوب دیوانینه مغفرت یازار*

حکایت - زمان قدیمده بر ولایتده بر اولوغ کول بار ایدی اول کولده ایکی قاز بر باقا بیك اوزاق زمانلار ترکلك قیلدیلار اوچوسی ننك آراسنده دوستلق پیدا بولوب بر بر ینه مونس بولدیلار - آندان صونك کوب زمانلار اوتو سببلی بو کول ننك صوی کیمی باشلادی صوی آز قالدی آخر کول تمام کیبما کا قریب بولدی بو ایکی قاز باقا یانینه ایسانلاشورکا کیلدیلر وباقادان بجیل لك اوتوندیلر ایتدیلر ای دوست بو زبون دنیاننك آخری فراقدر ایمدی مخلوقات ننك ترکلکینه سبب بولغان نرسه صودر کول ننك صوی کیبدی سوره انبیاء ده (وجعلنا من الماء کل شیء حی) صودان باشقه بزننك تورور حالمز یوقدر ایندی بز ایکنچی کولکا کوچارکا نیت ایتدك بجیل بول دیدیلر - بس باقا بو قازلارننك سوزین ایشتکاچ یغلادی قایغولی بولدی وایتدی ای شفقتلو دوستلارم من هم سزننك بلان ایکنچی کولکا سفر قیلور ایدم نی حیله کیراك وسزننك بلان بولماغه نی سبب کیراك دیدی قازلار ایتدیلر سنی هم اوزمز بلان آلوب کیتارمز لکن قورقامزکه سن سویلاشورسن چونکه باقا جماعتی تللرینه مالك توکللردر یعنی باقلدامی تورا آلمایلار - باقا ایتدی ایمدی عهد قیلدم اصلا سویلاشماس من دیدی - قازلار ایتدیلر قاچانکم بز سننك بلان اوچساق آدملر کوروب بیك عجبلانورلر بر بر ینی چاقروب بزننك اوچقانمزنی تماشا قیلورلار - ایمدی حکیملرننك من صمت نجا دیکان سوزلرینه

ودخی البلاء مؤکل بالنطق دیکان سوزلرین خاطرنکدن چقارما صبر ایت سویلاشمه
اکر صبر ایتماسانك بربر سوز ایتسانك بزکا اوبکالامه اوزنکا اوبکاله (ولا تلقوا
بایدیکم الی التهلکة) اوزگناهنك اوزنکا بولور بوسوزنی خاطرنکده توت دیدیلر۔
بس باقا بو سوزلرنی ایشتدی الله تعالی ننك (انی نذرت للرحمن صوما فلن اکلم
الیوم انسیا) دیکان سوزینه تمسك قیلوب اصلا بر سوز ایتماس من دیب عهد قیلدی۔
بس بو ایکی قاز باقانی بیله عهد قیلدروب بر قامشلقه کیلدیلر۔ باقاغه ایتدیلر
سن بو قامشنی آوزنك بلان تشله ایرننکنی بیك قاتی قص دیدیلر۔ باقا قامشننك
اورتاسندان آلار اینکانچه تشلادی ۔ ایکی قاز ایکسیده قامشننك ایکی باشین
مویونلارینه قویدیلار باقا بلان برکا کوتارولوب هواغه اوچدیلار ۔ بعض آدملر
بو تماشانی کوروب بعضلرینه خبر بیردیلر جیولشوب واعجبا ایکی قاز بر باقانی نیچوك
کوتاروب اوچادر دیب آرالارنده غاوغاقوبدی باقابو غاوغانی ایشتوب بر آز صبر قیلدی
آخر خلقننك تعجبینه صبر ایته آلمادی آلارغه جوابا نیك عجبلانه سز کورمای موسز نیچوك
اوچادر باقا قاق دیب قچقرغان ایدی آوزی آچلدی قامشدان اچقنوب کیتدی برکا توشدی
هلاك بولدی۔ ایمدی ای اوغل بو سوزمدن مقصود سنکا قاز حکایتی توکلدر۔ سن هم اوشاندق
اوشبو باقا شیکللی اون بر آی نفسانیة و شهوات کولنده ترکلك قیلدننك لهو و لعب بلان آننك
مونس بولدننك قاچان کم رمضان آیی کیلدی روزه اتی لکی بلان شهوات کولنده معصیت
صوی کیبدی ۔ اوّلی رحمت اورتاسی مغفرت آخری اوتدان آزاد بولا تورغان رمضان آیننك
رحمت ورأفت قازلاری سنکا کیلدی (اذکروا الله فی ایام معدودات) قاموشین آوزنکا
قویدیلار یاوزسوز سویلاشمه غیبت سویلاشمه روزه‌نی آچادر دیب سنکا ایتدیلر
(وتوبوا الی الله جمیعا) دیب سنکا توبه القا قیلدیلار قاچانکه سن توبه قیلدننك وعهد قیلدننك
آلار یعنی رأفت ورحمت قازلاری سنی هواغه رفع قیلدیلار ۔ ایمدی یاوز ویامان سوزنی
وغیبت‌نی سویلاسانك وتفسنکا ایارسانك اسفل سافلین کا توشارسن ۔ سنکا عزرائیل باقا
شیکللی کیلور ترکلك قامشین آوزنکدان آلور حیات توبه‌سندن ممات ایدانینه
توشارسن (ربنا اخرجنا منها فان عدنا فانا ظالمون) دیب یاتورسن آندان صونك توبه‌کا
وعمل صالح کا اقتدارنك بولماس تحقیق اوزنکنی اوز قولنك بلان هلاك قیلدننك *

سؤال ۔ الله تعالی باشقه مخلوقات آراسندان بنی آدمنی اختیار قیلدی وجمیع مخلوقات
اوزره بنی آدمنی فضیلتلی قیلدی (ولقد کرمنا بنی آدم) دیدی ۔ الله تعالی بنی
آدمنی بیله حرمتلی قیلسه اول بنی آدمنی ملك الموت قولینه تابشرماقنده وامانتنده
وقیامت کوننده حشر قیلوب حساب قیلماقنده آندان صونك تموغغه کرتوب آندان
صونك اوجماحقه کرتماکنده نی حکمت بار۔ وحالانکه جمیع مخلوقات وجمیع موجودات
آراسنده آدمدن حرمتلیراك نرسه یوق ایدی الله تعالی آدمنی خلق ایتکاچ باشینه
کرامت تاجین کیدردی واولادینه دخی کیدرور وقولاغینه محبت آلقه‌سی کیدردی۔

وبیلینه توحید کمری باغلادی - وبارماغینه تسخیر بالداغی کیدردی اوشبو کرامتلر واوشبو درجه‌لر بولاتوروب بنی آدم نیچه نیچه مشقتلر کورادر - آتالار آرقاسنداِن وآنالارننك قارانغی رحمندن چقارولادر تورلو تورلو محنت‌لر وتورلو آورولار کورادر قایغولار بلان مبتلا بولادر - اولوم آچیسین کوره‌در قبر عذابین وقبر طارلغین کوره‌در حشر ونشر بعدنده سوروغ سؤال کوره‌در - بولار نی اوچون‌در موننده نی حکمت بار - ایمدی ای اوغل بو سؤالکا بطریق نص جواب بیردیلر ودخی بطریق عقل جواب بیردیلر - بطریق نص جواب بودرکه پیغمبر علیه السلام ایتدی (اذا احب الله عبدا ابتلاه فان صبر اجتبیه وان رضی اصطفاه) دیدی - اما بطریق (عقل جواب بودرکه مثلا یغمور بولوطلاردان صغلوب چغادر هوا آرقلی تارتولوب بولوط آراسنداِن اوتوب بعض تامچیلاری دریاغه وبعض تامچیلاری یر اوستینه وبعض تامچیلاری تمساح کبك حوت بالق کبك حیوانلار آوزینه توشوب نیچه نیچه میلیون تامچیلاری تلف بولادر غیر متناهی تامچیلاردان برگنه دانه‌سی شرافتلی اورونغه که صدف آوزیدر آنده توشه‌در آندان صدف دینکز توبینه توشوب نیچه زمانلار آنده صدف اچنده انجو بولوب اوسه‌در وقتی ینکاچ غواصلار آنی چغاروب اچین یارالار صدفی اچندن انجونی چغارالار قدرلب پادشاهلارننك تاجلارینه تزالر وحالانکه اول انجو بر دانه یغمور تامچی‌سی ایدی (فتبارك الله احسن الخالقین) اکرده اول یغمور تامچیلاری بو صعوبتلرنی کورماسه ایدی پادشاهلارننك تاجینه اورناشورغه صلاحیتلی ومستحق بولماس ایدی - ایمدی ای اوغل سن هم بو یغمور تامچی‌سی شیکللی - اکرده سننك بر تامچی نطفه‌نك آتانك صلبنده وآنانك رحمنده یاتماسه ومحنت‌لرکا وقورقولارغه توشماسه اولوم آچیسنی تاتیماسه محل قربت بولورغه صلاحیتلی بولماس ایدنك - ینه بر عقلی جواب بودرکه گل چچکی لطیف وقیمتلی بولاتوروب اکرده آغاچنداِن یولوب آلونماسه اسکانجه‌کا قصتوروب ماین چغارلماسه علما وفضلا کیوملرین وپادشاهلارننك وامیرارننك کیوملرین عطر قیلورغه صلاحیتلی بولماس ایدی بنی آدم هم اوشانداق اکرده آنی ملك الموت حیات آغاچنداِن یولقوب آلماسه قبر قاروره‌سینه صالوب قصماسه سؤال اوطی بلان قزدرلماسه آننك قلبی روح چچکی ننك صووینه غرق بولماس ایدی حور العین حله‌لاری بلان معطر بولماس ایدی - دخی بر عقلی جواب بودرکه اکر آلتونی یردن توفراق آستونداِن قازوب آلماسه‌لار اوتنه صالوب قزدرماسه‌لار چوکوچ آستینه صالوب صوقماسه‌لار آدمیلر قاشنده هیچ قدری بولماس ایدی - آدم اوغلی هم اوشانداق تورلو محنت‌لر کورماسه قارنلق آچیسین کورماسه واولوم آچیسین وقبر عذابین کورماسه جنتکا صلاحیتلی بولماس ایدی - الله تعالی گویا ازلده ایتدی که توقنا اکرده بنده‌م محنت ومشقت آچیسین طاطیماسه نعمت وعطا قدرین بلماس تا که نعمت قدرین بلسون محنت چیکدرایم دیدی - ایتدی ای بنده‌م سنی یاراتدم قدرتمنی کورمك اوچون - رزق بیرورمن رحمتمنی بلمك اوچون - سنی اوترورمن حکمتمنی کورمك اوچون - سنی حشر قیلورمن عنایتمنی کورسك اوچون کتابنکنی اوقتورمن (اقرأ کتابك) ثواب

وعقابنکنی کورمك اوچون - اوتقه سوررمن (وان منکم الا واردها) شفا کورمك اوچون - اوجماحقه کرتورمن عطامنی کورمك اوچون - کوثر شرابین اچرتورمن صفا کورمك اوچون - رؤیة بیرورمن لقا کورمك اوچون دیدی - ودخی الله تعالی مخلوقات اچندن محمد علیه السلام نی پیغمبر ایتوب صایلادی اما پیغمبرلکنی یاش وقتده بیرمادی - ایتدی اکر ده یاش وقتنده پیغمبرالك بیرسام قیمتین بلماس دیدی بس قرق یاشنده پیغمبرلك بیردی وتورلو محنتلر بلان محنتلاندردی آورولار ومشقتلر بلان مبتلا قیلدی حتی بعض کافرلر اول ساحردر دیدیلر بعضلری شاعردر دیدیلر وبعضلری مجنوندر دیدیلر آندان صونك (یا ایها الرسول بلغ ما انزل الیك) دیب رسالت بلان بشارت قیلدی ومحمد علیه السلام رسالت ننك قدرین بلوب (افلا اکون عبدا شکورا) دیب شکر قیلدی - ایمدی مؤمن بنده هم اوشاندا اقدر دنیا صحراسنده حیران بولوب الله تعالی اول مؤمن بنده نی تورلو بلالر بلان وآورولار بلان مبتلا قیلدی خاتون وبالالر بلان فتنه لاندردی (انما اموالکم واولادکم فتنة) وآننك غیبتینه کردیلر بعضلر فاسق وبعضلر کاذب دیدیلر - واول بنده ننك اوستینه دنیا مشقتین یوکلب ومع ذلك فرایضنی بنده ادا قیلدی که تا که (ادخلوا الجنة انتم وازواجکم تحبرون) بشارتین ایشتملك اوچون بس بنده بو وقتده بنده لك قدرین بلوب (الحمد لله الذی احلنا دار المقامة) دیب شکرین اداقیلور*

ودخی الله تعالی یوسف علیه السلامنی بلاسز ومشقتسز ومحنتسزده مصرغه پادشاه قیلماغه قادر ایدی - پادشاهلق واولوغلق ننك قدرین بلسون اوچون بو قدر بلالر بیردی قرنداشلری سببچی بولدی آناسندان آیوردیلار قیوغه صالدیلار آز بهاغه قل ایتوب صاندیلار والله تعالی آنی محنت ومشقت وغربت بلان مبتلا قیلدی فرقت اوطی بلان یورا کین کباب قیلدی - زندان محنتین تارتدی یوسف علیه السلام بو محنتلرنی تارتقاندان صونك مصرغه پادشاه بولدی - ایمدی ای اوغل مؤمن بنده هم اوشاندا اقدر اکرده آورولار آچیسین طاطیماسه اولوم آچیسین طاطیماسه قبر زندانی ننك طارلیغین کورماسه وفات بولوب سوکلو خاتونندان وبالاسندان چاغاسندان آیرولماسه عرصات میدانینده محنتلر کورماسه وتموغده صوغارلماسه جنت ونعمت قدرین بلماس ایدی - ودخی ای اوغل قلمدن عبرت آلمایمسن اکر اول قلمنی قامشلقدان کیسوب آلونماسه اوسکان یرندن آیرولوب غربتکا توشماسه واول قلمنی یونوب باشین کیسوب بوغازین یارلماسه قاراصاوت زندانینه قویلماسه وقاراغه مانولماسه کاغز اوستینه الله تعالی ننك اسمین یازا آلماس ایدی . بس قلم بو مشقتلرنی تارتقاچ کاغز اوستنده الله تعالی ننك اسمین کوروب شکر قیلور وایتور الحمد لله بو قدر مشقتلرنی کورسام کوردم تلمدن ده الله تعالی ننك اسمی ظاهر بولدی دیور ای اوغل مؤمن بنده هم اوشاندا اقدر - دنیاده آورولار مشقتلر کورادر - اولوم آچیسین طاطیدر اولدی دیب قبر زندانینه قویالار آندان

صونك

صونك قیامت قورقولارین کوره درجهنم تو تونی بلان یوزی قارالا - آندان صونك نعمت وجنت قدرین بلور - اوجماحقه کرکانده ایتور (الحمد لله الذی احلنا دار المقامة) آوروولار مشقتلار کوردم اولوم آچیسین طاطیدم کوب خطرارکاد قورقولارغه توشدم رؤیتکا ودیدارغه اهل بولدم دیور *

سؤال - آدم علیه السلام جنتکا عزت وحرمت بلان کردی خوراق وعاجزلق بلان چقدی مونده نی حکمت بار ایدی - الله تعالی قرآنده همه سندن خبر بیردی که الله تعالی ننك (وعلم آدم الاسماء کلها) تعلیمی بلان آدم عالم ایدی - وآدم علیه السلام ننك (انبئهم باسمائهم) دیب علمندن خبر بیردی - وآدم علیه السلام ننك (ربنا ظلمنا انفسنا) دیکان سوزی بلان خوفندن خبر بیردی - وشجره دن آشاغانینه (ونسی آدم ولم نجد له عزما) دیب عذرندن خبر بیردی - وآدم علیه السلام نی جمیع مخلوقات اچندن صایلاغانینه (فاجتبیه ربه) دیب خبر بیردی (انی جاعل فی الارض خلیفة) دیب آدم علیه السلام ننك یریوزینه خلیفه بولووندان خبر بیردی (اسکن انت وزوجك الجنة) دیب جنتده تورماقندان خبر بیردی (فکلا منها رغدا حیث شئتما) دیب اوجماحده هر نعمتنی آشامق مباح بولووندان خبر بیردی (فنفخت فیه من روحی) دیب آدم علیه السلامغه جان نفخ قیلووندان خبر بیردی (ولقد کرمنا بنی آدم) دیب آدم جمیع مخلوقاتدان افضل بولماقینه خبر بیردی - آدم علیه السلامغه سجده قیلماقه (اسجدوا لادم) دیب فرشته لرکا امر قیلووندان خبر بیردی - ودخی پیغمبر علیه السلام الله تعالی آدم ننك بالچغین قرق کون خمیر قیلدم دیب ایتدی (خمرت طینة آدم اربعین صباحا) دیب ایتدی دیب خبر بیردی - بو قدر کرامتلر وبو قدر درجه لر صونکنده (وقلنا اهبطوا منها جمیعا) دیب اوجماحدان چغارووندان خبر بیردی (وعصی آدم ربه فغوی) دیب اوجماحدان معصیت وغوایه سببلی چقماقندان خبر بیردی - ایمدی آدم علیه السلامغه بو قدر محنتلر وبو قدر ذلت یوکلانمکده وبو قدر اعلی درجه کا کوتارکاندن صونك توشورمکده نی حکمت بار ایدی ایمدی ای اوغل بو سؤالکا بطریق نص وهم بطریق عقل کوب تورلو جواب بیردیلر نص بودرکه پیغمبر علیه السلام ایتدی (قدر الله المقادیر قبل خلق السموات والارض) یعنی الله تعالی یرنی کوکنی یاراتماسدان مقدم هر نرسه نی تقدیر قیلدی - بس حکمت ازلیه سی ننك اقتضاسی بیله بولدی اما بطریق عقل جواب بودرکه بعض زندیقلار گمان قیلدیلارکه حالا اوجماح تموغ یاراتولماغاندر دیدیلر - بس الله تعالی اوجماح تموغ ننك حالا بارلغینه شاهد بولسون اوچون اوزی ننك قدرتین اظهار قیلدی - ودخی بر عقلی جواب بودرکه آدم علیه السلام اوجماحقه کرکاچ فرشته لر ایتدیلر یا آدم بو بزننك مقاممزده ذلتنی مقتضی بولغودای گناه قیلمق یوق بز طاعت اوچون یاراتولدق اصلمز صفوه در طاعتنی اقتضا قیلور یا آدم سننك اصلنك نیدرکه توفراقدر معصیتنی اقتضا قیلور دیدیلر - بس آدم علیه السلام شیطان ننك هذا شجرة الخلد وملك لا یبلی دیب ایتکان وسوسه سی

بلان شجره‌دن تناول قیلدی عاصی بولدی (وعصی آدم ربه فغوی) فرشته‌لر بایاغی سوزلرندن خجیل بولدیلار یعنی آدم علیه السلام‌دان عصیان صادر بولغاچ بو طاعت اورنیدر مونده گناه قیلمق یوقدر دیکان سوزلرندن اویاتلی بولدیلار الله‌تعالی‌ننك هیبتندن قورقدیلار - بس الله‌تعالی‌دن ندا کیلدی یا آدم فرشته‌لر سننك اصلنکنی ذم قیلدیلار توفراقدان یاراتلمش دیب سنکا اهانت بلان قارادیلار ایندی چق اوجماحدان دیدی - قاچانکه آدم علیه السلام یربوزینه ایندی الله‌تعالی‌کا طاعت اظهار قیلدی گناهلی بولغانینه یغلادی توبه‌قیلدی توبه‌سین الله‌تعالی قبول ایتدی اوشبو فرشته‌لرنی یعنی شول اهانت قیلغان فرشته‌لرنی اوزلرین آدم علیه السلام‌غه بشارت بلان بباردی - بس آدم علیه السلام اوجماحده (وعصی آدم ربه) نداسین ایشتدی ویریوزنده (فتاب علیه وهدی) نداسین ایشتدی - فرشته‌لر سننك اصلنك توفراق مونده گناه قیلمق یوق دیکان سوزلرندن خجیل بولدیلار - بس الله‌تعالی آلار ایتکان‌ننك خلافینه اوزی‌ننك قدرتین اظهار قیلدی - الحاصل آدم علیه السلام دلال منزلنده بولدی یعنی بر دلال یورت صاتدرماغه باقچه صاتدرماغه یاکه بر صاتدرماغه تلاسه مشتری‌کا بیان قیلمق اوچون اوّل اچینه کروب قاراب کیفیتلرین تیکشره‌در آدم علیه السلام هم اوشانداق - قاچانکه الله تعالی آدم علیه السلام‌نی یاراتدی مخلوقات اچندن صایلادی جنت‌نی آنکا مباح قیلدی یعنی آدم علیه السلام اوجماحقه کردی آنداغی نرسه‌لرنی کوردی کیفیتین تیکشوردی اوجماح‌ننك هر اطرافین سیر قیلدی تیز چقدی دنیاغه کیلدی مشتریلرکا یعنی اوزی‌ننك اینکو ویازو بالالارینه بارچه‌سینه بلدردی واوجماح‌ننك بهاسین بیان قیلدی تاکه آننك بالالاری وجمیع ذریاتی اوجماح‌ننك بهاسین حاصل ایتسه‌لر اوجماحقه کررلر (ادخلوها بسلام آمنین) ودخی آدم علیه السلام محمد امتینه بشارت اوچون سببچی منزلده بولدی گویا الله‌تعالی ایتدی ای محمد امتی منم رحمتیمه وعنایتیمه نظر قیلنکزکه آتانکز آدم بر لقمه تناول قیلدی بو لقمه سببلی راحت یرندن محنت یرینه چقدی سزننك فقیرلرکا بر لقمه بیرماکنکزنی اوجماحقه کرماکنکزکا سبب قیلدم - بس منم اوچون بر لقمه صارانلق قیلمانکز بو منم اوچون بیرکان لقمه‌نکز سببلی آتانکز چققان راحت اورونغه سزکا بیرورمن دیسه کیراك - یعنی زکوة عشر وصدقه کبك واجباتنی اداقیلماقده صاران‌لق قیلمانکز دیمکدر *

سؤال - آدم علیه السلام الله‌تعالی‌کا عاصی بولدی وابلیس دخی الله‌تعالی‌کا عاصی بولدی الله تعالی آدم‌ننك توبه‌سین قبول ایتوب هدایت قیلدی وابلیس‌ننك توبه‌سین رد قیلوب لعنت ایتدی درکاهندان سوردی مونننك حکمتی نی ایدی - آدم علیه السلام دولت‌ننك ذروه‌سی وملت‌ننك قدوه‌سی وحکمت‌ننك منبعی وجنت اهلی‌ننك رئیسی ایدی - قدس صفه‌سنده مجاورلرننك مسجودی - وانس صومعه‌سنده ملازملرننك مقصودی ایدی - ودرجه‌سی اعلاء علیین‌کا چقدی - اوجماح وحور العین آنکا مباح بولدی تاج اصفیا باشینه قوبولدی - موندان صوننك اوشبو کرامتلری

بولا

بولاتوروب الله تعالی آنی شیطان وسوسه سی بلان مبتلا قیلدی شیطان وسوسه قیلوب آنی
اوجماهدان چقاردی و دنیا صحراسنده حیران و سرگردان قیلدی - آندان صونك آدم علیه
السلام ایکی یوز یل یغلادی آندان صونك الله تعالی توبه سین قبول ایتدی باشینه غرور
و معرفت تاجین کیدردی موندە نی حکمت بار ایدی - و دخی اوشانداق ابلیس نی الله تعالی
مقرب فرشته لرینه معلم قیلدی و آلارغه رئیس قیلدی و امین قیلدی و عرش کا مجاور قیلدی
آندان صونك (اخرج منها فانك رجیم) دیب آنی درگاهدان سوردی و بوینینه لعنت قاموطی
کیدردی - اگر چه آدم ننك و ابلیس ننك معصیتلرینه قاراسانك ابلیس فرماننی قویدی
و آدم نهی کا مرتکب بولدی بس ایکیسی ده گناهلی بولدیلار الله تعالی آلارننك برسین قبول
ایتدی برسین سوردی موندە نی حکمت بار ایدی - ایمدی ای اوغل بو سؤال کا دخی ایکی
وجه بلان جواب بیردیلر - بری نص بلان که پیغمبر علیه السلام ایتدی (قبل من قبل لا لعلة
ورد من رد لا لعزة) و دخی عقلی جواب بودرکه آدم علیه السلام الله تعالی کا عاصی بولدی آندان
صونك عصیاندان قایتدی (ربنا ظلمنا انفسنا) دیب استغفار قیلدی بس الله تعالی آنی
مغفرت قیلدی اما ابلیس الله تعالی کا عاصی بولدی عاصی بولاتوروب تکبرلك قیلدی بس
استغفار قیلغان مقبول بولدی و استکبار قیلغان مردود بولدی - و دخی ایکنچی بر جواب بودرکه
ابلیس اوزی ننك طاعتینه شادلانوب کولدی اما آدم علیه السلام معصیتی و خطاسی اوچون
یغلادی - ایمدی ابلیس ننك کولمکی اوتقه اورلوب طاعتین کویدردی طاعتی هباء منثورا
بولدی - و آدم علیه السلام ننك یغلاماقندان سیل پیدا بولوب گناهسین یودی - و دخی
ابلیس معصیت سببلی کافر بولمادی نتاکه شریعتدا بر کمسنه گناه کبیره سببلی کافر بولمایدر
لکن ابلیس کافر بولدی چونکه الله تعالی کا جهل نسبت بیردی یعنی الله تعالی ابلیس کا
ایتدی یا عزازیل آدم سندن یخشیراقدر آنکا سجده قیل دیدی - ابلیس ایتدی
یوق آدم یخشیراق توگلدر من یخشیراق من چونکه منی اوتدان یاراتدنك آنی
بالچقدان یاراتدنك (خلقتنی من نار وخلقته من طین) دیدی ابلیس گمان قیلدیکه
اوت بالچقدان خیرلیدر بس بو سببلی کافر بولدی و مردود بولدی و آدم علیه السلام
هدایت و مغفرت تابدی - ایمدی ای اوغل مقصود بودرکه توبه قیلمق و استغفار
قیلمق آدم علیه السلام هنریدر (عجلوا بالتوبة قبل الموت) وغرورلق و استکبار
ابلیس هنریدر - ای اوغل سن آدم حکایتینه عجبلانا سن - آدم علیه السلام نیك
اولدی و ابلیس نیك اولمادی دیسن ایشتمادنکمی سن بر پادشاه اتی ننك حکایتین -
قدیم زمانده بر پادشاه بار ایدی و آننك دخی سوکلو و تعلیم بیرلمش اتی بار ایدی
تمام آلتون و جواهر بلان مزین ایدی بو ات بیك قارتایدی ضعیفلاندی عقلنده
نقصان ظاهر بولدی و پادشاهنی تشلاماقا قصد قیلدی پادشاه ایتدی سبحان الله بو
ات ایاسین تانیماس بولدی مونکار نی حیله کیراك دیب یکتلرینه بیوردی بار
بو اتنی صحراغه ایلتوب یبارنکز لکن موینندان جواهر و آلتونلارین آلمانکز
دیدی - یکتلری ایتدیلر یا پادشاهم نی اوچون بیله بیوروسزلار پادشاه ایتدی

من بو ات بلان آوغه يوروب تماشا وتفرج قيلدم آننك بلان مشغول بولدم - ايمدى بو ات ننك آخرغى دولتيدر ومن دن آنكا تيكان اولوشيدر موندان صونك بو دولت آنكا يانكادان كيلماس وموندان صونك بو ات ايلكاركى راحت نى تابماس ديدى - بس يكتلر پادشاه ننك فرمانين اداقيلديلار وات نى آلتون وجواهرلرى بلان صحراغه ايلتوب يبارديلر - اى اوغل ابليس ننك حالى هم اوشاندَاقدر ابليس مقدم ده الله تعالى ننك ياقنلارندان ايدى عزت و دولت اچنده ايدى (انا خير منه) ديب انانيت نى اظهار قيلدى بس الله تعالى ايندى بو انم سبوح قدوس صيدنده بر نيچه زمانلار مشغول ايدى حالا عقلنده نقصان ظاهر بولدى دنيا صحراسينه آنى ايلتوب يبارنكز من آننك مو يننيغه (انك من المنظرين) مونچاغين كيدردم بو مونچاقنى مويننيدان آلمانكز آننك بو آخرغى دولتيدر ومن دن تيكان اولوشيدر قاچان كم انتظار مدتى اوزوب راحت نى تمنى قيلسه ده ابدا تابماس اول وقتده (ياليتنى كنت ترابا) ديب ايتوردى ❊

سؤال - قاچان كه الله تعالى آدم عليه السلام نى عدم چيشمه سندن وجود صحراسينه كيتوردى يالانغاچ ايدى تنينه حله كيدردى باشينه كرامت تاجى كيدردى الله تعالى اكرم الاكرمين در براوكا بر نرسه بيرسه ابدا قايتاروب آلماس اما آدم عليه السلام نى اوجماحدان يالانغاج وآچق عورت چقارماقنده نى حكمت باردر - حال بوكه الله تعالى آدمنى توفراقدان ياراتدى ونطفه سندن بالالار كيتوردى وقدرتى بلان يوقدان بار قيلدى وآلارغه (خلق لكم ما فى الارض جميعا) ديب اوزى ننك منتين بلدردى وآلارغه سكز اوجماح بردى كوك آلتى جهات بش حواس دورت عناصر ياراتدى جميع مخلوقات اچندن آدمنى صايلادى الله تعالى ننك صنع صاندوغنده حكمت دن نعمتدن هيچ نرسه قالمادى همه سين آدم كا هبه قيلدى حله كيدردى وكرامت تاجين كيدردى نور بلان زينتلادى اوجماحقه كرگزدى - بس اوشبو عطاب صونكنده بوغداىدان بر يارطى لقمه اوچون يارطى كونده اوجماحدان چقاردى اوستوندن حله لارنى صويدى (اهبطا منها) قامچى سى بلان سوردى دنيا صحراسينه يالانغاچ يباردى وآدمنى خليفه لك اسمى بلان كوتاردى معصيت اسمى بلان توشوردى واوستينه محنت ومشقت نى يوكلادى مونده نى حكمت بار ايدى - بو سؤال كا جواب بودر اى اوغل بلكل كه الله تعالى كامل حكيمدر آننك صنعى ننك حقيقتينه وحكمتى ننك ماهيتين عارفلرننك ده فهمى ايرشماس - اى اوغل واجبدركه عقلنكنى وفكرنكنى جيوب الله تعالى ننك مخلوقاتى ننك عجايباتين فكرلاكايسن - ايمدى بلكل كه عتابدان ومذلت در هرنى آدم كا ايرشكان نرسه سنكا مثل در وسنكا حجتدر - وسنكا نصيحتدر قاچان آدم عليه السلام اوشبو كرامتلرى بولا توروب بوغداىدان بر دانه اورلوق تناول قيلغان اوچون اوجماحدان سورولدى ومعصيت اوچون عتاب قيلندى - اى مسكين سننك ده حالنك نيچوك بولور ذوقلانوب وحضورلانوب حرام آشايسن - گناهغه مرتكب بولاسن - غفلت خمرى بلان اوزنك خمورسن - دنيا نعمتلرى بلان مغرورسن - د

نعمتى

نعمتی ایسه تورغانی عقوبت در - اچنك طشنك طول امل - ایتورلك یوق سنده عمل - حلالنی حرامنی قارامادنك ییدنك - اولومنی قبرنی سؤالنی وقیامت قورقولارین اونوتدنك هیهات هیهات نیچوك قوتولورسن - آدم علیه السلام بر دانه بوغدای تناول قیلوب بر کیچکنه گناهی سببلی اوجماح دان چقدی منك منك گناه قیلوب اوجماحقه نی بلان کرورسن - قاچانکه آدم علیه السلام بوغدای یمشین تناول قیلوب شیطان وسوسه سی بلان ذلت کا توشدی الله تعالی کا عاصی بولدی اوستوندن حله لر صالدرلدی باشندان تاج اوچدی یالانغاچ قالدی عورتین اورتمك اوچون یافراق صوراب آغاچدان آغاچقه یوکوردی - بس بوغدای آغاچینه کیلدی ایتدی ای آغاچ منکا عورت اورتورلك یافراق بیره کور سننك سببلی یالانغاچ قالدم دیدی بوغدای آغاچی ایتدی کاشکی یافراقلارم بولسه بیرور ایدم یافراغم یوقدر دیدی - آندان رمان آغاچینه کیلدی کوردی مزین نفیس آغاچ باشین یوقاری کوتارمش یاشل زمرد کبك نفیس یافراقلاری بلان اورتونمش گویا که عروس زفاف اوچون حاضرلنمش - بس آدم علیه السلام بو آغاچقه اوزی ننك حالین عرض قیلدی کو یوتوب یغلاب یافراق صورادی آغاچدان اصلا جواب کیلمادی - الله تعالی دن ندا کیلدی یا آدم قوی اول آغاچنی - خاتونلارننك تاوشیده عورتدر سنکا جواب بیرماس دیدی - آندان آلما آغاچینه کیلدی کوردی قایغولو وحسرتلی آغاچدر کوزقانی بلان یوزلری قزارمش - آدم علیه السلام ایتدی مجروح کشی دن دارو صورامق مکروه در دیب آندان کیندی کمثری آغاچینه کیلدی کوردی بو آغاچ هم اوز حالی بلان مشغول - آندان کیندی هوح آغاچینه کیلدی کوردی بو آغاچ هم اوزی ده صوصامش یوزلری قارالمش بوتاقلارنده یافراقلاری سیرا کلکدن عذاب چیکار اوز حالی بلان مشغول اوزینه اوزی نصیحت قیلور بس آدم علیه السلام ناصحدان نصیحت طنکلامق اما کیومین صورامق معقول ایمس دیب آندان صورامایچه کیتدی یوزوم آغاچینه کیلدی کوردی اوجماح صحراسنده اوتورور - کوله گه سین برکاتوشامش یاشل یافراقلاری بلان بیزانمش زلفلارین یانکاقلارینه صالوندرمش - آدم علیه السلام ایتدی بو آغاچ ننك یافراقلاری وکوله گه سی کوب ایمش اما آغاچی وبوتاغی ده کوبدر بلکه یافراقی اوزینه ده آزلق قیلسه کیراك موندان صورامق جایز توکل دیب چیکلاولك آغاچینه کیلدی کوردی ایشکسز تر ره سز قارانغی ایوده (اورمانده) اوتورور - ایتدی اکر بو آغاچ مروتلی بولسه ایدی ایوی ننك ایشکی بولور ایدی یاکه یورطنده چراغسی بولور ایدی مروتسزدر دیب بادام آغاچینه کیلدی - کوردی اویونچی جاریه کبك اوتورمش آلدینه چنك قویمش چنکنی صوقماغه قولین صوزمش - آدم علیه السلام ایتدی بو مطربه جاریه ننك کیومی بلان فایدالانمق جایز توکلدر دیب آندان کیندی انجیر آغاچینه کیلدی - (حال بوکه انجیر صوفی آغاچدر آدم علیه السلامنی قبول ایتدی آننك بلان طریق تصوفنی تمام ایتدی آدم علیه السلام طارلقده ومشقت کا توشکان مسافر کبك ایدی) بس انجیر آدم علیه السلامغه قارشو کیلدی مرحبا خوش کیله سز دیب اوزی ننك

حانقاسینه دعوت قیلدی اوزی ننك منزلینه آلوب کیلدی اکرام واعزار بلان خدمتلرینه
توردی اجلال حلاوت بلان ضیافت قیلدی آدم وحواننك آلدلارینه ایکی حله کیتوروب
قویدی یا آدم وحوا بیورنکز بو حله لرنی کیونکز دیدی بو سببلی الله تعالی انجیرنی حرمتلی
قیلدی حتی (والتین والزیتون) دیب انجیر بلان آنط ایتدی تا باسونلرکه الله تعالی قاشنده
جوماردلق وسخاوت اولوغ نرسه در ودخی بلسونلرکه جوماردلق منافقدان صادر بولماس چونکه
سخاوت وجوماردلق ظاهر وباطن صافلغین تقاضا قیلادر وحالانکه منافق ننك ظاهری باطنینه
خلافدر آندان نتاك سخاوت صادر بولور منافق ننك مثالی مردود ابلیس مثالنده در نتاکه
ابلیس ننك ظاهری باطنینه خلاف ایدی - حکمت لرده منکوردرکه انجیر آغاچین اوت بلان
یاندرمق جایز توکلدر فقیرلك کیتورور دیدیلر - ایمدی بلکل که ای اوغل همه اشلرننك
یخشیراغی جوماردلقدر اوجماحقه کرماك کا سببدر نتاکه بوغدای حقنده مثالی منکور بولدی *

سؤال - الله تعالی ابراهیم علیه السلام غه اوّل مرتبه ده اوغلنك اسماعیلنی قربان قیل دیب
امر قیلدی آندان صونك آننك فداسینه قوچقار یباردی (وفدیناه بذبح عظیم) دیدی مونك
نی حکمت بار ایدی - الله تعالی کامل حکیمدر اوغلنکنی قربان قیل دیب ابراهیم علیه السلام غ
امر قیلدی اکر بو امردن خلیلنی تجربه قیلمق بولسه الله تعالی عالم السر والخفیاندر آندان
هیچ یاشرون نرسه یوقدر آنی تجربه سزده بلادی - اکرده بو امردن مرادی ابراهیم دان ذات
صادر بولدی ده شوننك اوچون اوغلین ذبح قیلماغه بیوردی دیسانك الله تعالی اوزی (ولا
تزر وازرة وزر اخری) دیب خبر بیردی ابراهیم علیه السلام ننك ذلتی او چون اوغلین ذبح
قیلماغه وجه یوقدر دخی موندان هم عجبراك الله تعالی ابراهیم علیه السلام غه اوغلین ذبح
ایتماکا امر قیلدی - وپچاقنی نهی قیلدی اسماعیلنی کیسمه دیدی اوغلین ذبح
قیلماقنی قوچقار ذبح قیلمق بلان اقتصاص قیلدی - بو نرسه لرنی الله تعالی ننك
ارادهسینه حمل قیلماقده نی وجه باردر - ابراهیم علیه السلام اوزی خلیل الله بولا توروب
بر مرتبه دوشمانلاری قولنده اسیر ایندی بر مرتبه نمرود اوطینه توشدی بر مرتب
اوغلنکنی قربان قیلما آننك اورنینه قوچقارنی ذبح قیل دیدی - الله تعالی ننك
کرمندن بو اشلرننك اقتضاسی نیچوك احتمالدر مونمك نی وجهسی بار ایدی موند
نی حکمت بار ایدی - ایمدی موننك جوابی بودرکه ای اوغل نتاکه الله تعالی ننك
ازلده عادتی بیله جاری بولدی که اکر اوزی ننك بنده لرندن بر بندهسین اوزی ننك
محبتینه حاضر اسه واوزینه دوستاق قه اهل قیلسه اول بنده نی اغیاردان آیوراد
وغیریلر بلان الفتلاندرمیدر واوزی ننك دوستلارینه اوزندن غیرلرکا قاراماقن
تلامیدر - بس ابراهیم علیه السلام اوزی ننك اوغلی اسماعیل کا محبت ایتدی
آندان صونك الله تعالی ایتدی یا ابراهیم اوغلنك اسماعیلنی ذبح قیل دیدی وایتد
یا ابراهیم منم خلیلم ودوستم بولغان کشی مندن غیرکا قاراماسون مندن غیر بلا
مشغول بولماسون دیدی شول جهتدندر پیغمبر علیه السلام ایتدی (البلاء مو

بالانبیاء

بالانبياء ثم بالاولياء ثم الامثل فالامثل) دیدی - قاچان که الله تعالی دن ابراهیم غه اوغلنکنی منم اوچون قربان قیل دیب امر بولدی ابراهیم علیه السلام ایتدی ای اوغلم الله تعالی امر قیلدی سنی آننك اوچون قربان قیلسام کیراك دیدی - اسماعیل علیه السلام ایتدی ای آتا فرمان بولسه یرینه ینکورکایسن الله تعالی ننك فرمانینه امتثال واجبدر دیدی - اما اسماعیل علیه السلام ننك بو قدر انقیاد وامتثالین هیچ براو بلمادی - اسماعیل هیچ چیرکانماسدن اوزی ننك جانین الله تعالی یولینه فدا قیلدی - الله تعالی یر وکوك اهلینه اسماعیل ننك انقیادین عرض قیلماغه وکورسانماکا تلادی بس اوغلنکنی قربان قیل دیب امر قیلدی تاکه یر کوك اهلی بلسونلر که اسماعیل علیه السلام هیچ خوفلانمادی الله یولینه جانین فدا قیلور هیچ شکایت قیلماس - الله تعالی اسماعیل کا فدا اوچون قوچقار یباردی باشقه حیوانني یبارمادی مونده نی حکمت بار ایدی - ای اوغل مونده ایکی وجه باردر اول قوچقار هابیل قربانی ایدی هابیل قربانی مقبول لردن بولغانین بلدرمك اوچون قوچقار یباردی - ایکنچی وجه بودر که قوچقار اوجماحده اوطلار ایدی صغر وتوه وغیر حیوانلار اوجماحده اوطلامادیلار بس بو قوچقار اوجماحقه کرور غیرلری بو کرامت نی تابماسلار - نتاکه کافرلر دنیا باغچه لارنده اوطلارلار ومتنعم بولورلار اما مؤمن لر خدا یولیده جانلارین صرف وفدا قیلورلار بس قیامت کوننده آلار مسلمانلارغه فدا بولورلار زبانیلار جهنم کا هر بر کافرنی آتقانده ای فلان مؤمن سننك فدا انکدر دیسه کیراك *

سؤال - الله تعالی ابراهیم علیه السلام نی اوطقه تاشلامایچه ده نمرود قولندان خلاص قیلسه قادر ایدی - اکر براو براوینی اوزینه دوست اتخاذ ایتسه اول دوستی خطره سینه نعمتین ومالین قزغانمایچه دوستی یولینه صرف قیلادر دوستی اوچون راحت وایمین الکدن باشقه نی تلامایدر اکر دوستینه بر محنت ایرشسه قایغولی بولادر - ایمدی الله تعالی ابراهیم نی خلیل اتخاذ ایتدی (واتخذ الله ابراهیم خلیلا) نی اوچون اوزی ننك دوستین نمرود قولینه بیردی وکافرلر قاشنده اسیر ایتدی نمرود غلبه قیلدی منجنیق قه قویدی اوطقه آتدی جمیع پیغمبرلر ننك واولیالارننك جانلاری یغلاشدیلار وفرشته لر یغلاشدیلار اوجماخ تموغ بر کوك یغلادی حورلار وغلمانلار یغلادی عالم علیاده غوغا قوپدی موننك معناسی نیدر ونی حکمت بار ایدی ای اوغل نمرودننك ابراهیم نی اوطقه آتماقلغنده حکمت شولدر که الله تعالی ابراهیم علیه السلام نی کورکوزون فرشته لرکا عرض قیلمق تلادی تاکه آلار کورسونلر ابراهیم علیه السلام الله تعالی یولینه نی کیفیتده جانین صرف قیلادر ودخی بعض کتابلارده مذکوردر - قاچانکه کافرلر ابراهیم علیه السلام نی اهانت بلان منجنیق قه قویماغه تلادیلر ابراهیم علیه السلام ایتدی منی اختیارمه قویونکز اوز اختیارم بلان منجنیق قه آیاغمنی قویایم منی اوطقه آتماغه قدرتنکز یوقدر من اوطدان خوف ایتمای من من یاقوت من تاکه یاقوت اوطدان قورقمای اوط آنکا ضرر ایتمای

بلکه‌نی قدر اوطقه‌صالسانك شول قدر کورکا ملکی آرتادر لطافتی وقزل‌لغی آرتادر دیدی موندان
بس شول جهتدن الله‌تعالی اوطقه تاشلامافنی اراده‌قیلدی تا که یرکوك اهلی بلسونلر که ابراهیم ابراهیم
علیه السلام اوطدان معصوم مدرنتا که یاقوت اوطدان معصوم مدر - اوشاندق یاقوت شیکللی ای اوغ
ابراهیم علیه السلام اوطدان چقغانده یوزی یاقوت کبك ویانکاقلاری قزل گل کبك ایدی - ابراهیم
ودخی بر حکمت شولدرکه جبرائیل علیه السلام منك یلدان بیرلی اینورایدی الهی منکا بو قدر قوشدی
قوّت بیردنك یرنی کوکنی بارماغم اوچی بلان آیلاندوروب تاشلاماغه وطاولارنی پاره پاره الله‌تعالی
ایتماکا قادرمن دیر ایدی الله‌تعالی دن ندا کیلدی یاجبرائیل نی کا چاقلی بو دعوانی قیلاسن چونکه ک
برصراف آلتون تانیماقنی دعو اقیلسه آلتوننی بلاوکا صزوب قارارسن هم شول صراف کبك منم ملک
قوّت نی دعو اقیلدنك بارمنم دوستم ابراهیم غه آننك دوستلق بلاوینه قوّت آلتوننکنی اوطابت
صزوب قارا صیقلین بلورسن دیدی - آندان صونك جبرائیل علیه السلام خلیل کا کیلدی گناهلار
کوردی ابراهیم خلیل منجنیق ده ایدی ایتدی یا ابراهیم بو حاجتنك بارمو - ابراهیم علیه چونکه ن
السلام ایتدی من ده حاجتنك بارمو دیسانك سن ده حاجتم بو قدر - جبرائیل ایتدی یا ابراهیم باردر -
اوطدان قورقمای مو سن دیدی - ابراهیم علیه السلام ایتدی یاجبرائیل من ده اشنك بو تعالی د
قدرمنی الله‌تعالی اشینه تابشر بنده الله‌تعالی ننك رعایه‌سی آستنده دوستلار آننك حمایه‌سی یاندرغ
آستنده درنی گمانك باردر یاجبرائیل براوحله کیومین کیدی آندان قورقارمو نتا که الله
تعالی ایتدی (من لم یصبر علی ضر بنا فلیر تحل من قربنا) جبرائیل ایتدی یا ابراهیم منکا اذن سؤال
بیرنا که کاتبنك برلایم سنکا واقع بولغان حوادثانی یازایم - ابراهیم ایتدی یاجبرائیل یوق
حادثه‌لر کاعزکا قلم بلان یازلور منم شوقم‌ننك حادثه‌لرین تاشقه وتیمورکا یازسانکه السلام
تاشلار تیمورلر ارور قاچانکه طاش وتیمور منم شوقمنی یوکلاماسه کاعزلر قلملر سجده
نتاك یوکلار - یاجبرائیل منی قورقو تورغه‌می کیلدنك یلقوت اوطده یاتارمی سمندر دیرلر
اوطدان قورقارمی یاقوتدان وسمندردن منی کیم کوردنك می شوق‌ننك ماهیتین مسافه د
بلمای موسن یاجبرائیل کوب زماندان بیرلی قوّت دعواسین قیلاسن ایده منم بلازقیلسان
برکا نمرود اوطینه کرتا که الله‌تعالی‌ننك شوقی بلان اوطنی سوندرکایسن دیدی خبر بی
جبرائیل ایتدی سننك شیکللی منم اوطقه صبرم یوق یا ابراهیم اوطقه کرماس من اشده
ابراهیم ایتدی بو قیلغان دعوانك ننك نی معناسی بار منم بلان اوطقه کرمادنك کشی ن
یوسف بلان قیوغه کرمادنك - یونس بلان بالق قورصاغینه کرمادنك - محمد بلا بودرکه
غارکا کرمادنك - کیت منم یانمدان یا جبرائیل توحید نوری بلان نمرود اوطین کورکو
باصایم تاکه کونی بردا خطابی کیلسون تاکه نمرود اوطی استغاثه قیلسون - بردا کر
وسلاما کا منقلب بولوب اوطونلاردان چچك اوسار اوطدان یبوست کیتار رطوبتس
کیتار آغاچلاری یمشلر بلان مزین بولور اوط آراسندان صولار آغار دیدی قرند
قاچانکه جبرائیل علیه السلام ابراهیم علیه السلام سوزین ایشتدی خجیلا الله‌تعالی اون
حضورینه قایتدی سجده قیلدی ایتدی الهی من ضعیف من دوستنك بلان مناظره واضح
قیلورغه طاقتم بولمادی دوستنك ننك آیاق توفراغین کوزیمه سورمه قیلدم دیدی نابقای

موندان

موندان صونك (یانارکونی براوسلاما علی ابراهیم) دیب الله تعالی دن ندا کیلدی - بس ابراهیم علیه السلام ننك اوطقه آتولماقده حکمت بودر - ینه بر حکمت وحکایتدن حصه بودرکه ای اوغل محمد امتندن عاصی بنده لرننك قلبلری تسکین وتسلی بولسون اوچون الله تعالی ابراهیم علیه السلام ننك اوطقه آتولماغین تقدیر قیلدی - قاچانکم خلیل علیه السلام اوطقه توشدی اوط ایتدی الهی شریعت بلان عمل قیلایم مو یا که طبیعت بلان عمل قیلایم مو دیدی الله تعالی دن خطاب کیلدی یا اوط ایکسی بلان هم عمل قیل یعنی طبیعتنك بلان کولما کین یاندر چونکه کولمالك منم دوشمانم ننك کولما کیدر وشریعت یوزندن جسمین یاندرما چونکه جسمی منم ملکمدر - اوشاند اق محمد امتندن عاصی بنده لر قیامت کوننده جهنم اوطینه ایرشه لر اوط ایتور الهی بو عاصی بنده لرنی یاندرایم مو یوقمو - الله تعالی دن ندا کیلور ای اوط گناهلارین یاندر چونکه گناهلاری منم دوشمانم ننك وسوسه سی بلان بولدی تنلرین یاندرما چونکه تنلری منم بنده لرم وکنیزکارمدر دیور - ایمدی ای اوغل بلکل که بزکا نی سو نچلر باردر - نمرود اوطینی یاندروچی دوشمانلار وکافرلر ایدی جهنم اوطینی یاندروچی الله تعالی در کافرلر ودوشمانلار یاندرغان اوط ابراهیم خلیل ننك جسمین یاندرمادی الله تعالی یاندرغان اوطینك اوزی ننك دوستی ننك امتلرین یاندرسون شول سونچ یتماس مو بزکا *

سؤال - یوسف علیه السلام ننك جمالینه وحسنینه عقلینه وقیمتینه یتارلك ثمن دنیاده یوق ایدی اما دراهم معدوده کا صاتولماقغه نی حکمت باردر - یوسف صدیق علیه السلام حسن وجمالده درجه سی کمالده ایدی حتی قویاش آی ویولدوزلار آنکا سجده قیلدیلار یوسف علیه السلام نی هر بر کورکان کشی لر (ماهذا الاملك کریم) دیرلر ایدی - ویعقوب علیه السلام (انی لاجد ریح یوسف) دیب اوچ کونلك مسافه دن یوسف ننك ایسین حس قیلدی - اکر آننك خلقندان وسخاوتندن سؤال قیلسانك - قرنداشلرینه (لاتثریب علیم الیوم) دیب ایتدی دیب الله تعالی قرآنده خبر بیردی - اکر علمندن صوراسانك آننك حقنده الله تعالی قرآنده (ولما بلغ اشده آتینا، حکما وعلما) دیب یاد قیلدی - بس اوشبو صفتلار بلان متصف بولغان کشی ننك آز بهاغه صاتولماقنده نی حکمت باردر - ایمدی ای اوغل موننك جوابی بودرکه ثمن بخس تقابیلنه صاتولماقینه سبب بودرکه کونلرده برکون یوسف علیه السلام کوزکوکا قارادی اوزی ننك حسن وجمالینی کوزکوده کوردی کونکلینه بو کیلدی که اکرمن قل بولوب صاتولسام منم بهامنی یتکورورکا کمننك قدرتی بولور دیدی - بس کونکلینه نوع تکبرلك کیلکاننك سببلی الله تعالی آنی قللق بلان مبتلا قیلدی قرنداشلرین مسلط قیلدی تاکه ثمن بخس تقابلینه صاتدیلار - ثمن بخس دیکانی اون یدی درهم ایدی - ایمدی ای اوغل بنده کا واجبدرکه تنکریسی اوچون تواضعلق قیلغای تجبر قیلماغای هرحالده اوزی ننك عاجزلکین بلکای تاکه فوز ونجات نابقای - ننا که پیغمبر علیه السلام ایتدی (من تکبر وضعه الله ومن تواضع رفعه الله)

بس هیچ بر بنده اوزینه اوزی بهاقو یا آلماس وغیرلرکا دخی بهاقو یا آلماس - القصه یوسف
علیه السلام اون یدی درهم کا صاتولوب مصرغه ایلتدیلر دلال قولینه صاتارغه بیردیلر دلال
بازارغه چقاردی خلق جیولدی جمالینه حیران بولدیلار هرکم من آلسام ایکان دیب آرزو
قیلدی بهاسین آرتدردیلار بعض لری اوزی آورلغی آلتون بیرماکچی بولدی بعض لری
اوزی آورلغی کموش بعض لری اوزی آورلغی جفاك بعض لری اوزی آورلغی جوهر
بیرماکچی بولدیلار - ملك بن دغر ایتدی کم ده کم هر تورلو نوعدن یعنی آلتوندان
کموشدن جفاکدن جوهردن هر قایو سندان یوسف آورلغی نرسه بیرسه اول کشی که صاتامن
دیدی - زلیخه ایتدی هر تورلو نوعدن اوزی آورلغی ذاتدن بیرامن آننك یولینه تنمنی
جانمنی صرف قیلامن دیدی مالك دغر ایتدی خاتونلار حقنده (ناقصات العقل والدین) دیکان
سوزلر بواسطه ده مونك خصوصنده بو خاتون شول قدر جوماردلق اظهار قیلدی ایمدی اول
خاتوندان ده کیم بولمق مروّت توکلدر ایرلکنی وجومردلقنی اظهار قیلمق کیراك در مرتبه
اوزی آورلغی نرسه دن آرتوق آلمایمن دیدی - ایمدی ای اوغل بو قصه دان حصه بودر
بلکل که الله تعالی اوجماحنی شول صفتده یاراتدی که توصیف ممکن توکل - آنده تورلو نعمتلر
یمشدن حاضرلادی - وآنده قولاق ایشتماکان کوز کورماکان وآدم ننك کونکلینه کرماکان
(مالا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر) نرسه لرنی ترتیب قیلدی وآنده حور
وغلمان ایجاد قیلدی - مزین ومرصع قصرلار وتختلر آنده حاضر قیلدی وآنده بالدان
وسوتدن وخمردن چیشمه لر آغوزدی - آندان صونك الله تعالی اوجماح صاتولادی
بنده لردن کم ده کم بهاسین آرتدرسه اول آلور دیب دلال لر کاندا قیلدردی آندان صونك
هر بنده اوزی ننك طاقتی قدرنچه اوجماحنی صاتوب آلورغه ثمن آلوب کیلدی
بعض لری نماز آلوب کیلدی زکوتی یوق ایمش اول آلا آلمادی - وبعض لری
نماز آلوب کیلدی کوچی یته توروب حج قیلماغان ایمش اول آلا آلمادی - ایمدی
اوجماح ننك بهاسین کم بلدی - ایت که ای اوغل الله تعالی اوجماح ننك بهاسین
پیغمبرلر آرقلی بلدردی - پیغمبر علیه السلام ایتدی (بنی الاسلام علی خمس
اسلام ننك بناسی بشدر دیدی یعنی اوجماح ننك بهاسی اسلامدر بس اول بش
بنانی کاملا ادا قیلغان کشی اوجماحنی صاتوب آلدی - آندان صونك عارفلر
ومتقی لر بها آرتدردیلار بش وقت نمازنی جماعت آراسنده ادا قیلدیلار خلوتده
ویاشروننده نفل اوقودیلار مال لارندان زکوتنی ادا قیلدیلار ویاشرون صدقه لر
بیردیلار خدا یولنده غزا قیلدیلار الله تعالی یولینه جانلارین تنلرین فدا قیلدیلار
ویاشروننده نفسلری بلان وشیطان بلان غزا قیلدیلار وفرض حجنی اداقیلدیلار
ویاشروننده عمره حجنی اداقیلدیلار وخلق بلان رمضان آین روزه توتدیلار ویاشروننده
نفل روزه توتدیلار - آندان صونك الله تعالی ایتدی ای بنده لارم یوسفنی صاتوچی
مالك دغر ایدی ایمدی اوجماحنی صاتوچی من پادشاهلار ننك پادشاهی الله من
مالك دغر بنده در محتاج بولا توروب زلیخه آرتدرغان ثمن نی آلمادی مروّت قیلوب

ثمن اوّلکا صاتدی که اول یوسفننك اوز آورلغی آلتون ایدی من بندهلرم ننك طاعتینه محتاج ایمس من سخاوت وجوماردلقنی من اوزم یاراتدم بندهلرم بلان صاتولاشمای من ثمن اوّلکا اوجماحنی بیرامن - نتاکه اوجماحنی ایکی حرف بلان یاراتدم اوشانداق هم بندهلر یمه ایکی کلمه که اوجماحنی صاتامن - یعنی الله تعالی (کن) دیکان سوز بلان اوجماحنی یاراتدی که ایکی حرفدر - (لا اله الا الله محمد رسول الله) اوجماحننك بهاسی در ایکی کلمه در - ایمدی ای اوغل بو بایتاق طاطلی سوزلر بولوب کیندی خاطرنکده توت *

سؤال - موسی علیه السلام اوّل اوطقه صالوندی آندان صونك صوغه صالوندی وآننك سببلی بیچه بالالار قتل قیلندی موننك نی حکمت بار ایدی - موسی علیه السلام کلیم الله ومحبوب الخالق حکمت ونوال بلان مزین کرامت وفضیلت بلان مخصوص (انی اصطفیتك علی الناس برسالاتی وبکلامی) تاجی بلان متوج وید بیضا بلان (مؤید فالقی عصاه فاذا هی ثعبان مبین) تایاغی بلان مبرهن - وقرقدایر قوّتی اوزینه بیرلمش بولا تور وب موننك این جفالارنی تارتدی حکمتنی ایدی - جواب بودرکه موسی علیه السلام سببلی بالالار قتل قیلنماقده اولوغ سر باردر - اول زمانده موسی علیه السلام قومی منجملر ایدی نجوم علمی بلان عمل قیلورلار ایدی منجملر هرمتلی ایدی منجم نی ایتسه آنکا اعتقاد قیلوب منجم سوزی بلان عمل قیلورلار ایدی ونجوم علمی بلان غیبکا حکم قیلورلار ایدی - بس الله تعالی غیبکا حکم ایتمکلری سببلی آلارغه غضب قیلدی چونکه علم غیب الله تعالی صفتلارندان بر صفتدر شول جهتدن الله تعالی آلارغه بر پیغمبر کوندرمك تلادی - بس اول منجملر اوزاری ننك علمی بوینچه موسی ننك ولادتین بلدیلر لکن موسی سببلی بالالاری ننك هلاك بولاسنی بلمادیلر موسی بولماغای ایدی دیب هر بر توغان بالانی قتل قیلدیلار الله تعالی موسی نی سلامت قالدردی - حال بوکه آلار نجوم علمی بلان موسی ننك خلاص بولماقین بلمادیلر - هر بر منجم حالی بویله در *

حکایت - کونلرده بر کون علی رضی الله عنه بغداد شهرنده بر منجمنی کوردی که اوزی ننك علمنده دعواسی اولوغ ومبالغه یالغان سویلاشور علی رضی الله عنه بو منجمننك یانینه کیلدی کورشدی ایتدی یا استاد منجم سنکا بر یوموشم باربر آز سننك بلان سویلاشاسی سوزم بار سنی اوز علمنکده بیك ماهر دیب ایتهلر فلکیاتدن طبایعدان اقالیمدن وبردن خبر بیراسن ایمش منجملرننك سن رئیسی ایمش سن بر آز توقف قیل من طعام آلوب کیلایم سننك بلان برکا آشایق بو قوم آراسنده سننك فضیلتنکنی بلدرایم شهرننك چقسون دیدی طعام آلماغه کیتدی برصاوت قایناغان سوت ایکی کوماچ آلوب کیلدی - منجم یاننده اوچ منك لب کشی بار ایدی منجم آلدینه سوتنی قویدی ایکی کوماچننك برسین منجمکا بیردی برسین اوزینه آلدی ایتدی یا منجم سن بو کوماچنکنی سوتکا طورا من هم اوز کوماچمنی سوتکا طورایم بس ایکسیده طورادیلار آندان صونك علی رضی الله عنه

سوت كا طوراغان كوماچلرنی همه سین برکا قانوشدردی ایتدی خوش اولا آشایق دیدی -
پس منجم قولین صوزا باشلاغان ایدی علی رضی الله عنه ایتدی صبر ایت اوّل علمنكنی
استعمال ایت دیدی منجم ایتدی علوم نجومنی موندەنی کیفیتده استعمال قیلابم - علی رضی
الله عنه ایتدی شول سوت اچندن اوزنك طوراغان كوماچنی صایلاب آل دیدی منجم ایتدی
من آلارنی حاضرده قایدان بلایم - علی رضی الله عنه ایتدی نجوم علمینه قاراده اوزنك
طوراغاننی تانوب آل دیدی منجم ایتدی نجوم علمنده مونی اوگراتمیدر دیدی علی رضی
الله عنه ایتدی هی یالغانچی حاضر بو ساعتده اوزنك طوراغان كوماچنی بلمای سن پرده كوكده
بولغان علم غیب نی نیچوك بلاسن منجم ایتدی یاعلی آلای دولسه سن اوزنك طوراغان
كوماچنكنی صایلاب آل دیدی علی رضی الله عنه ایتدی من علم غیب نی بلمای من هم بلادن
دیب دعوا ده قیلمای من علم غیب الله تعالی كا خاصدر منجم ایتدی كاشكی كوزم
بلان كورسام كه سن طوراغان كوماچدن من طوراغان كوماچنی الله تعالی نیچوك آیرور
بو علمدن توبه ایتار ایدم دیدی پس حضرت علی الله تعالی دن دعا قیلوب صورادی
شول ساعتده صاوتده سوت قاینات منجم طوراغان كوماچ همه‌سی اوسنكا چقدی
قورو ایدی اصلا سوت سنكماكان ایدی علی رضی الله عنه طوراغان كوماچ همه‌سی
صاوتده قالدی پس منجم توبه قیلدی آندان صونك حضرت علی كوماچ طوراغان
سوتنی صاوتی بلان آلدی اول مجلسده‌كی خلق‌قه آشاندی نی قدر كشی بار ایدی
همه‌سی آشاب تویدی آرتوبلا قالدی - ایمدی ای اوغل بو قصه‌دان حصه بودركه بر كوماچ
توراغان بر صاوت سوت حضرت علی بركاتنده نی قدر خلقنی تویدردی كیمومادی -
قیامت كونده الله تعالی عاصی مؤمنلرنی حضرت رسول بركاتنده اوزی‌ننك رحمتینه
تویدرسه نی گماننك بار الله تعالی ننك رحمتی كیمورمو - البته كیموماس *

ودخی موسی علیه السلام اوّل اوطقه آندان صوغه كرماكنده حكمت بودركه موسی
علیه السلام كافرلركا (وانا ربكم الاعلی) دیب تنكریلك دعواسی قیلوچیلارغه قلچ در
عادتده قلچ یاصاغانده تیمورنی اوّل اوطقه قزدروب صوغارلار آندان صونك اوتكدن
بولسون اوچون صوغه صالوب قاتورالار تا كه مقصود حاصل بولور كه مقصود اوتكون بولمقدر -
ودخی فرعون‌ننك تجربه اوچون موسی آلدینه اوط قویماقی وموسی علیه السلام‌ننك
دریادان اوتماكی الله تعالی ننك علم ازلی‌سنده معلوم ایدی - الله تعالی ایتدی
یاموسی سنی اوطقه عادتلاندررمن تا كه آلدنكا اوط قویسه‌لار آلوب آوزنك‌غه قابسانك
آوزنكنی كویدرماس وصوغه عادتلاندررمن تا كه صوغه كرسانك صوسنی غرق ایتماس *

ودخی موسی علیه السلام سببلی بالالار قتل قیلنماقی ننك وجهی بودركه الله تعالی
ازلده بلدی كه اكر بو قتل قیلنمش بالالار اوسوب اولوغایب تركلك قیلسه‌لار
فرعون شیكللی هر برسی تنكریلك دعواسی قیلاچقلاردر شول جهتدن الله تعالی
موسی‌غه ضرر ایرشدرماسونلار اوچون آلارننك مقتول بولماقلغین اراده قیلدی *

سؤال

سؤال - موسى عليه السلام (رب ارنى انظر اليك) ديب الله تعالى دن رؤية طلب قيلدى بس الله تعالى دن (لن ترانى) جوابين ايشتدى يعنى يا موسى منى دنياده كوره آلماس سن ديدى موندەنى حكمت بار ايدى - وحالانكه موسى كليم الله ايدى والله تعالى ننك مخاطبى ايدى شعيب عليه السلام ننك داءمادى ايدى ومكاشفات غيب ننك مطلعى ايدى بردەوصونه محفوظ ايدى (والقمل والضفادع والدم) ديب آيات معجزات صاحبى ايدى اوط ياندرمادى صو باتورمادى آناسندان آيرولوب فراق محنتين طاطيدى بر تفچلار آراسيلە قوى كوتدى دريا آيرولدى يول بولدى پيغمبرلر آراسنده (اولوا العزم) آتالدى (ومع ذلك لن ترانى) نداسين ايشتدى حكمت نى ايدى - ايمدى اى اوغل موسى عليه السلام ننك رؤية دن منع قيلنوينه جواب الله تعالى ننك (نحن قسمنا بينهم معيشتهم فى الحيوة الدنيا ورفعنا بعضهم فوق بعض درجات) ديب ايتكان سوزيدر انيس الجليس كتابنده بيله تفسير ايتمشدركه (نحن قسمنا الاشياء قبل البدء وان الخلة لابراهيم والكلام لموسى والرؤية لمحمد - كانه قال الله تعالى ياموسى الرؤية فى الدنيا نصيب لمحمد وانك لن ترانى) ودخى بلكل كه اى اوغل قاچان كم بر آورو كشى اوزى ننك آوروندان شكايت قيلوب بر طبيب يانينه كيلسه طبيب آورونك قولين توتوب قاراى نبضين توتوب قاراى نيندا اين آوروايكانين فهملاب آوروكشى كا ايته سنكا فلان دارونى استعمال قيلمق كيراك ديدر آندان صونك آورو كشى ايته آلايسه شول دارونكنى بير استعمال قيلوب قارايم دير طبيب بوكون سننك مزاجنك مختلفدر مزاجنك صاف توكلدر ايرتەكا چاقلى صبر ايت ايرتەكا سنكا دارو بيرورمن تاكه بوكون دارو اچوب مزاجنكنى بوزماغايسن دير موسى عليه السلام اوشانداق شوق مرضى بلان مريض ايدى رؤية ولقا بلان دوا طلب قيلدى بس الله تعالى دن (لن ترانى) نداسى كيلدى يعنى بوكون طاڭدەغەچە صبر ايت تاكه مزاجنكا ضرر ايتماكاى قاچان كه صباح بولسه رؤية شرابى اچرتورمن يعنى الله تعالى ايتدى يا موسى سننك جسمنك بو كون دنياده رؤية شرابى اچماكا صلاحيتلى توكلدر يعنى دنياده سنكا رؤية نصيب توكلدر قيامت كاچە صبر ايت تاكه منى تضرعسز وطلبسز كورورسن ديدى - دخى ده بر حكمت بودر قاچان كم موسى عليه السلام الله تعالى كا مناجات قيلدى والله تعالى ننك كلامين ايشتدى موندان صونك مخلوقات سوزين يارانماس بولدى براو بلان سويلاشماس بولدى آدم سوزين سوماس بولدى اكر دنياده دخى ده رؤية روزى قيلسه ايدى الله تعالى نى كورسه ايدى مخلوقات قەمعادات قيلور ايدى يعنى مخلوقاتنى دوشمان توتار ايدى مخلوقاتنى كوراسى كيلماس ايدى وحالانكه تبليغ رسالت كا بو اشلر مصلحت بولمادى شول سببلى الله تعالى موسى عليه السلامغه دنياده رؤية روزى قيلمادى (لن ترانى) ديدى (العلم عند الله) *

لطيفه - اى اوغل خبرلرده كيلمشدركه مشهور مجنون ليلانى سودى وليلاغه عاشق بولدى حتى ديمشلردركه مجنون بلان ليلاننك قصه سى قيامت كوننده عاشقلارغه

حجت بولور ايمش - مجنون ننك اسمى مقدمده قيس ايدى كونلرده بر كون بر
صيادنى كوردى بو صياد بر كيوك توتمش ايدى بس قيس ننك كوزى بو كيوكننك
كوزينه توشدى كونكلينه بو كيلدى كه باقچى بو كيوننك كوزى ليلا كوزينه اوخشاغان
ايمش ديب ليلانى ايسينه توشوردى دخى هوشى كيتدى هوشينه كيلكاچ ايتديلر
ياقيس سنكانى بولدى - قيس ايتدى بو كيوك ننك كوزين ليلا كوزينه اوخشاتدم
ديدى موندان صونك قيس اسمى كيتدى مجنون آتاديلار چونكه كيوك ننك كوزين
معشوقى ننك كوزينه تشبيه قيلدى - بس هر بر عاشق اوزى ننك معشوقين غيركا تشبيه قيلسه
اول دخى مجنوندر - وديمشلردركه بر كون مجنون ننك آتاسى ليلا يانيمه كيلدى ايتدى يا ليلا
اوغلم مجنوندر آنكا جمالنكنى كورسانودن منع قيلماسانه شايد عقلينه كيلور ايدى ديدى ليلا
ايتدى منع يوق كيلسون ديدى بس مجنون كيلوب ليلا كا ياقن بولدى ليلا طرفندان بر جيل
ايسوب مجنون كا تيدى درحال مجنون هوشى كيتوب يقلدى ليلا كا نظر صالورغه طاقتى بولمادى
بس ليلا مجنون ننك آتاسينه ايتدى من سنكا ايتمادمى كه من مجنوندن جمالمنى منع قيلدم
صارانلغم جهتندن توكل ايدى بلكه مجنون كا شفقت قيلوب ايدى ديدى - ايمدى اى اوغل
موسى عليه السلام ننك قصه سى هم اوشاندا قدر يعنى الله تعالى ننك (لن ترانى) ديماكى موسى
عليه السلام غه شفقت اوچون ايدى - چونكه مجنون دنيا يورطنده ليلاى فانيه ننك جمالينه نظر
صالماغه طاقت توتمادى موسى عليه السلام بو فنا يورطنده باقى وقديم وازلى بولغوچى
الله تعالى كا نظر قيلماغه نيچوك طاقت توتار ايدى *

سؤال - پيغمبرلر ننك وصالحلر ننك جانلارين قبض قيلغوچى الله تعالى در دليل بودركه الله
تعالى زمر سوره سنده (الله يتوفى الانفس حين موتها) ديدى - يعنى الله تعالى بدنلردن جانلارنى
قبض قيلور - ظاهرا وباطنا جانلار ننك بدنلركا تعلقين وبدنلر اچنده تصرفين ساقط قيلور
وبترور مونى موت واولوم ديرلر - دخى جانلار ننك بدنلركا تعلقى ظاهرا بتار اما باطنا بتماس
مونى نوم ويوقو ديرلر - ايمدى ملك الموت موسى عليه السلام ننك جانين قبض قيلماغه كلكانده
موسى عليه السلام ملك الموت نى نى اوچون صوقدى حتى ملك الموت ننك كوزى چغايازدى -
ملك الموت بلان نزاع قيلشدى ملك الموت كا تسليم ومنقاد بولماى حال بوركه موسى عليه السلام
ملك الموت ننك الله تعالى طرفندان امر بلان كيلكانين بله در ايدى بس مونينك
معناسى نيدر مونده نى حكمت بار ايدى - دخى ده روح عالم غيبدن عيبسز بر
لطيف اعجوبه ايدى يعنى غايت تعجب ايتارلك نرسه در روح ننك حقيقتين بلمكدن
عقول عقلا عاجزلردر وماهيتين بلمكدن مبهوت لردر - وتحقيق الله تعالى محمد عليه
السلام غه اسرار ايدى وازلى نى عرض قيلدى ايكى دنياده لطافتدن وكثافه دن
نى نرسه باردر بارچه سنى الله تعالى آننك اوچون خلق ايتدى علم اوّلين نى وآخرين نى
آنكا عطا قيلدى (وعلمك ما لم تكن تعلم) ودخى (بلغ ما انزل اليك من ربك)
ديدى وشريعتنده نى نرسه باردر بارچه سين بيان قيلدى (لتبين لهم الذين يختلفون

فيه)

فیه) واول محمد علیه السلام دان هیچ نرسه یاشرون بولمادی وآندان هیچ نرسه یاشرون قالمادی
ننا نه پیغمبر علیه السلام ایندی (بعثت بجوامع الکلم) حال بوکه روح هم الله تعالی ننك
مخلوقاتلارندان بر مخلوقیدر (ثم انشأناه خلقا آخر فتبارك الله احسن الخالقین) روح غایت
لطیف درحتی بر لحظه ده عرشنی وکرسینی اوتار آدملارکا وجنلارکا مطلع بولور هیچ نرسه کا
تورتولوب توقف قیلماس بس محمد علیه السلام روح ننك ماهیتین بلدی مو وروحنی کوردیمو
یوقمو - اکر روح ننك ماهیتین بلماکان بولسه وکورماکان بولسه بو آنکا نقص درحاشا آننك
حقنده نقص متصوردکی - اکرده ماهیتین بلکان بولسه وکیفیتین کورکان بولسه روحدان سؤال
قیلنغانده (قل الروح من امر ربی) دیب نی اوچون اخباردان منع قیلندی - دخی ده موسی
کلیم الله - محمد حبیب الله درلار - حبیب الله قایده کلیم الله قایده - وحالانکه موسی (اللهم
اجعلنی من امة محمد) دیب الله تعالی دن دعا قیلدی - وملك الموت نی صوقدی ملك الموت
بلان نزاعلاشدی وملك الموت کا تسلیم ومنقاد بولمادی - اما محمد علیه السلام ملك الموت
بلان اصلا نزاع قیلمادی مسلم بولدی - موندان صونك موسی علیه السلام کیلدی ده تفاح کا
منقاد بولدی وتفاحنی ایسنادی جانی قبض قیلندی - ومعلومدر که ملك الموت تفاح جاندان
خیردر بس موسی علیه السلام ملك الموت نی صوقماغنده آخرنده ان تفاح کا مسلم بولماقنده نی
حکمت باردر - ایمدی ای اوغل موننك جوابی بودرکه روح ننك قبض قیلنوی وتنندن چقوی
فی الحقیقه الله تعالی قدرتی بلان یعنی الله تعالی قدرتی بلان در ملك الموت ننك تن دن صوروب
تارتوب چقاروی بلان ایمسدر - اکرده الله تعالی ننك امری بلان روح منقاد بولماسه ملك
الموت ننك روحنی قبض قیلورغه قدرتی یوقدر بس جانلارنی قبض قیلغوچی فی
الحقیقه الله تعالی در چونکه ترك بولغوچیلارغه جاننی الله تعالی اوزی اعطا قیلدی
هر بر جان ایاسینه جانین الله تعالی هبه قیلدی موننك دلیلی - قاچانکم الله تعالی
آدمنی خلق ایندی آدم تنینه جاننی ایردی بو اشده هیچ نرسه سبب بولمادی
وهیچ نرسه علة بولمادی ملك الموت ده سبب بولمادی عرش ده سبب بولمادی لوح ده
سبب بولمادی قلم ده سبب بولمادی ملك ده سبب بولمادی فلك ده سبب بولمادی
جان قایدان کیلدی هیچ کم بلمادی - بس قاچانکم روح عالم غیبدن آدم جسدینه عزم
قیلدی اوّلا عرشدن اوزدی آندان صونك کرسیدن اوزدی اوجماحلارغه التفات
قیلمادی کوکلارکا التفات قیلمادی وملکوت کا التفات قیلمادی مکه بلان طائف آراسینه
ایندی جسدنی کوردی صحراده تاشلانمش یاتور روح ایندی بوحربه کا نی کیفیتده
کرایم بر قارانغی وقورقنچلی اوروندر منکا نیچوك مصلحت بولور بو قارانغی یرکا
کرمك - حالانکه من اوزم ملکوتدین کلکان بر نو عروس بولسام بو منم شانیمه لایق
توکلدر آش خانه ده پادشاهلار اورنی بولورغه مصلحت میدر اکر پادشاه اورنی آش
خانه بولسه آش خانه ننك تونونی پادشاه ننك جمال بهجتین کیتارور وعصمت وپاکلك
کیومین قارالتور یوق اصلا من بو قارانغی یرکا کراسم یوق دیدی - بس الله
تعالی دن ندا کیلدی ای روح امرم بلان کر سن کرکاچ بو قارانغی جسد یاقتی بولور

نورلی بولور دیدی قاچانکه روح بوندانی ایشتدی و بو خطابنی خوش کوردی بو خطاب ننك حلاوتندن سکران بولوب طابه‌ا داخل بولدی - بس روح ننك جسدکا کرماکی الله تعالی (ادخلی) دیکان سوزی واسطه‌سی بلان بولدی - ایمدی جسددن چقماس مگر الله تعالی ننك (اخرجی) دیکان سوزی واسطه‌سی بلان چقار - فرشته‌لر جاننی کمدک کاچاقلی نزع قیلورلار چونکه آدم علیه السلام ننك طینه‌سین آلار تعیین قیلدیلار آلارننك کنلدک کا چاقلی صورماقلاری تعیین اجره‌سی حسبنچه بولور - آندان صونك الله تعالی ملك الموت کا امر قیلوب جاننی بوغازغه چاقلی ملك الموت تارتوب کیتورور بدن ننك صو نکنده الله تعالی دن خطاب کیلور ای ملك الموت ایمدی سننك اشنك بتدی سن معزول بولدنك توفراق کوتاروب کیلکاننك اجره‌سین آلدنك دیور - چونکه یریوزندن توفراقنی ملك الموت آلوب کیتورمش ایدی - ایمدی بوغازدان بوقاری باش - یوز - سجده اورنی و شهود محلی در بو یوزین قدرتم بلان من تصویر قیلدم بس من دن غیرکشی قبض قیلا آلماس دیر ورلقوله تعالی (وان الی ربك الرجعی) بس اوشبو ننك اوچون محمد علیه السلام مبارك روحین قبض قیلغانی مسلم ومنقاد بولدی چونکه اول بو معنانی بلدی اف دیب ده ایتمادی چونکه آننك جانین قبض قیلغوچی الله تعالی ایدی اماقاچانکه موسی علیه السلام غه ملك الموت کیلدی موسی علیه السلام ایتدی یا ملك الموت نیك کیلدنك - ملك الموت ایتدی جاننکنی قبض قیلماغه کیلدم - موسی ایتدی یا ملك الموت جان تنده قای یرده در اورنون بلامسن - ملك الموت ایتدی یوق بلمیمن - موسی ایتدی یا ملك الموت اکر جان ننك اورنون بلماسانك منم جانمنی آلماغه نی کیفیتده قدرتنك یتار - ملك الموت ایتدی یا موسی حجت قیلما مسلم بول جاننکنی قبض قیلورمن - موسی ایتدی جانمنی یانی یردن آلورسن ملك الموت ایتدی آوزنکدان آلورمن موسی ایتدی آوزم بلان الله تعالی کا مناجات قیلدم ملك الموت ایتدی تلنکدن آلورمن - موسی ایتدی تلم بلان توراتنی اوقودم ملك الموت ایتدی قولنکدان آلورمن - موسی ایتدی قولوم بلان الواحنی توتدم نیچوك آلورسن - ملك الموت ایتدی آیاغنکدان آلورمن موسی ایتدی آیاغ[illegible] بلان تورتاغینه باردم - ملك الموت ایتدی قولاغنکدان آلورمن - موسی ایتدی یا ملك الموت قولاغمدان نی کیفیتده آلورسن حالانکه قولاغم بلان ربم کلامین ایشتدم دیدی بیله منازعه قیلوشا تورغاچ موسی علیه السلام آچیغلاندی ملك الموت نی بر مرتبه صوقدی حتی بعضلر کوزین قلع قیلدی یعنی چقاردی دیدیلار *

ودیمشلردرکه الله تعالی عرش آستنده بر آغاج یاراتدی یافراقلاری آدم صورتنده اکر ملك الموت بر اوننك جانین آلورغه کیلسه اوشبو آغاچ ننك بر یافراغی آلوب کیتار اوشبو آدم صورتنده بولوب کیلور نتاکه جبرائیل علیه السلام پیغمبر علیه السلام یانینه دحیة الکلبی صورتنده بولوب کیلور ایدی - آندان صونك ملك الموت ایتدی یارب موسانك منی صوقدی جانین قبض قیلماغه مسلم ومنقاد بولمادی

بولمادی-نندا کیلدی یاملك الموت موسی منکا اطاعت قیلدی (لن ترانی) ندا سین ایشتدی سن آننك روحین نزاعلاشوب آلماغه قدرتنك یوقدر ایمدی سن جبرائیلکا بار- ایت جنت ننك رضوانلارینه بارسون جنتده فلان باقچه غه کرسون آنده احمد صورتی نقش قیلنمش آلمابار در شول آلما آغاچندان بر آلمانی موسی غه آلوب کیل موسی اول آلمانی ایسنار وجانین قبض قیلماغه منقاد بولور دیدی بس ملك الموت اوشبو امرنی اجرا قیلدی موسی علیه السلام غه بر آلما آلوب کیلدی موسی علیه السلام آلمانی ایسنادی آلاده محمد علیه السلام ایسین تابدی بس منقاد بولدی ملك الموت جانین قبض قیلدی - ایمدی ای اوغل کوردنك مو حبیب بلان کلیم الله آراسنده نی قدر آیورما بار - حبیب اوزی روحین احدکا فدا قیلدی - کلیم احمدکا فدا قیلدی - کلیم قایده - حبیب قایده *

سؤال- داود علیه السلام گناه کبیره دن معصوم ایدی نقی زکی وفی ایدی توقصان توقز خاتونی بار ایدی- نی اوچون اوزی ننك قرنداشی اوریا خاتونینه نظری توشدی داود علیه السلام دان موندا این اش صادر بولق نیچوك احتمال ایدی- داود علیه السلام شونداین درجه ده ایدی که حتی تاوشی ننك کورکاملکی جهتندن وحوش وطیور اول زبور اوقغانده قراءتین طنکلاماغه جیولدیلار - خلیفه لقبی بلان ملقب ایدی (انا جعلناك خلیفة فی الارض فاحکم بین الناس بالحق) وعلم بلان موصوف ایدی (یاجبال اوبی معه) وقلبی نور بلان منشرح ایدی - جالوتنی قتل قیلدی تیمورنی اوتسز یومشاق قیلدی - زبور اوقغانده قوشلار صف توتوب توردیلار - زبور اوقوب الله تعالی ننك شوقندان یغلادی کوز یاشی توشکان یردن یافراق واولن لر اوسدی وبو اولن لر وبو نباتات لر آورولارغه شفا بولدی بیله آدم کا قوشلار بلان شغللنوب زبور قراءتندن قالمق نی کیفیتده کورکام اش بولسون- اوزی ننك اهلندن ومحرمندن غیرکا نظر صالمق نیچوك جایز بولسون - اوزی ننك قرنداشی اوریانی بر خدمتکا یباروب اول آنده مقتول بولغاچ آننك خاتونین نکاحلانمك پیغمبر حقنده نی کیفیتده جایز بولسون اگر اوریا خاتونینه شهوت بلان قاراغان بولسه بو اش پیغمبرلرکا برده توغری کیلمای چونکه حرامغه شهوت بلان قارامق کوز زناسیدر حال بوکه پیغمبرلر آندان معصوملردر- اگرده غفلت بلان نظری توشسه بو دخی پیغمبرلر حقنده توغری کیلمای چونکه پیغمبرلر غافل توکل لردر مونده نی حکمت بار ایدی - ای اوغل ایمدی کوب نرسه سؤال قیلدنك انشاء الله موننك جوابی اوشبودرکه داود علیه السلام ننك ذلهکا توشماکنده حکمت بو ایدی که داود علیه السلام هر بر گناهلی کشی نی وخطا قیلغان کشینی کورکان صایون (اللهم العن العصات) دیب دعا قیلور ایدی شول سببلی ذلهکا مواخذه قیلندی- ودخی بنده ننك هر قاچان کونکلی مغموم ونظری محفوظ بولمق واجبدر (لا تمدن عینیك الی ما متعنا به ازواجا منهم زهرة الحیوة الدنیا) قاچانکه داود علیه السلام مزبن قوشقه نظر قیلدی عصمتدن چقدی وقاچانکم اوریا خاتونینه نظر قیلدی ذلهکا توشدی-

بو ذلتدن مقدم (اللهم لا تغفر الخاطئين) دیب دعا قیلور ایدی ذلتدن صونك (اللهم اغفر
الخاطئین المؤمنین) دیب دعا قیلور بولدی - اول قوش كوكار چین ایدی قصه سی معروفدر
تفصیل حاجت ایسه قصص ربغوزی كا مراجعت قیل - بس داود علیه السلام ننك ذله سینه
اوشبو قوش سبب بولدی - موندان صونك داود علیه السلام عاصی لركا مغفرت بلان دعا
قیلور بولدی - اما داود علیه السلام ننك قلبی قوش بلان مشغول بولمقی ننك حكمتی
بو ایدی كه داود علیه السلام هر زمان عاصی لركا هلاك لك بلان دعا قیلور ایدی كیچلردن
بر كیچ داود علیه السلام محرابنده قائمانمازده ایدی كوردی بر آدم زنا قیلور اللهم اهلكه دیب
دعا قیلدی بس الله تعالی آنی بو سببلی قوش بلان مبتلا قیلدی تا كه عاصی لركا هلاك لك بلان دعا
قیلماغای بلكه توبه و استغفار بلان دعا قیلغای چونكه الله تعالی ایتدی عاصی لرننك انكر اشقانی
منكا مسبحلر ننك رجاسندان احبدر دیدی - ایمدی مسئله ننك جوابی بو دركه ذكر قیلندی -
اگر داود علیه السلام غیر كشی ننك خاتونینه زنا قصد قیلدی دیسانك العیاذ بالله بو خطا سوزدر *

حكایت - حضرت ابوبكر رضی الله عنه ننك وفاتندان صونك عمر رضی الله عنه
خلافت كا جلوس ایتدی آننك عادتی بو ایدی كه كیچلردن بر كیچنی توردی مسجد كا
كیلدی چراغ یاندردی مسجدنی تیكشوروب قارادی مسجد ننك بر بوچماغنده بر
تورگان تو یونچك كوردی قاراسه اچنده بر ایمچاك بالاسی - یاننده بر كاغذ كا تورگان
اون دینار - كاغذینه یازلمش كه بو بالاننك آتاسی یوق اوشبو آلتونلار آننك
نفقه سی در كم ده كم بو بالانی آلوب رحیم و شفقتلی آتا منزلنده بولوب تربیه قیلسه
الله تعالی اول آدم كا رحمت قیلغای دیب یازلمش ایدی - بس نمازغه خلق جیولدی
نمازنی ادا قیلدیلار عمر رضی الله عنه بالا قصه سین خلق قه سویلادی و ایتدی بو
بالانی آلوب تربیه قیلماغه مندن احق كمسه یوقدر من آلایم و تربیه قیلایم دیدی -
یخشی معقول دیدیلار آندان صونك عمر رضی الله عنه بو بالانی خانه سینه آلوب
كیلدی عبید الله المسجدی دیب اسم قوشدی بس بو بالا آیاغینه یوری باشلاغاچ
قرآن تعلیم قیلدی یدی یاشینه یتكاچ قرآن حفظ قیلدردی اون دورت یاشینه یتدی
علم حدیث اوقوتدی و غیر فنلارنی كوب تعلیم قیلدی - بو بالا حسن و جمال ایاسی
و صاحب قوت بولوب اوسدی تمام یكت بولدی - اوزی ننك كونكلندن من عمر
رضی الله عنه ننك اوغلی من دیب اویلاب یورور ایدی یكتلر بلان كوراشور
ایدی هیچ كم مونكار چقمادی كونلرده بر كون ینه كوراش كا چقدی بر یكتنی
كوراشوب یقدی بو یكت آچیقلانوب عبید الله نی سب قیلدی هی حرام بالاسی
دیدی بس عبید الله موننك اوچون مغموم بولوب حضرت عمر یانینه قایتدی ایتدی
یا امیر المؤمنین فلان كشی منی سب قیلدی هی حرام بالاسی دیب ایتدی - منم
آتام سین توكل موسین دیدی - عمر رضی الله عنه ایتدی من سننك آتانك ایمس من
مگر من سنی بیلا كان كو یونچه مسجددن تابدم لكن من سننك آتانكنی و آنانكنی

بلمای من

بلمای من دیب قصه نی بیان قیلدی - عبید الله ایتدی یا امیر المؤمنین من سن دن التماس
قیلامن که منم آنامنی آنامنی تفحص قیلوب تابقایسن والا اوزمنی هلاك قیلسام کیراك
دیدی - عمر رضی الله عنه ایتدی بو کون مهلت بیر - من تفحص قیلوب آنانك آتانك کم
ایکانین بلوب خبر بیر ورمن دیدی - بس کیچ بولدی عمر رضی الله عنه طهارت آلدی ایکی
رکعت نماز اوقودی و ایتدی الهی اکرده قاشنکده بو عمر ننك آزغنه منزله سی بواسه بو یکت
ننك آتا آناسین بلدرکای سن دیدی یاتوب یوقلادی توشنده رسول الله نی کوردی رسول الله
ایتدی کو یونمه یا عمر صباح بولوب یوقنکدان تورغاج امر قیل که بوتون مدینه خاتونلاری
برمدانغه چقسونلار و اول یکت عبید الله اول خاتونلارننك یولنده اوتوروب تورسون هر بر
خاتون ننك یوزینه قاراسون اکرده قایسی بر خاتوننی کورکان بعدنده یوراکی متحرك بولوب
قانی حرکتکا کیلسه و قلبندین بر تقاضا قوبوب اول خاتونغه تعلق توتسه یکت ننك آناسی
اولدر اول خاتوندان آیر ولماسون اول خاتوننی سنکا آلوب کیلسون دیدی بس عمر رضی
الله عنه یوقوسندان اویغانوب امر قیلدی مدینه خاتونلاری بارچه سی میدانغه چقدیلار
عبید الله هم چقدی هر بر خاتون ننك یوزینه قارادی کونکلنده بر ده علامت تابمادی - بس
بر کوزال جاریه ننك یوزینه قارادی درحال اوزندن بر تقاضا قوبوب یوراکی حرکتکا
کیلدی و کونکلنده بر علامت سیزدی البته سن منم آنا سن دیب اول خاتوننی توتدی خاتونلار
ایتدیلار نیك سننك آنانك بولسون اول - اول باکره قزدر هنوز ایر کورکانی یوقدر دیدیلار
عبید الله ایتدی من بو جاریه بلان حضرت عمر یانینه بارمای توروب البته آندان
آیر ولماس من دیدی بس عمر رضی الله عنه یانینه کیلدیلار واقعه نی خبر بیردیلار
عمر رضی الله عنه ایتدی یا جاریه حالنکدان بزکا خبر بیر بو اش ننك حقیقتین
کشف قیل سنکا موندان خلاص یوقدر مگر توغریلق بلان خلاص بولورسن دیدی -
جاریه ایتدی یا امیر المؤمنین بلکل که تحقیق من زنادان بری من هنوز ایر کورکانم
یوقدر حلال یوزندن حرام یوزندن هیچ بر ایر جنسی منی مس قیلمادی لکن منکا
بر عجب واقعه بولدی که مراهقه ایدم بلاغتکا ایرشکانیم زمانمده کونلرده بر کون
جمال ایاسی بر یکتنی کوردم شول وقتده منکا شهوت غالب بولوب انزال واقع
بولدی اوزملی منی یوشلکین سورتمك اوچون بر بیرنرسه یوقمیکان دیب دیوار
یانینه کیلدیم دیوارده بر یارقده یوشراك ماتق کیساکی کوردم شول ماتقنی آلوب
سورتماکا دیب فرجیمه قویدم موندان نفسیمه شول قدر لذت وشهوت حاصل بولدی که
تعبیر ممکن توکل ماتقنی تاشلادم ده آندان خانه مزکا قایتدم هر بر آی اوزغان صایون
قورصاغم ضورایدی حامله بولدم بو حالکا اوزم بیك قورقدم حالمنی آنامسو بلادم -
مدینه ننك طشنده باقچه مز بار ایدی آناما ایتدم ای آنا منی شول باقچه مزغه
چقاروب قوی مدینه ده خلق قه بدنام بولغونچه آنده تورایم دیدم بس باقچه غه چقدق
مدت حمل منقضی بولغونچه باقچه ده توردق حمل مدتی یتوب بر ایر بالا کیتوردم
آندان صونك اول بالانی بیلاوکا توردم یانینه کاغزکا توروب اون دینار قویدم

وبالا واقعه سین کا فرکا یازدم باریسین برکا توروب قویدم حالا بو واقعه بولغانینه اون دورت یللر دیدی- آندان صونك عمر رضی الله عنه ایتدی ای یکت سونچ سنکا بواسون تحقیق سننك اناننك ظهور ایتدی دیدی-بس توردیلار برسی آنام دیب برسی اوغلم دیب قوچاقلاشدیلار عظیم شاد بولدیلار- آندان صونك عمر رضی الله عنه بو جاریه کا ایتدی یا جاریه شول اوزنك ماماق آلغان یارقنی حاضرده باروب تابارموسن-جاریه ایتدی بلی یا امیر المؤمنین شاید تابسام کیراك دیدی-عمر رضی الله عنه بارماغندان یوزوکین صالدی جاریه کا بیردی ایتدی بار آلای بولسه بو یوزوکنی شول یارقغه ایلتوب قوی دیدی جاریه یوزوکنی آلدی توغرو شول یارق قه ایلتوب قصتردی. عمر رضی الله عنه آندان صونك امر قیلدی بایاغی طریق قه مدینه ایرلاری براوده قالمادی همه سی میدانغه چقدیلار-یکت کا ایتدی هر بر اوزغان کشی نی کوزنکدن کیچور یوزینه قاراقایسی ایرننك یوزینه قاراغانده قلبنك قوزغالسه وکونکلنکده آنانکنی کورکانده کی کیفیتچه بر علامت تابسانك اول کشی نی باروب توت آندان آیرولما اول کشینی مونده آلوب کیل دیدی بس اول یکت هر بر کشی نی کوزدن قاراب اوزدردی- آندن صونك جمال وکمال ایاسی بر یکت اوزغانده یوزی یوزکا توغری کیلوب بو یکت ننك قلبنده بر حرکت قوبدی البته منم آتام بودر دیب طاقتی بولماینچه اول یکت کا هجوم قیلدی اول یکت ایتدی ای اوغلان سنکا نی بولدی دیدی-بو یکت ایتدی السلام علیك یا آتا دیدی-اول یکت ایتدی من آتانك بولورغه هنوز اویلانکانم یوق خاتونم یوق-هیچ بر خاتون بلان زنا قیلغانم یوق دیدی بس بولار نزاعلاشوب حضرت عمر یانینه کیلدیلار عمر رضی الله عنه ایتدی ای یکت سن عمرنکده اویلانکاننك بارمو خاتوننك بارمو دیدی یکت ایتدی هنوز اویلانکانم یوقدر دیدی - عمر رضی الله عنه ایتدی توغروسین سویله زنا قیلغاننك ده یوقمو دیدی - یکت ایتدی والله یا امیر المؤمنین زنا قیلمادم هنوز - لکن منکا بر وقتنی بر اش واقع بولدی اوزم کبك یکت لار بلان سیران قیلغان وقتمده خاتونلار جماعتی کوردك آلار آراسنده بر گوزال قز بار ایمش اول وقتده من مراهق ایدم کونکلم اول قزغه میل قیلوب منکا شهوت غالب بولدی احتلام بولغان شیکللی مندن دفق شهوت بلان منی نازل بولدی بر دیوار یانینه کیلدم ده کیومدن ماماق یولقوب آلدم آلەتمنی سورتدم بعده اول ماماق نی بر یارق قه قصتروب قویدم دیدی - عمر ایتدی اول یارقنی حاضرده بلورموسن دیدی - بلی بلورمن یا امیر المؤمنین دیدی - عمر ایتدی ایمدی سن بار شول یارقده منم علامتم بر نرسه باردر آنی آلوب کیل دیدی یکت اول دیوار یانینه کیتدی یوزوکنی آلدی عمرکا کیتوردی - آندان صونك عمر رضی الله عنه ایتدی یا عبید الله آتانك ده ظاهر بولدی حاضرده سنکا ولد الزنا یا که ولد الحرام دیب ایتورکا یاراماس الله تعالی ننك قدرتی بلان بو ایکسندن دنیاغه کیلدی دیب بو خاتون نی بو ایرکا عقد قیلدی نکاح اوقودی ایر وخاتون بولدیلار (یفعل الله ما یشاء ویحکم ما یرید) ✱

سؤال

سؤال - نبی لر ولی لر دنیاغه محبت ایتماسلر و مال استاماسلر چونکه دنیاسو ملك و مال استامك الله تعالی قاشنده مذموم در اما سلیمان علیه السلام (رب هب لی ملکا لاینبغی لاحد من بعدی) دیدی نی حکمت بار ایدی - ودخی (لاینبغی لاحد من بعدی) دیدی گویا که نفس بخیل ارکا اوخشاتقان کیفیتده بولوب دنیانی طلب قیلدی یعنی مندن صونکغی لارغه لایق بولماغان ملکنی منکا بیر دیب صارانلق قیلغان شیکللی ایندی - اول نبوت بلان متصف بولغان ذات الله تعالی قاشنده حب دنیامذموم ایکانین البته بلدی - لقوله علیه السلام (لیس شیٔ عند الله اشد وابغض من حب الدنیا) ایمدی ای اوغل بو مسئله کا جواب بودرکه بلکل سلیمان علیه السلام کونکلنده دنیا محبتین توتوب مال ملکت نی فقط اوزی ننك راحتی اوچون طلب قیلمادی بلکه اوزی ننك قدرتنده بولغان سیاستین اعلان قیلورا اوچون طلب قیلدی قلبنده دنیا محبتی بارلق جهتندن صورامادی براوننك قولنده دولت بولوب دنیاغه محبت ایتماسه ضرری یوقدر - وبراوننك دولتی بولوب دولت کا محبت ایتسه قلبین قساوت باصادر الله تعالی نی اونوتادر اوشبو اش مذموم در حدیث ننك معناسی هم اوشبودر - اما مالدان نوع قساوت قلب بولمایچه چاره یوقدر نتاکه آق یاولق قه کموش تنکه لر توروب قویسانك یاولق قه قارالغی اثرایتادر - اما کشی ننك قولنده دولتی بولوب کونکلنده دنیا محبتی بولغان اوچون صاران بولادر صارانلق دیکان نرسه دنیا محبتندن کیله در - نتاکه ابو بکر رضی الله عنه بای ایدی اما کونکلنده دنیا محبتی یوق ایدی کوننده الله تعالی یولیغه قرقشار منك دینار صرف قیلدی - وابوجهل بای ایدی وکونکلنده دنیا محبتی بار ایدی الله تعالی یولینه عمرنده بر دانه تصدق قیلمادی قصه سی مشهوردرکه - سلیمان علیه السلام اوزقولی بلان زنبیل اشلاب آننك حصولی بلان رزقلاندی مسکینلر بلان برکا اوتوروب آشادی - ودخی سلیمان علیه السلام (لا ینبغی لاحد من بعدی) دیدی بو سوزی صارانلق جهتندن توکل ایدی و بخیل کاده دلالت قیلمایدر بلکه سلیمان علیه السلام ننك بو سوزی خلق قه غایت شفقتندندر چونکه آدم دولت وراحت کا چدامایدر هلاکت کا توشادر حتی بعض لر دنیاده وقتده هلاك بولادر بس سلیمان علیه السلام من دن غیر کشی دولت کا چداماس دیوب بلوب بیله دعا قیلدی - ای اوغل بلکل که الله تعالی سلیمان علیه السلام غه الهام قیلدی وطلب دنیانی کونکلینه صالدی بو اشده حکمت باردر والله تعالی دن اشارت باردر - شویله که بلقیس قاشندان بلقیس ننك ایلچیلری سلیمان علیه السلام غه کیلدیلر هدیه لر وخزینه لر وجواهرلر کیتوردیلر سلیمان علیه السلام التکبر علی التکبر صدقة دیب برسینه ده التفات قیلمادی - سلیمان علیه السلام پیغمبر هم پادشاه ایدی الله تعالی آنکا ملك بیردی تاکه غیر پادشاه لارننك ملکینه التفات قیلماغای - وخدادان غیرکا ودنیا محبتینه کونکلی میل قیلماغای ودخی الله تعالی پادشاه لارغه کورساتمکنی وپادشاه لارغه تعلیم نی اراده قیلدی تاکه غیر پادشاه لار ودولت ایالاری سلیمان علیه السلام دان سبق آلسونلار بوتون دنیا سلیمان علیه السلام ننك فرماننده ایدی آدمیلر پریلر وجمیع جان ایاسی آنکا مطیع ومنقاد ایدیلر ومع

ذلك سليمان علیه السلام زنبیل یاصاب آننك بلان رزقلاندی ضعفا و مسکین لر بلان
برکا آشادی تواضعلق قیلدی *

حکایت ـ مشایخ صوفیه دان بر شیخ بار ایدی کونلرده بر کون اول شیخ ننك خانقاسینه
مسافرلردن بر جماعت کیلدی شیخ آلارنی عادتلر نیچه اکرام قیلدی بر کون بو شیخ بو مسافرلر
بلان و یارانلری بلان اولتورغانده فارسی تلی بلان اعلمنکز قایسنکز بولور دیدی مسافرلردن
برسی ینه فارسیچه من (بودم) دیدی یعنی عرب چه انا ـ شیخ ایتدی من دیکان سوزنك ننك
معناسی آورلاقه دلالت قیلادر من دیرلر تاشدان بر رطل اولچاو تاشیدر دیدی آندان صونك
شیخ توردی هواغه کوتارلدی دور و رقص قیلدی ـ یعنی عوام اصطلاحنچه بیودی دیکان سوزدر ـ
یراق توکل بر اولوغ کول بار ایدی کول کا سیکردی کولنك صو اوستنك بیودی صوغه باتمادی
حتی آیاغی ده چیلانمادی ـ آندان صونك شیخ من عالمترم دیکان مسافرکا اشارت قیلدی اول
مسافر هم کولده رقص قیلماغه کردی باتدی غرق بولایازدی شیخ تارتوب چقاردی ایتدی
قاچان که سن من دیدنك من بلدم که سن آورسن من بولماس مگر حجر بولور ایمدی سن من
بولما لکن اجتهاد قیل تبن بول یعنی صالام بول تا که سنی صو غرق قیلا آلماس
(والمراد من اشارة الشیخ ههنا انه لا یجوز ان یتکبر احد لا فی الحال ولا فی المقال) *

حکایت کونلرده بر کون شیخ حسن بصری رحمة الله علیه اوزی ننك شاکردلری
بلان رابعهٔ عدویه نی زیارت قیلماغه اراده قیلدی آرالاری بایتاق یراق بر ایدی
بر آز مسافت بارغاچ شیخ ایتدی ای یارانلر رابعه عدویه آدمیلردن عزلت قیلمش
بر خاتوندر بلکه حقایق تجریدنی بلمای تورغاندر خاتونلار ناقصة العقل بولا تورغان ـ
بز آنی زیارت قیلماغه و نصیحت قیلماغه تلای مز نیچوك بولور ایکان دیدی حال
بو که رابعه عدویه کرامات و مکاشفات ایاسی ولیة الله بر خاتون ایدی بو شیخ
ایتکان سوز آنکا منکشف بولدی ـ رابعه عدویه توردی بر ضون قایچق آلدی
اوزی ننك قابقاسینه آصوب قویدی ـ آندان صونك شیخ کیلوب یتدی مونی کوردی
رابعه عدویه یانینه کرمادی بو یولوب قایتدی یارانلری ایتدیلر یا شیخ سنکا
نی بولدی رابعه یانینه کرمادنك قابقاسندان کیری قایتدنك دیدیلر ـ شیخ ایتدی
ایمدی سکوت قیلنکز بز خطا گمان قیلدق خطا بولاشدك صاحبة الکرامة ایمش
بزکا بو قایچق بلان جواب بیردی قایچق ننك معناسی اولدر گویا که رابعه ایتدی
هر کم اوزی ننك قایچوغین تیکشورمك تیوش اوز حالین بلمك تیوش دیدی *
ایمدی ای اوغل بو قصه دن حصه شولدر که کشی ننك حالین تیکشورماکا یسن اوز
حالنك بلان بولوشقای سن *

بکاء عظیم ـ قاچانکه (وان منکم الا واردها) دیکان آیت نازل بولدی پیغمبر صلی
الله علیه وسلم امتم اوطغه کراچك ایمش دیب غایت قورقو بلان قورقدی محموم

کبك

کیک بولدی بیك قاطی یغلادی حتی هوشی کیتدی صحابه لری بو یغلامق ننك سببین بلمادیلر
یارسول الله بو یغلامق ننك سببی نیدر دیدیلر پیغمبر علیه السلام قایغو وحسرتنی کو بلك سببلی
وامتینه شفقتی کو بلك سببلی هیچ بر جواب قه قادر بولمادی بو واقعه نی حضرت فاطمه رضی الله
عنها کا خبر بیردیلر حضرت فاطمه رضی الله عنها درحال توردی کو ینوب یغلاب رسول الله قاتینه
کیلدی کوردی رسول الله ننك هوشی کیتوب یاتور - غایت قاطی یغلادی یوزی صارغایدی
آتاسی ننك حالین بلمادی - قاچان که پیغمبر عم افاقت قیلدی فاطمه آیتدی ای کوزم ننك
نوری آتام نیك بولای یغلارسن سنکانی مصیبت ایرشدی که بیله هوشنك کیتوب یاتورسن
یارسول الله دیدی - پیغمبر عم آیتدی ای کوزم ننك نوری بالام موندان آرتوق مصیبت
نی بولور فاطمه آیتدی نی مصیبتدر یارسول الله دیدی - پیغمبر علیه السلام آیتدی بوکون
دوستم جبرائیل (وان منکم الا واردها) دیب بر آیت ایندردی یا فاطمه یغلاماقم ننك سببی بودر
واحسرتاه امتمه که آزمو شیخلر اوط اچنده واشیبتاه دیو تفجع قیلورلار - آزمو یکت لر
تموغده واشباباه دیب ندا قیلورلار - آزمو خاتونلار تموغده وافضیحتاه دیب
فیچرورلار - واحسرتاه امت لرم ننك یوزی قارالدی آرقالاری بوکولدی تنلرینه
اوط توناشدی کچیلری اولوغلارین حرمتلامادیلر اولوغلاری کچیلرینه رحیم شفقت
ایتمادیلر خاتونلارین یاشرمادیلر دیدی - بس فاطمه رضی الله عنها بو سوزنی
ایشتدی قاطی یغلادی آیاق اوزره توردی ابو بکر رضی الله عنه کا آیتدی ای
کورشی سنکا حاجتم باردرکه قیامت کوننده آتام امتی ننك قارنلارینه جاننکنی فدا
قیلغای سن - علی رضی الله عنه کا آیتدی یاعلی سنکا حاجتم باردرکه قیامت کوننده
آتام امتی ننك یکت لرینه جاننکنی فدا قیلغایسن - وحسن حسین رضی الله عنهما کا
ایتدی ای نور دیده لرم سزکا حاجتم باردرکه قیامت کوننده آتام امتی ننك بالالارینه
نفسنکزنی فدا قیلغای سز وقیامت کوننده من دخی آتام امتی ننك خاتونلارینه
جانمنی فدا قیلغای من تا که محمد علیه السلام ننك امتی اول کوننده جمیع قورقولاردان
سلامت بولسه لار ایکان دیدی وشول حالده جبرائیل علیه السلام نازل بولدی
آیتدی یا محمد سنکا سیونوچ کیتوردم که الله تعالی سنکا سلام اوقودی کویونماسین
وفاطمه غه دخی آیت که کویونماسین دیدی والله تعالی آیتدی قیامت کوننده من
فاطمه سوکان اشنی قیلورمن وفاطمه اختیار ایتکان اشنی قیلورمن بارچه سین فاطمه غه
باغشلارمن دیدی - بس ای گناهلی شیخلر - وای نفسنکزکا ظلملق قیلغوچی یکت لر
وای یاوز وظالمه خاتونلار بو عصیاننکز بلان مسلمان اسمین کوتارا سز محمد علیه
الصلوة والسلامدن اویالمای سز مو - وبو طغیاننکز بلان الله تعالی دن قورقمایسز مو
تحقیق رسول الله دان اویالنکز - والله تعالی دن قورقنکز ونصوح توبه سینی قیلنکز
شاید که فلاح تابارسزلار - هیچ شك وشبهه سز براو الله تعالی دن قورقماسه الله تعالی ننك
رحمتندن هم نصیبی یوقدر - نتاکه داود علیه السلام بر نوع ذلت بلان مبتلا بولدی که
اول ذلت سزننك قاشنکزده اینك کچکنه ذلت در - قاطی واوزاق یغلادی حتی

كوز ياشى توشكان يردن اولنلر ويافراقلار اوسدى صوصاغاندەده بر ايچملك صو
اچمادى كوز ياشندن قدملر توتوردى - اى عاصى بندە چيلاكلب چيلاكلب خمر
اچاسن كوزنكدن بر تامچى ياش چقماس - وقيلغان گناهنكا ندامت تارتماى سن
نفسنكا قيلغان ظلملقنكدان آه ديمايسن گناهنك باشنكدان آشدى كورماى موسن
داود عليه السلام پيغمبر ومعصوم وگناهدان پاك بولا توروب ذلەسى ايسينه توشكان
صايون هوشى كيتوب يوزى بلان يركا يقلور ايدى يوزى بلان يركا اوزاق ياتوب
يوزى ننك تيرسى يركا يابوشور ايدى باشين كوتارسه يوزى ننك تيرسى يركا
يابوشوب قوبوب قالور ايدى كوزندن ياش يوزندن قان آقار ايدى - اى عاصى
وجافى مؤمن بو قدر عصيان غەچومدنك كوزنكدن قطرە ياش چقمادى كونكلنك تاشدان قاطى
ايمش بو عبرتلر تاش قەتيسە تاش دە قورغاشين بولوب ارور ايدى - وكونكلنك آغاچدان
قاطى ايمش بو نصيحتلر آغاچقە آيتولسە آغاچ دە بوكولوب يانكادان يركا كرور ايدى*

حكايت - انا يعنى من من - اى اوغل بلكلكه كم دە كم دنيادە من ديب
سويلاشسە وعالم وبلكلى آدملردن آلدە سويلاشسە قيامت كونندە اول كشى صامتلردن
وساكتلردن بولور يعنى سويلاشوركا تلى بولماس - اكردە براو دنيادە ساكتلردن
بولسە كشى سويلاشكاندە طنكلاب توروچيلاردان بولسە البتە قيامت كونندە فصيحلردن
وناطقلاردان بولسە كيراك - محمد عليه السلام دنيادە قرق ياشينە قدر هيچ سوزلاشمادى
دايم الفكر ودايم السكوت ايدى فلا جرم فزع اكبر كونندە امتى امتى اللهم
اغفر لامتى باسرها ديسە كيراك - وباشقە پيغمبرلر كلسى باشلارين بوكوب صامت
بولغانلارى حالدە اوزلرى ننك نجاتين تلاسەلر كيراك - اى اوغل موندە حكمت
شولدركە دنيا اشلرى همەسى آخرت اشلرينە مناقضدر - دنيا اشلرى آخرتدە
همەسى معكوس بولوب تابولور كورماس موسن عابدلر وزاهدلرننك حاللرى دنيادە
الله تعالى ننك خوفندن يغلامق كويونمك وانواع بلا بلان مبتلا بولمق وفقيرلك
زندانندە محبوسلر ايدى اما جنتدە اشلرى وشغللرى جنت نعمتلرندن وشرابلرندن
اكل وشرب وقوللارندە آلتون قدحلر غلمان ولدان خدمتلرندە انواع سماع قوللارنك
بولوب قصرلارينە مشارفە وحور قزلارينە مباشرەدە بولسەلار كيراك - اوشاندق فاسقلارننك
وفاجرلرننك حاللرى دنيادە بشار طبقەلى يورطلاردە آشامق اچمك اوينامق كولمك خمر
كاسەلرى قوللارنك رقص وسماع قيلماقلك وكوب اوقانلرى اكل شرب جماع ايدى البتە قيامت
كونندە تموغلك تورلو عذابدە واويلاە واحسرتاە ديب اوطلك ربنا اخرجنا منها ديب قچقروب
ياتورلار زدناهم عذابا فوق العذاب ديب ندا ايشتە توروزلار (نعوذ بالله من ذلك)

سؤال - پيغمبر عليه السلام بر يردە (الفقر فخرى) وايكنچى يردە (كاد الفقر ا
يكون كفرا) ديدى موندە نى حكمت بار ايدى - جواب - بلكلكه اى اوغل فقيرلل
بيلك خور حقير نرسە توكلدر بلكه عزيز واولوغ ومفتخر نرسەدر فقيرننك حالي

وماهيتين بيان قيلايم تاكه قولاغنكنى آچوب ذهننكنى جيوب طنكلاب تورغـاى سن قاچانكه الله تعالى كوكلرنى ويرلرنى ياراتدى آندان صونك احسن صورت اوزه واشرف هيئت اوزه واعلى همت اوزه برقوش ياراتدى واول قوشنى فقر ديب تسميـه قيلدى آندان صونك اول قوشقه ايتدى بار بارچه عالمنى طواف قيـل اوزنكا تورورغه اورون ازله واوزنكا قرين ازله عزتم وجلالم بلان قسم قيلامنكه بر يرده ده سنى توتماس‌من مكر منم مخلوقاتمدن كمنى يارانسادك آنده تورورسن - سن كمكا قرين بولسانك وكم سنكا مسكن بولسه اول كشى منكا جميع مخلوقاتدان سوكلودر ديدى - قاچانكه فقر اوچماغه تلادى عرش ندا قيلدى اى فقر من‌ده تور ديدى فقر آيتدى سن مشبهه‌ننك شبهه سى بلان متهم سن يعنى مشبهه طائفه‌سى الرحمن على العرش استوى ده‌شك‌توتديلار شول‌سببلى سن‌متهم سن منم سن ده قرارم بولماس ديدى كرسى‌كا طواف قيلدى كرسى ايتدى من‌ده تور - فقر ايتدى وسع كرسيه السموات والارض ديكان‌سوز بلان‌سن مفتخر ومتكبر سن سن‌موننك‌بلان جميع مخلوقات قاشنده تفاخر قيلاسن سننك‌بلان‌تورماس‌من- آندان اوجماقه كيتدى اوجماح ندا قيلدى اى فقر من اولياء‌الله‌لار مسكنى‌من بز ده بر ار ساعت قوناق بول الوان نعمت بلان ضيافت قيلايق-فقر ايتدى‌سن‌هم اوزنكننك حورلارنك غلمان ولدانلارنك بلان مسرورلر وقصرلارنك والوان حله‌لرنك وييمشلرنك‌بلان‌مغرورسن منم‌مسرورلر ومغرورلار بلان قرارم يوقدر-قوياشندا قيلدى من‌ده‌تور-فقر ايتدى‌سننك‌ده‌برار ونك قرارنك‌يوق‌اوز نفسنك بلان‌ومشرقدن‌مغرب‌كا سيرنك‌بلان‌مشغول‌سن سننك‌بلان‌تورماي‌من- آندان‌يركا ايتدى‌ير ايتدى‌من‌ده‌تور- فقر ايتدى‌سن‌حسرت اورنى ومحنت‌سرايى وميت‌لر بيشكى‌سن‌سنده‌تورمام- آندان‌آدم عليه‌السلام‌غه‌كيلدى آدم‌ايتدى سن منكا رفيق‌بولورغه موافق‌سن من‌دن بخشى‌مسكن بولماس‌سنكا - فقر ايتدى يا آدم‌سن ان‌الله اصطفى آدم‌تاجى بلان‌متوج‌سن‌ثم اجتبيه ربه فهدى رداسى بلان‌مترّدى سن‌سن بولار بلان افتخار قيلاسن سننك بلان‌ده قرارم‌بولماس- نوح عليه‌السلام‌غه كيلدى نوح ايتدى مسكننك من‌ده بولسون- فقر ايتدى سن مخلوقات‌قه رحيم قيلماذنك رب لا تذر على الارض من الكافرين ديارا ديب الله تعالى‌ننك مخلوقاتينه هلاكلك بلان دعا قيلدنك سننك دعانك سببلى كافرلردن باشقه نيچه حيوانلار هلاك بولدى سن‌ده تورمام - ابراهيم عليه‌السلام‌غه كيلدى ابراهيم عليه السلام ايتدى من‌ده تور - فقر ايتدى سن هم يولدزغه هذا ربى ديب ايتماكنك بلان متشككلركا اوخشادنك - موسى عليه‌السلام‌غه كيلدى موسى عليه‌السلام ايتدى يافقر منم بلان تورمن كچكنه وقتمده فرعون‌نى يانكاغينه صوققدم اولوغ‌حالمده ترك هوا قيلدم غباغه وعصاغه راضى بولدم - فقر ايتدى سن رب ارنى انظر اليك ديدنك رؤية طلب قيلدنك ديدى . . . . آندان محمد عليه‌السلام‌غه كيلدى جمالين كوردى ياراتدى تورماغه راضى بولدى - كوردى جسمى متواضع - قلبى كبر وعجبدن صاف - تلى ذاكر - روحى محبت ومودت معجزا وكرامت بلان مزين - قولى سخى -

تلی فصیح ـ کوکرا کی کینه وحقد ان پاك ـ رأفت ورحمت بلان مملو درفقر ایندی شاید منکا مسکن بولغای دیدی سننك حقنکده (لولاك لما خلقت الافلاك) دیب اینولکان ایدی سن شول کشی مو دیدی محمد علیه السلام ایندی بلی من شول کشی من دیدی بس فقر رسول الله آلدینه تو شدی ایندی یارسول الله منکانی مصلحت تا که اغیاردان خلاص بولوب سن ده تو رو ر ایدم*

حکایت ـ اصفهان شهرنده قزل مال بلان صاتو اینوچی غنتر اسملی بر کشی بار ایدی آننك عادتی شول ایدی که یل صایون اینك اوّل جیلاك جیمش چقفاچ آلوب قایتوب جماعتینه تناول قیلدرر ایدی ـ کونلرده بر کون یانکا قاربوز چقغاچ قاربوز صاتوب آلدی ایوکا ایلتوب بیر دیب خدمتچیسینه بیروب یباردی ـ بس کیچ بولغاچ غنتر قایتدی جماعتی بلان اوتوردی قایده قاربوزنی کیتورنکز آشایق دیدی جماعتی ایندی بز ایندی آشاب بتوردك آنی دیدی ـ غنتر ایتدی آشاسانکز ضرر یوق قایده منکا اولوش قالدرغانسز کیتورنکز دیدی جماعتی ایتدی قالدررغه اونوتدق ایندی یوق بتدی دیدی ـ غنتر ایتدی کون صایون برکا آشایمز برکا اچامز برکا تورامز منی اونوتدنکز من اولکاچ نیچوك بولورسز ایکان منم حالم نیچوك بولور ایکان دیب کونکلینه اولوم قورقوی توشدی ـ کونکلندن ایتدی من آلارنی آشانامن اچرنامن آلار اوچون حلالنی حرامنی قارامیمن آنط اینامن یالغان سویلاشه من آلار منی اواماس بورون اونوتدیلار آخ منم حالم اولکاچ نی بولور دیدی ـ ایکنچی کون بولدی غنتر بازارغه چقدی بر قاربوز صاتوب آلدی ایوکا اوزی آلوب قایتدی جماعتی بلان قاربوز آشاماغه اوتوردیلار ـ بس غنتر جماعتی بلان آچق یوز کوله کوله سویلاشور مونا عجب کیچه سز منی قاربوزسز قالدردنکز مونا بو کون راحتلانوب برکا آشایمز دیدی اما کونکلنده نی نیت بارین بلدرمادی ـ آندان صونك خاتونینه ایتدی جانم سنکا محبتم بیك ضور کونده کیبتده کونده کیبتده هیچ بر راحتلانوب برکا اوتوروب بولمای شغلم بیك کوب من بو کون ایشتدم فلان کشی جیمش باقچه سی صاتا ایمش ـ باقچه سی بیك اولوغ بیك هیبت سن بار آقچه نکنی جیوب وهم آلتون کموشدن نی جهازنك بار در صاتوب منکا قرض بیر آندان کیبتمنی ده صاتارمن بارین برکا قوشوب شول باقچه نی آلورمن باقچه دان کیلکان فایده بلان راحت ترکلك اینار ایدك دیدی ـ خاتون بو خبرنی ایشتکاچ یعنی مجالسه آشامق ایچمك وعیش عشرت سوزلرین ایشتوب خاتون توکل مو بیك شاد بولدی ایتدی من قرض بیرمیم سنکا ـ لکن بارچه جهازمنی سنکا هبه قیلایم دیدی بس بولار قاضی حضورینه باروب یازلشدیلار غنتر قبض شرعی بلان خاتوننن جهازنی قبض قیلدی واول باقچه نی یکرمی منك کا صاتوب آلدی آندان صونك بازارغه چقوب ندا قیلدی جیمش آغاچی کیراك بولسه منم باقچامدان هر کم باروب، توبلاب آلسون من آنی مسلمانلارغه وقف قیلدم دیدی جیمش آغاچی کیراك کشیلر باروب همه سین توبلاب آلدیلار باری قورو یری کنه قالدی ـ آندان صونك غنتر قاضی غه باروب ایتدی

اول

اول باقچه اورنون مسلمانلارغه قبرلك كا هبه قیلدم اول بر قبرستان بولسون دیدی - حالا اصفهانده غنتر مقبره سی دیب معلومدر - آندان صونك خاتون بو خبرنی ایشتکاچ شکایت قیلدی یغلادی ایرینه ایتدی نیك بولای منكا ظلملق قیلدنك دیدی غنتر ایتدی من سنكا هیچ بر ظلملق قیلمادم لکن سن منی اولکاچ اونوتورسن دیب قورقدم چونکه من ترك وقتده قاربوز آشاغانده اونوتدنك من اولکاچ قاچان سن منی ایسکا توشوررورسن خصوصا غیر ایرکا بارسانك دیدی - آندان صونك بر یل اوتمادی غنتر وفات بولدی - بعض دوستلاری غنترنی توشنده کوردی که غنتر اوجماهده کینلکی منك فرسخ برسرای اچنده اوتورور سوتدن بالدن زنجبیلدن سلسبیلدن چیشمه‌لری آغوب تورور - دوستی صورادی نی سببلی بوقدر درجه‌لرکا ایرشدنك یا غنتر دیدی - غنتر ایتدی دنیاداغی باقچامنی قبرلك کا وقف قیلمش ایدم شول سببلی الله تعالی بو درجه‌نی بیردی دیدی - ایمدی ای اوغل هرکم توغری عقللی بولسون غنتر کبك اوزینه ایذگولك حاضرلسون هرکم غافل وجاهل بولسه غیرلر اوچون مال حاضرلب قالدرسون بشار طبقه‌لی تاش اویوب قالدرسون اوزی وبالین کورسون (فتکوی بها جباهم وجنو بهم وظهورهم هذا ما کنزتم لانفسکم فذوقوا ما کنتم تکنزون)*

سؤال - الله تعالی واحد احد صمد فرد وتردر - امافریق فی الجنة وفریق فی السعیر دیب ایکی یول کورسانذی حکمت نیدر - ای اوغل جواب بودرکه مثلا براو کعبه‌کا بارمق تلاسه قایدان یاقنراق آندان بارادر آندان صونك کعبه‌کا بارا تورغان دورت یول بار دورتسی کعبه‌نك دورت طرفنده - مدینه‌دن بارا تورغان یول ذو الحلیفه آتالا - شامدان جحفه - یمندن یلملم - عراقدان ذات عرق آتالادر اوشانداق رسول الله‌غه که اول شریعت صاحبیدر بارمق تلاسانك دورت یولنك برسی بلان بارمق لازمدر اول دورت یول - امام اعظم یولی - امام شافعی یولی - امام مالك یولی - وامام احمد بن حنبل یوللاریدر - بس براو اوشبو دورت یولنك برسینه تمسك قیلسه شول یول بلان بارسه بر یولدان ایکنچی یولغه کوچماسه البته اول کشی رسول الله غه واصل بولور - اکرده اوشبو دورت امامنی حق دیب اعتقاد قیلماسه اول کشی قطعا رسول الله‌غه واصل بولماس بس فریق فی السعیر جمله‌سندندر - ایمدی براو مؤمن مخلص بولسه آنکا لازمدرکه متعصب ومخالف بولماغای متفق وموافق بولغای چونکه اتفاق اجتماعنی مستلزمدر واختلاف افتراقنی مستلزمدر ومورثدر کورماسمو سن شجرة الخلاف دیکان بر آغاچ ثمره‌سی یوقدر اسمی خلاف بولغان اوچون ثمره‌سی بولمادی - بس اوشبو اشارتدر کویاکه الله تعالی ایتدی ای بنده‌م خلاف بولما تاکه رحمتم نئك ثمره‌سندن محروم بولماغای سن ائمهٔ اربعه‌نی تصدیق قیل تاکه پیغمبرم محمدکا واصل بولغای سن وفریق فی الجنة زمره‌سندن بولغای سن دیدی - ایمدی ای اوغل مذهبدن مذهب کا کوچکان کشی نئك مثالی کلیله دمینه کتابنده ذکر قیلنغان ات مثالنده درکه بر شهرده بر ات بار ایدی اول ات نئك

عادتی بو ایدی‌که بر یرده طبل یعنی بارابان صوغولسه بارابان تاوشین ایشتوب
آنده بارور ایدی اویلار ایدی‌که آنده طوی مجلسی باردر خلق مونی بلدی‌ده
بوات‌کا برحیله توزودیلر وشرط ایتدیلرکه برقریه‌ده بارابان صوقماقچی بولدیلار
بس بوات اول طبل صوغولغان قریه‌کا کیلسه ینه اوّلکی قریه‌ده صوقمقغه شرط
ایتدیلر شولای ایتوب ات ایکی قریه آراسنده تیك یوردی طبل صوغولغان قریه‌کا
کیلسه مونده توقتایلار ایکنچی قریه‌ده طبل صوغا باشلایلار ات اول قریه‌کا کیته
ات آنده باروب بو قریه‌ده صوغا باشلایلار ات مونده کیله شولای ایته تورغاچ
بوات طعام‌کا آچلقدان وصوغه صوصاودان هلاك بولدی - بس اوشاندقدرکه ای
اوغل بر کشی مذهب‌دن مذهب‌کا کوچسه حالی بیله‌در ودخی اوز مذهبی ننك
صحتینه اعتقاد قیلماغان کشی ننك وپیغمبر سنتین ورسول الله شریعتین محافظه قیلماینچه نظام
شریعتین توتقان کشیلرننك حالی هم اوشاندقدر العیاذ بالله اول کمسنه اسلام نعمتینه آچ
ورحمت صوینه صوصاب میته‌لاسه کیرا کدر - مذهبدن مذهب‌کا کوچکان کمسنه‌لرننك حالی
بیله‌دربیان قیلندی - اسلام شریعتندن نظام شریعتینه کوچکان آدملرننك حالی نیچوك بولور *

ای اوغل بلکل‌که دورت امام دورت رکندر یعنی پیغمبر علیه السلام علم شهریدر
وعلی رضی الله عنه قابقاسیدر (انا مدینة العلم وعلی بابها) دیدی پیغمبر علیه
السلام - وبو دورت امام اول شهرننك دورت پوچماغی منزلنده‌در - قاچان‌که پیغمبر
علیه السلام آخرت مزرعه‌سینه یعنی آخرت ایکونلکین ایگه تورغان برکاکه دنیادر
علم وحکمت اورلوغین کینوردی آنده اوزی‌ننك دورت ورثه‌سین کوردی‌که العلماء
ورثة الانبیادر - آلارغه حکمت‌ننك ثمره‌سین لیتفقهوا فی الدین قسمتی بوینچه دورت‌کا
تقسیم قیلوب بیردی - برقسمی امام اعظم‌غه تیدی - برقسمی امام شافعی‌کا تیدی -
بر قسمی امام مالك‌کا - وبر قسمی امام احمد بن حنبل‌کا تیدی - بس کم‌ده‌کم
اوشبو دورت پوچماق ننك برسینه یعنی دورت مذهب ننك برسینه تمسك قیلسه
رسول الله غه واصل بولورکه دورت طریق دورتسی‌ده قرآندان اخذ قیلنمشدر -
الله تعالی قرآننی اوزی وصف قیلدی‌که (ولا رطب ولا یابس الا فی کتاب مبین)
دیدی - کونلرده برکون رسول الله علیه السلام صحابه‌لرینه بو آیت ننك معناسین
تفسیر قیلغانده ابوجهل ایشتدی ایتدی یا محمد ولا رطب ولا یابس الا فی کتاب
مبین دیب دعوا قیلاسن - قرآننکده منم محاسنلرم وسننك محاسنلرنك مذکورمو
صونلك دیدی - پیغمبر علیه السلام ایتدی بلی یا اباجهل الله تعالی سننك حقنکده
(کشجرة خبیثة من فوق الارض) دیدی - ومنم محاسنلرم حقنده (کشجرة طیبة اصلها
ثابت وفرعها فی السماء تؤتی اکلها کل حین باذن ربها ویضرب الله الامثال للناس)
دیدی - (واما الطریق الی الله کثیرة والعبد عاجز من امساك الطریق بشرائطها
فیجوز ان یصل الی الله بطریق واحد وبطریقین او اکثر من ذلك الطرق والذی
لایحصی عددها کالصلوة والزکاة والصوم والحج والجهاد وقراءة القرآن والتسبیح والسخاء

والوفاء

والوفاء وغير ذلك من انواع الخيرات - فيجوز ان يغفر الله تعالى له بسبب من ذلك الاسباب) - (انيس الجليس) *

حكايت - شيخ احمد الغزالى رحمة الله عليه بر زاهد ومتقى آدم ايدى او توزيل اخشام طهارتى بلان اير ته نمازين اوقودى كيچه لرده قائم بولوب كوندوزلر روزه توتوب يتمش يل الله تعالى كا عبادت قيلدى اوچ يوز آلتمش مريدى بار ايدى هر بر مريدى صاحب كرامات ايدى - آخر عمرنده آدميلردن عزلت قيلوب بر مريدى بلان بر طاوده صومعه ده تورور ايدى - كونلرده بر كون شيخ احمد غزالى كا سرخاو تيدى يدى كون آوردى كوندن كون سرخاوى آرتدى حالى ضعيفلاندى - بو آورغان زماننده كون صايون صومعه سى ننك بو چماغندان (الويل ثم الويل لك يا احمد) ديب ناوش ايشتلور ايدى - بر كوننى بو شيخ مريدينه ايتدى شهرده منم كورشم بر يهودى بار ايدى بار شول يهودنى مونده آلوب كيل منك حقى قالغان بولسه كيراك بحيل لك صورايم والا من هلاك بولسام كيراك ذيدى بو سوزنى ايتوب بتردى تلى هم توتولدى آرتوق سويلاشوركا قدرتى بولمادى شول حالده مريد كوردى شيخ ننك يوزنده ايكى قارا نقطه پيدا بولدى بو ايكى قارا نقطه همان جايولدى حتى شيخ ننك يوزى قابقارا بولدى - آندان صونك مريد صيحه قيلوب يغلادى واويلاه وامصيبتاه شيخ ننك حالى بيله بولدى مريد ننك حالى نتاك بولسه كيراك ديب كيومين يرتوب يغلادى حتى قورقوندان قبرستان غه قاچدى يوزين آناسى ننك قبرينه قويوب وا اماه الله تعالى ننك عذابندان قايده قاچايم وا اباه الله تعالى ننك عقوبتندن نتاك خلاص بولايم ديب اوزاق يغلادى موندان صونك اوزينه اوزى ايتدى ايمدى بولاى يغلاب اش بولماس قايتوب خلق كورماسدن مقدم وخلق قه رسواى بولماسدان ايلكارى شيخمنى دفن قيلايم ديب. شيخ يانينه قايتدى كوردى شيخ اوستندن هواغه نور چقوب تورور ياقنراق كيلوب كوردى بو نور شيخ ننك يوزندن چقار ايمش - بس مريد الله تعالى كا حمد ايتدى شكر قيلدى وشيخ نى غسل قيلدى كفنلادى ودفن قيلغان وقتده لحد اچنده شيخ ننك يوزين آچوب قارادى شيخ مريد ننك يوزينه قاراب كولدى ايتدى اى اوغلم من اولمادم بلكه دنيادان آخرتكا كوچدم ديدى - بس مريد حكايت قيلدى كه بر كون شيخمنى توشمده كوردم خلفاء راشدين لر بلان اوتورور - ايتدم يا شيخ يوزنك ننك قاراوينه نى سبب ايدى حالا اصحاب رسول الله بلان اوتورورسن دخى ده لحدكا قويغانده يوزنكده نور بالقوب تورور ايدى آننك نى حكمت بار ايدى - شيخ ايتدى يا اوغل قاچانكم اجلم ياقن بولدى عمل دفترمنى عرض قيلديلار دفترمده كوردم حرامدان ايكى درهم استعمال قيلوب من - كورشمده بر يهودى بار ايدى آننك حقى ايمش شول ايكى درهم حرامدان يوزمه ايكى نقطه تامدى يوزم ننك قارالغى موندان ايدى اما يوزمده نور بالقوى ننك حكمتى پيغمبر عليه السلام غه اينكان صلواتم سببلى ايدى عبادت آراسنده كوب صلوات كيتورمش ايدم - اما صحابه لر بلان اوتورماقم ننك

سببی مسلمانلارغه قیلغان نصیحتم ووعظم سببلی‌در بس عقوبة علامتی یاوز عملم سببلی وکرامت علامتی الله‌تعالی‌ننک فضلندان ایدی دیب شیخ سوزین تمام قیلدی *

ای اوغل بلکل که قیامت کوننده (وامتازوا الیوم ایها المجرمون) ندا سندان صونک جنت اهلی جنت‌کا وتموغ اهلی تموغغه یبارلوب حساب تمام بولغاچ ایللی منک یلدان صونک حضرت جبرائیل الله تعالی‌کا مناجات قیلور ایتور الهی محمدننک جمالینه مشتاق بولدم اذن بیر باروب کورشایم - الله‌تعالی ایتور اذن بیردم بار کورش دیرور - جبرائیل اینور الهی منم برده هدیه‌م یوقدر بوش قول نناک بارایم - الله‌تعالی ایتور بولاک آلوب بار لکن محمد کا محبوبراک وسیوکلیراک نرسه آلوب بار دیرور - جبرائیل ایتور الهی محمدکا نی نرسه محبوب بدر بلمای من - الله‌تعالی ایتور آننک کناهلی امتلاری تموغده قالمشلاردر تموغغه بار آنده امتلرنی کورورسن آندان محمد یانینه بار ایت یا محمد سنکا سیونوچ خبر آلوب کیلدم وسنکا هدیه‌م بار اکر استاسانک کیتورایم دیکایسن بس محمد ایتور نیندایین خبر دیور سن ایت کناه کبیره ایالرندن سننک امتلرنک حالا تموغده‌در - اکر محمد استاسه یانکادان تموغغه بار امتلرین تموغدان آلوب چق دیور - بس آندان جبرائیل تموغغه بارور تموغده بر جماعت‌نی کورورکه کومر کبک قابقارا یانمشلار زنجرلر بلان باغلانمشلار اول جماعت آراسنده برسنی چاقروب چقارور کورورکه یوزی آق ایکی قولی ایکی آیاغی آق جبرائیل آننک حالندن صوراشور سن قایسی پیغمبر امتندن‌سن دیور اول کشی ایتور ایمدی اسمین اونوتدیم قایسی پیغمبر دیب ایتورکا بلمای من ذیب سجده‌کا کینار جبرائیل‌ننک آیاغین اوبار ایتور یا عبد الله منکا شفاعت قیلسانه الله تعالی‌دن شفقت صوراسانه عذاب‌کا طاقت تونار حالم یوق دیور جبرائیل ایتور سن پیغمبرنک‌ننک اسمین بلمای‌سن نناک شفاعت قیلایم آلای بولسه ایت صونک الله تعالی‌کا نی کیفیتده عبادت قیلدنک ایدی اول کشی ایتور یل ده اوتوز کون روزه توتدم کون‌ده بش نماز اوقودم - جبرائیل ایتور بو محمد عباداتیدر آلایسه سز محمد امتندن‌سز - بس بو کشی محمد اسمین ایشتکاچ یا محمداه واشفیعاه دیب ندا قیلور جبرائیل ایتور ایمدی پیغمبرنک‌ننک اسمین اونوتمه من محمدکا باروب خبر بیرایم شایدکه شفاعت قیلغای - آندان جبرائیل جنت‌کا کیلور کورورکه محمد علیه السلام اهلی واصحابی بلان تنعمده اوتورورلار پیغمبر علیه السلام ایتور یاجبرائیل نی هدیه بلان کیلدنک جبرائیل ایتور یا محمد هدیه بلان کیلمادم لکن امتنکدن خبر کیتوردم سن مونده تنعمده سن اما امتلرنک تموغده یانوب کومور بولمشلار - بس پیغمبر علیه السلام بو سوزنی ایشتکاچ اصحابی بلان بارچه‌سی جنت‌دن چغارلار پیغمبر علیه السلام ایتور تا که امتم یارلقانمای توروب اوجماحقه کرماس‌من دیرور آندن صونک جبرائیل ینه تموغغه کیلور جهنم طبقه‌لارنده امت ازلار تابا آلماس مناجات قیلور الهی یارب محمد یانینه نی یوزم بلان بارایم جهنم‌ده اول امت‌نی تابمادم حیران قالدم - الله تعالی ایتور یاجبرائیل

اول

اول امتنی غی دیکان چوقورده ازله تارك الصلوة لر اورنیدر آنده بولور پس جبرائیل جهنم کا کیلور غی چوقوربن ازلب تابار اول امتنی تابار - اول بنده یاحنان یامنان دیب ندا قیلور ندا قیلغان صایون اوط آندان قاچار جبرائیل ایتور یاعاصی ایده منم بلان چق اوجماحقه آلوب بارایم - اول بنده ایتور منی مونده قالدر موندان چقمای من بو اورونغه راضی من جبرائیل ایتور اوط عذابینه نیچوك صبر قیلاسن اول بنده ایتور اوط عذابی قاطی ایدی الله تعالی اسمین ذکر قیلماغه قدرتم یوق وقتده حالا آننك اسمین ذکر قیلدم اوط دان قورقمای من دیرور جبرائیل ایتور آنده سیدنك محمد کوتوب تورور - بنده وا سیداه وا شوقاه الی محمد - لکن یوزم قارالغی سببلی محمد کا قاراماغه خجالت قیلامن دیرور بس جبرائیل آنی تموغدان آلوب چقار پیغمبر علیه السلام آلدینه کیتورور پیغمبر علیه السلام ایتور ای امتم نی کناهنك بار ایدیکه دو زمانغه چه تموغده قالدنك - بنده ایتور واسیداه وانبیاه آلدنکده کناهمنی ذکر قیلماغه اویالامن - پیغمبر علیه السلام ایتور گناهنکنی ایت خجالت قیلما ایللی منك یل نی کناه سببلی تموغده قالدنك - بنده ایتور عامدا متعمدا بر وقت نمازنی ترك قیلمش ایدیم دنیاده کناهم شول ایدی دیور - ای اوغل موندان فهم ایت که نی اویاندر قیامت کوننده ونی مصیبت در تارك الصلوة لرکا - بر وقت نمازنی قصدا ترك قیلغانلارننك اشی بیله بولسه یلده اون ایکی آی نمازین اوقوماغان کشی کا نی جزالار بولاچقدر - البته جزاسی تموغده قالمقدر طعامی ضریع وشرابی زقوم بولمقدر - پیغمبر علیه السلام دان روایت قیلندی که (ان شر تارك الصلوة یتعدی الی سبعین رجلا من اهله وجیرانه) یعنی تارك الصلوة ننك یاوزلغی اوزی ننك اهلندن وکورشیلرندن یتمش کشی کا قدر تیار - امام سیوطی رحمة الله علیه ایتدی که من ایتامن که تارك الصلوة ننك یاوزلغی وکسافتی بو کونومزدن آدم علیه السلام زمانینه چه بولغان مؤمن لرکا قدر ایرشور دیدی ومونك حقیقتین دلیل لر بلان بیان قیلدی وایتدی که بر مصلی التحیات قه اوتورسه البته ایتور (السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین) دیور بس مونك ثوابی جمیع مؤمن لرکا ایرشور کیراك قایسی پیغمبر امتندن بولغان مؤمن بولسون بو دعا بلان فایدالانور تارك الصلوة بو فایدانی آلاردان مانعدر بس جمیع مؤمنلرکا یاوزلغی تیکان کشی کبك بولور دیدی - (مناع للخیر معتد اثیم) *

پیغمبر علیه السلام ایتدی (رب تالی القرآن والقرآن یلعنه) ای اوغل اوشبو سوزده کوب سرلر باردر - معلومدرکه نماز جائز بولماس مکر قرائة قرآن بلان جائز بولور - براو نمازده قرآن اوقسه واجب بولوب زکوة بیرماسه قرآن آنکا لعنت قیلور اوشاندای بر کشی قرآن اوقسه ونمازنی ترك قیلسه قرآن آنکا لعنت قیلور یاکه براو قرآن اوقسه وخلق قه ظلم قیلسه قرآن آنکا لعنت قیلور وبراو نماز اوقسه قرآن اوقسه حج واجب بولوب حج قه بارماسه قرآن آنکا لعنت قیلور - غیبت بهتان غضب بغض حسد کذب سرقه هم اوشاندقدر - بلکل که ای اوغل نمازننك مثالی زیبق مثالنده در که

فارسچه سیماب دیرلر کونه صویدر - الله تعالی نمازنی سیما دیب آتادی (سیماهم فی وجوهم من اثر السجود) دیدی - سیمابننك خاصیتی باردر غیر دوالارده اول خاصیت بولماس براو کونه صوین اوغالاب اوتروب جب کا سورتوب بیلینه باغلاب یانسه تننده بولغان بت‌نی بورچانی اوترور مادمی‌که بیلنده بوجب بولغان وقتده تنیده وکیومنده اصلا بت بورچا بولماس - اوشانداق الله تعالی اوزی‌ننك بنده‌سینه نفس سیمابین اوتروب اقیموا الصلوة جبینه سورتوب بیلینه باغلاماغه امر قیلدی‌تا که فحشاء بت‌لری ومنکر بورچالاری آندان قاچسونلار (ان الصلوة تنهی عن الفحشاء والمنکر اما قول النبی علیه السلام رب تالی القرآن والقرآن یلعنه-قیل انه فی حق الکفار الذین کانوا یتعلمون القرآن لحجج المسلمین واغواهم کالاحبار والرهبان الذین علموا صدق القرآن وحقیقته وکتموها)

حکایت - اولوغ مشایخلردن صاحب اسرار وصاحب کرامات بر شیخ بار ایدی اسمینه حسن بصری دیرلر ایدی - اوچ یوز مریدی بار ایدی کونلرده بر کون بو شیخ مریدلری بلان ضحی نمازین اوقودیلار وردلرندن فارغ بولدیلار رمضان آیی ایدی بر کشی کیلوب کردی قولنده تایاغی اینکنده رداسی بار شیخ کا سلام بیردی نمازغه توردی حضوع خشوع بلان کامل نماز اوقودی نمازدان صونك تهلیل اوقودی قرآن اوقودی قرآندان فارغ بولغاچ قومغاننی آلدی‌ده قومغاندان صو اچدی - مریدلرینه شیخ ایتدی‌ضرر یوق مسافر کشی‌در اچسون لکن صو اچماکی طعام صوراماقینه دلالت قیلادر طعام کیتورنکز دیدی بس طعام کیتوروب آلدینه قویدیلار.- بو کشی بسم‌الله دیب طعامنی تناول قیلدی ایتدی الموافقة شرط دیدی شیخ دخی صدقت بسم الله دیب بو کشی بلان طعامنی تناول قیلدی مریدلری مونی کوردیلار شیخدن نفرت قیلدیلار واعتقادلرین بوزدیلار بو شیخ مقیم کشیدر رمضاننی آشادی دیب شیخ یانندان چقدیلار شیخ اول مسافر بلان قالدی - اول کشی ایتدی شاکردلرنکا نی بولدی قاچدیلار دیدی شیخ ایتدی ضرر یوق بلکه شغللری باردر الله‌تعالی‌ننك حکمی بیله‌در بعض کشی‌نی باطن‌دان ظاهرکا چیغارا وبعض کشینی ظاهردن باطن‌کا کرتادر دیدی بو کشی شیخ‌ننك سوزین ایشتکاچ آغاروب کیتدی قزاروب کیتدی توسی اوزکاردی - اما مریدلر نی حال بولا ایکان دیب چیتدن قاراب تورورلار ایدی - شیخ‌ننك برعادتی بار ایدی تسبیحین بیلینه باغلاب یورور ایدی - بس طعامدان بوشاغاچ بو کشی توروب کیناركا تلادی شیخ ایتدی الموافقة شرط دیدنك توکل‌مو بو کشی ایتدی بلی ایتکان ایدم - بس شیخ توردی‌ده بیلیده‌گی تسبیحین بسم الله دیب کیسدی اما شیخ‌ننك شاکردلری همان قاراب تورورلار ایدی - بو کشی ایتدی بلی موافقت شرطدر من هم کیسار ایدم منم تسبیحم یوقدر دیدی - شیخ ایتدی من حق تسبیحمنی‌ده کیسدم سن باطل زنارنکنی نیك کیسمای سن دیدی - بس بو کشی‌ننك حالی منکشف بولدی یتمش یاشینه قدر بیلنده زنار ایدی قولی بلان توتدی‌ده زناربن کیسدی (لا اله الا الله

واشهد ان محمدا رسول الله) دیب ایمان کیتوردی آنداٖن صونك شیخ ننك مریدلری جیولوب کیلدیلر شیخ ننك قولین اوبدیلر عذر تلادیلر وایتدیلر یاشیخ روزه‌نکنی آشادنك نی سبب ایدی - شیخ ایتدی روزه‌نی نی اوچون توتالار مکر توتالار ابلیس باشین کیسمك اوچون من آلتمش یل روزه توتدم ابلیس باشین کیسماکا قدرتم بولمادی ایمدی اوشبو کون رمضان روزه‌سین آشاق بلان الحمد لله ابلیس ننك باشین کیسدم دخی موندان‌ده عجبراك که اوزیمه آلتمش کون روزه واجب ایتدم لکن بر کافرنی اسلامغه لایق ایتدم وموافقت قیلوب آنی اوجماحقه موافق ایتدم دیدی - ایمدی ای اوغل بلکل‌که مجرد قرآن اوقمق بلان‌کنه اش بتمایدر قرآن‌ننك هر سوره‌سی فقط اوقمق اوچون‌کنه نازل بولمادی بلکه قرآن‌نی بلوب عمل قیلمق اوچون نازل بولدی لکن مجرد قرآن اوقمق بلان‌کنه کشی اوجماحقه کرماس تاکه قرآن بیورغانغه تمسك قیلماسه وقرآن نهی قیلغان نرسه‌دن طیولماسه - موننك مثالی اوشبودرکه - مثلا بر پادشاه اوزی‌ننك مملکتندن بر شهرکا بر کشینی والی ایتوب یبارسه اول شهرننك امیر لکین ورئیسلکین بوکشی‌کا تابشرسه آنکا برنامه یازوب بیرور تاکه اول شهرننك خلقی بوکشی‌کا مطیع بولسونلار - قاچانکه بوکشی پادشاه یازغان نامه‌نی آلوب بوشهرکا کیلوب اوزین معلوم ایتسه شهر اهلی آنکا مطیع بولورلار - بس موندان صونك پادشاه بوکشی‌کا فرمان یازدی شهرنی نی طریقچه توزوك توتمق کیراك - ودخی امر قیلدی منم اوچون اول شهرده هیبت سرایلار واولوغ یورطلار بنا قیلدر اول شهرکا بارسام شول یورطقه توشارمن دیب فرمان یازدی - بس پادشاه‌ننك فرمان نامه‌سی بوکشی‌کا واصل بولدی اماپادشاه‌ننك فرماننك مأمور بولغان اشلرنی ادا قیلمادی ویورطلار بنا قیلدرمادی وپادشاه بیورغان اشلرنی برسین‌ده اشلامادی لکن پادشاه‌ننك فرمان نامه‌سین کون صایون آلوب آلوب اوقودی - بس کونلرده برکون پادشاه بوشهرکا کیلدی کوردی اوزی‌ننك بیورغان اشلری برسی ده حاضر توکل- ایمدی بوکشی خلعت‌کا ومدحکا مستحق بولورمو - البته بولماس- بلکه جزاغه وحبس‌کا مستحق بولور اوشانداق قرآن اوشبو فرمان نامه منزلنده‌در- الله تعالی بنده‌لرینه قرآن اوقوب قرآن سوزلری بلان عمل قیلوب ارکان دین‌نی عمارت قیلماغه بیوردی - بس مجرد قرآن اوقومق بایاغی فرمان‌نی اوقمق بلان برابر بولدی - بوسببلی کنه اوجماح حاصل بولماس (جزاءً بما کانوا یعملون) اوجماح قرآن اوقوب قرآن بلان عمل قیلمق جزاسنه‌در*

حکایت - کونلرده بر کون عبد الله بن مبارك دمشق سفرینه بارغاننده بر اولکان ایشاك کوردی یاننده بر فقیر کشی یغلاب اوتورور عبدالله ایتدی ای قرنداش نیك یغلای‌سن - فقیر ایتدی من برفقیر آدم من عیالم کوب بو ایشاکنی اوچ یوز درهم‌کا صاتوب آلدم بو ایشاکم اولدی بیك محتاج بولوب قالدم یغلاماقم‌ننك سببی بودر دیدی عبدالله ایتدی سن آنی حال حیاتننك اوچ یوز درهم‌کا آلمش‌سن من حالا اولکان بولسه‌ده بش یوز درهم‌کا آلامن دیدی - فقیر ایتدی اکر راست

ایته تورغان بولسانك صانادرهملرنکنی دیدی بس عبد الله بش یوز درهم صاناب بیردی فقیر بو درهملرنی آلدی شادبولوب یورطینه عیالی یانینه قایتدی - شول کیچنی تو شنده اوجماحنی کوردی اوجماح باقچه‌لارندن بر باقچه‌ده دخی بر ایشاك کوردی تورلو زینت بلان مزین جوکانلری آلتوندان داغالاری کموشدن مو یننده نوردان قاموط وابشاك یاننده بر فرشته ندا قیلور کم ده کم قیامت کوننده بو ایشاككا آطلانسه صراط کوپرندن یاشین کبك اوتار وپیغمبرلر وصدیقلر زمره سنده بولور دیدی بس بو فقیر ایشاکنی قارادی تانو دی بو اوزی ننك اولکان ایشاکی ایمش عبد الله بن مبارككا صاتمش ایدی - بس فقیر فرشته یانینه کیلدی ایتدی بو منم ایشاکدر بیرمنکا آنی دیدی فرشته ایتدی بلی بو سننك ایشاکنك ایدی لکن اولکانینه صبر ایتمادنك ایندی غیرکشی ننك ایشاکی بولدی آنافارا ایاری ننك کوکرا کینه یازلشدر دیدی فقیر قارادی کوردی ایاربنه یازلمش که (هذا مرکوب عبد الله بن المبارك) موندان صونك بوفقیر یوقوسندان او یغاندی واندامتاه دیب یغلاب درهملرنی آلدی عبد الله ننك صومعه سینه کیلدی ایتدی مه درهملرنکنی آل شریعتده میت نی صاتمق جائز توکل ایمش دیدی عبد الله ایتدی ایمدی سننك اقاله‌نك درست توکل لکن سن ایشاکنی توشنکده کوردنك انواع زینت بلان مزین ایاربنه یازلمش بوبیع نی اقاله قیلمق ممکن توکل دیدی*

لطیفه - ای اوغل بو قصه ده بشارت باردر وعاصی مؤمن لرکا الله تعالی ننك رحمتی موندا ظاهر در چونکه عبد الله بن مبارك اولکان ایشاکنی صاتوب آلدی درهملری ضایع بولمادی الله تعالی ایشاکین ترکزدی انواع جواهر بلان زینتلادی - ایمدی نی کمانك بار ای اوغل نفس اماره بر اولکان ایشاکدر الله تعالی (کنتم خیر امة) دیدی مؤمن لرننك مال لارین وایشاکلرین یعنی نفسلرین صاتوب آلدی - (ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم واموالهم بان لهم الجنة) بس قاچانکه الله تعالی عبد الله ننك مشتراسین ضایع قیلمادی ایمدی اوزی ننك مشتراسین (وهو نفوس المؤمنین) قاچان ضایع قیلسون - یعنی نفسلارین وبدنلرین تعذیب قیلوب عبادت قیلماقلاری ومال لارین خدای یولینه تصدق قیلماقلاری - ومؤمن بنده‌لارنی نیك حرمتلاماسون - نتاکه حدیث قدسی (اعطیتکم قبل ان تسئلونی ووهبتکم قبل ان تعبدونی)*

حکایت - کونلرده برکون مؤمنلردن برجماعت علی رضی الله عنه یانینه کیلدیلر عمر رضی الله عنه ننك خلافتی زمانی ایدی - بو جماعت قصه‌لارده معروف قریه اهلندن ایدی یعنی موسی علیه السلام بلان خضر علیه السلام بر قریه‌کا کیلوب اول قریه اهلی آلارنی ضیافت قیلماغانلار ایدی نتاکه قرآنده (فابوا ان یضیفوهما) آلار حقنده در - بوجماعت شول قریه اهلندن بولغان یهودلر نسلندن ایدی مؤمن بولمشلار ایدی - حضرت علی‌کا ایتدیلر یا امیر المؤمنین بز بر حاجت بلان کیلدك - بز الله تعالی ننك وحدانیتینه مؤمنلرمز محمد علیه الصلوة والسلام ننك نبوتینه مقرلرمز اکر بزننك حاجتمزنی ادا قیلسانك سنکا اون توه یوکی آلتون

کیتوروومز دیدیلر علی رضی الله عنه ایتدی ایتنکز نی حاجتنکز بار - ایتدیلر یا امیر المؤمنین هر بر قرآن اوقوغان کشی (فابوا ان یضیفوهما) دیکان آیت بلان بزننك اجدادمزنی ذم قیله‌لار - سزننك اجدادنکز اوزلری زمانه‌سنداغی خلقدان‌ده صارانراق بولغانلار ایمش حتی حضر بلان موسی علیهما السلامغه یارطی ایکمك‌ده بیرماکانلر دیب مسخره قیلالار بو بزکا وبزننك اجدادمزغه قاطی عارلکدر بزسنکا اون توه یوکی آلتون بیرایك بانی ناغه تبدیل قیلانسه تاکه (فاتوا ان یضیفوهما) بولسون ایدی دیدیلر - بس علی رضی الله عنه آلارغه بیك آچیغلاندی - من کافرلر ومنافقلار طائفه‌سندن توکل من‌که کلام الله‌نی تحریف وتبدیل قیلوب الله تعالی‌ننك رحمتندن مطرود بولایم‌مو سزنی سیاست قیلمق لازم دیب قوب یباردی - ایمدی ای اوغل بو قصه‌دان حصه‌دار بولغل‌که الله تعالی‌ننك رحمتینه واصل بولمق بیك مشکل‌در اما وقتنك مقبول‌لر زمره‌سینه کرمك بیك آز نرسه بلان حاصل بولور - وقتندان صونك نیندا این اولوغ وعزیز نرسه بلان‌ده حاصل بولماس - ننا که اول قریه اهلی‌ننك وقتنده بواسه یارطی ایکماك بلان مرادلاری حاصل بولور ایدی یعنی شول وقتده موسی وخضرنی یارطی ایکماك بلان صیلاغان بولسه‌لار یوزلارینه عارلك کیلماس ایدی - وقتی اوتکاچ اون توه یوکی آلتون بلان‌ده مرادلاری حاصل بولمادی - مونده اشارت باردرکه ای اوغل بو کون حاضرگی کوننکده وحیاتنکده اینگولك حاصل ایتمکده برل بر حسنه اون حسنه‌کا تورا تورغان کونده اجر وحسنه کسب قیل چونکه بو حیاتننك مدتنده یارطی ایکماك بلان‌ده بو اجرلرنی تابارسن اولکان‌ننك صونکنده مالنك توکل جاننکنی تننکنی فدا قیلسانکده تابا آلماس سن - اورنك‌ننك حیاتنکده بر درهم بلان حاصل بولاتورغان اجر وحسنات اولکاننکدن صونك بر یوك آلتون بلان‌ده حاصل بولماس *

سؤال - محمد علیه الصلوة والسلام اوزی‌ننك امتلرینه محتاج‌مو یوق‌مو - بلکل‌که ای اوغل اکر پیغمبر علیه السلام بزکا محتاج بولماسه ایدی الله تعالی آننك حقنده (یا ایها الذین آمنوا صلوا علیه) دیب ایتماس ایدی - ایمدی ای اوغل مونده مقصود بودرکه الله تعالی خلایقنی بر برسینه محتاج ایتوب یاراتدی وبارچه‌سین اوزینه محتاج ایتدی - پیغمبرلر صلواتقه محتاجدر امتلر شفاعتکا محتاجدر - فقیرلر بایلارغه محتاجدر بایلار فقیرلرننك خدمتینه محتاجدر - شاکردلر علماغه محتاجدر علما جاهللرننك استماعینه محتاجدر - شیخ مریدکا محتاجدر مرید شیخکا محتاجدر ایرلر خاتونلارغه محتاجدر خاتونلار ایرلرکا محتاجدر - سلطان عسکرکا محتاجدر عسکر سلطانغه محتاجدر - حیوان آدمکا محتاجدر آدم حیوانغه محتاجدر - همان بر نرسه بر نرسه‌کا محتاجدر مکر الله تعالی اوزی کنه بر نرسه‌کاده محتاج توکل (الله غنی عن العالمین) *

اوشبو معناده بر حکایت - کونلرده بر کون سلیمان علیه السلام اوزی‌ننك حشمی بلان شجرة الخلاف آستوندان مرور ایتدی بو آغاج‌ننك باشنده لكلك بار ایدی وآستنده بر عصفور بار ایدی یعنی لكلك آغاج‌ننك باشینه وعصفور آغاج‌ننك

آستینه اویا یاصاغانلار ایدی - سلیمان علیه السلام ایشتدی لك لك بلان عصفور
نزاع قیلوشالار - سلیمان علیه السلام خلقینه ایتدی توقتانکز بر آز مونك تورنکز
بولار نی سویلاشه‌لر ایکان ایشتایم دیدی - لك لك چپچق‌قه ایتدی سن منم کنیفمك
وکولا کمك توراسن اکر من بولاسام بالالارنکنی همه‌سین یلانلار آشار ایدی قویاش
کویدرر ایدی دیدی - چپچق ایتدی سن منکا منت ایتمه بلکه من سنکا منت
ایتسام کیراك چونکه من سننك ترك لکنکنی وبالالارنکنی قرمصقه دان صاقلای من
چونکه الله تعالی سننك منقارنکنی ضور ایتوب یاراتدی قرمصقه‌غه قدرتنك یتمای
ومنم منقارمنی کیچکنه ایتوب یاراتدی یلان‌غه قدرتم یتمای بس سن منکا محتاج من
سنکا محتاج وبارچه‌مزده الله تعالی کا محتاجدر دیدی - ای اوغل سلیمان علیه السلام
پیغمبر بولوب چپچق‌ننك سوزین اعتبار قیلوب تنکلاب توردی سن هم شاید بو
جواهر الحکایات‌نی اعتبار قیلوب اوقوسانك کیراك وغیرلر اوقوغانك اعتبار قیلوب
تنکلاسانك کیراك - ایمدی بلکل که اکر دنیا عالمینه قاراسانك کوررسن الله تعالی
آدم اوغلانلارین همه‌سین بر تورلو ایتوب یاراتماغاندر تورلوسین تورلو صفتك
ایتوب یاراتمشدر - کوراسن براوننك توسی بیتی چهره‌سی براوکا اوخشامای -
براوننك خلقی فعلی ایکنچی براوننك خلقینه فعلینه اوخشامای - دخی بعضی‌سی بای بعضیسی
فقیر - بعضیسی عالم بعضیسی جاهل - مونك الله تعالی ننك کوب حکمتی باردر اکر ده آدم
اوغلانلاری همه‌سی بر تورلو صفتده بولسه دنیا ترك لکی ننك هیچ معناسی بولماس ایدی *

ای اوغل بلکل که اولوم ننك وقتی هیچ کم کا معلوم توکلدر اجل کیلماس بورون
اولوم کا حاضرلنکایسن اما اولوم ننك صفتین بیان قیلمق ممکن توکلدر - آنانکا آنانکا
دایم ایذکولك قیل آلارنی رنجتمه عاق الوالدین بولودان صاقلان چونکه اکر براو
وفات بولوب آتا آناسی آندان راضی بولماسه تموغغه صالوب کناهلارین یوغاچده
پاکلانماس وکناهلاردان توبه قیلوب اولسه‌ده آتاسی آناسی راضی بولماسه پیغمبر
علیه السلام هم راضی بولماس قیامت کوننده شفاعتدن محروم بولور *

حکایت - شیخ هروی رحمه الله تعالی صاحب طریقت وصاحب کرامات ایدی واولو
مشایخلردن ایدی کونلرده بر کون شیخ هروی یانینه بر قارچق خاتون کیلدی قولنك بر یازوی
بار ایدی شیخ کا بیردی بس شیخ هروی یازونی آلوب اوقودی یازلمش ایدی که (ان المطلوب
من احسانك الدعاء لله تعالی ان یصلح ولدی فانه مسیء) شیخ ایتدی نی اوکنوچدر اول بالاغه
آتا آنا دعاسی تورزاتمیدر ایکان ده شیخ دعاسینه محتاج بولا - آتا آنا دعاسی بلان تورزالماکان با
شیخ دعاسی بلان تورزالورمو - شیخ دعاسی آتا آنا دعاسندان اثرلیراك بولا آلورمو - یا عجوز
ایمدی سن بار بو کیچ نماز اوقی دعا قیل الله تعالی دن صوراشاید الله تعالی اوغلنکنی اصلاح
قیلور دیدی - بس قارچق کیتدی شیخ امرنچه قیلدی نماز اوقودی دعا قیلدی کوردی
همان اوغلی فسق وفساده وآناسین رنجتوده - ینه شیخ کا کیلدی ایتدی یا شیخ

اوغلم

اوغلم همان ضلالتده در لکن اوغلومه محبتم بیك ضور ردر زنهار شفقت قیلسانه قورقامن که قیامت
کوننده فسقی وفسادی سببلی تموغ اهلندن بولوب اوغلمدان آیرولماغای ایدم فراقینه طاقت
توتار حالم یوق دعا قیلسانه اوغلومنی وعظ نصیحت قیلسانه عذابدان قوتولاتورغان طریقنی
بلدرسانه دیب تیلمروب یغلادی حتی شیخ هم یغلادی - شفقت قیلدی یا اختم بار ایونکا قایت
کیچ بولسون نماز لغمکنی جای الله تعالی حضورنده عبادت کا تورتضرع قیل دعا قیل من هم دعا
قیلورمن شاید امید در که الله تعالی اوغلنکا توبه روزی قیلور دیدی بس قارچق شیخ یانندان
قایتدی عبادت کا قایم بولدی یغلادی الله تعالی کا مناجات قیلدی ایتدی الهی اوغلومه توبه
توفیق بیر ایذ گولك کا کونلر دیدی - دخی شیخ هم او شانداق اوزی ننك منزلنده بو بالا
اوچون دعا کا مشغول بولدی - بو وقتده قارچق ننك اوغلی میخانه ده ایدی قولینه قدح توتوب
خمر اچماکا نیت اینکان ایدی قدحدن بر تاوش ایشتدی که اکر بو کیچ آنانکنی راضی
قیلماسانك دنیادان کافر کیتارسن دیدی بس بو تاوشنی ایشتکاچ ده قولندان قدحنی تاشلادی
قاطی آواز بلان یغلاب آناسی یانینه قایتدی اما ایسرك ایدی آناسی کوردی یاولداه دیب
قچقروب یغلادی - اوغلی آزراق آینودی آناسین کوردی ویغلاغانین ایشتدی آناسی ننك
آیاغینه توشدی ایتدی ای آنامندن راضی بول بحیل بول عفو قیل دیب بر مرتبه یا الله دیب
صیحه قیلدی هوشی کیتدی آندان صونك تانك آتقونچه آینومادی وهوشینه کیلمادی آناسی
همان یغلاماقده ایدی آندان یوکروب شیخ یانینه کیلدی اوغلی ننك حالین سویلادی -
شیخ ایتدی ایمدی سن اوغلنکنی آطقه صال کعبه کا آلوب بار شاید بیت الله
الحرام برکتنده هوشینه کیلور اکر کعبه ده هوشینه کیلماسه لبنان طاغینه آلوب بار
دیدی آندان صونك قارچق اوغلینی کعبه کا آلوب باردی اوغلی همان هوشینه
کیلمادی لبنان طاغینه آلوب کیلدی کوردی براو وفات بولمش آلتی کشی جنازه سی
یاننده تورورلار قارچق ایتدی بو کم جنازه سیدر ایتدیلر بو شیخمز جنازه سیدر
امامنی کوتوب تورامز - اول امام بزننك بلان اوّل بو میت کا جنازه اوقور آندان
صونك بو شیخمز اورنینه شیخ قیلورمز دیدیلر قارچق ایتدی امامنکز کمدر ایتدیلر
یا عجوزه سننك اوغلنکدر سننك دعانك سببلی اوغلنك اولیالار درجه سینه ایرشدی
دیدیلر بس شول زمان قارچق ننك اوغلی هوشینه کیلدی آطدان توشدی طهارت
آلدی جنازه نمازینه توردی الله اکبر دیب تکبیر تحریمه قیلدی ینه حساب سز
تکبیر آوازی ایشتلدی قارچق ایتدی بو قدر تکبیر آوازی ایشتلدی اوزلری
کورنماس دیدی - ایتدیلر شیخ ننك جنازه سینه اینکان فرشته لر آوازیدر دیدیلر -
بس جنازه نمازندان فارغ بولدیلار - بو اوغلان آناسی بلان مصافحه قیلدی بحیل لشدی
ایتدی ای آنا بار قایت ایمدی کورشمك قیامت کا قالدی دیدی - آناسی کیتدی
اوغلی لبنان طاونده یارانلری بلان قالدی آناسی یغلاب حیران بولوب مجنون مثال
کیتدی - ایمدی ای اوغل بو قصه دان حصه کوردنکمو - بلکل که آتا آنا دعاسی
اوجماحقه کرتور - آتا آنا دعاسی تموغغه کرتور - ایمدی دایم توفیق استه آتانکا

آتانکا اطاعت قیل - ودخی ای عجوز وعجوزه بالالرنکز دان آیرولمق بیله مشکلدر اما ایمان واسلامدان آیرولغان کشی ننك حالی نتاك بولور (اللهم احفظ الایمان والاسلام عند الحیات والممات برحمتك یا ارحم الراحمین)*

سؤال - الله تعالی اوزی ننك کلامنده ایتدی (فی یوم کان مقداره خمسین الف سنة) مؤمنلر عرصات قیامتده سروغ سؤالده ایللی منك یل توقف قیلسه لار - الله تعالی ننك رحمتینه وکرمینه لایقمیدر - ودخی (وهو سریع الحساب) دیکان سوزیته معارض بولمای مو - مونده نی سر باردر - ایمدی ای اوغل بو سؤالنك ننك جوابندان مقدم بر حکایت سویلایم تاکه حکایت ننك مفهومندن سؤالنك ننك جوابین اینکای سن*

حکایت - بغداد شهرنده بر خطیب بار ایدی کونلرده بر کون نماز اچنده (فی یوم کان مقداره خمسین الف سنة) دیکان سوزنی اوقودی بو آیت ننك معناسنده بیك فکرکا قالدی هم نماز دان بوشاغاچ ده مغموم وحیران بولوب بیك اوزاق فکرلب توردی - آخر الله تعالی کا مناجات قیلدی ایتدی الهی مؤمن ومطیع بنده لرنك عرصات قیامتده ایللی منك یل توقف قیلماقلاری اورنك ننك کرمنکا ورحمتنکا نظر الایق بولماغان شیکللی فهم ایتوله وحالانکه دنیاده بنده لرنك ننك بار عمری آلتمش یتمش یلدر - الهی بو آیت ننك معناسین منکا بلدر ومونده نی سر باردر بو بنده نکا کورسات تاکه خلاص بولایم دیدی - اول کون جمعه کون ایدی بو خطیب توردی جمعه کا چه دجله صوینه باروب غسل قیلمق بولوب کونکلندن ایتدی توقتا غسلدن مقدم جماعتیمه ایت آلوب کیتورایم تاکه جمعه دان چغو شقه آش حاضر بولسون دیب پیغمبر علیه السلام ننك (من حمل سلعة فقد بری من الکبر) دیکان سوزینه تمسکا زنبیل آلدی بازارغه باردی ایت آلدی جماعتینه کیتوروب بیردی مونده ان صونك دجله کا غسل قو بونماغه کیتدی چیشونوب دجله کا کردی قول لار بین یوزلار بین یودی حاصل کلام تمام طهارت آلدی مونك صونکنده صوغه چومدی بر مقدار توروب ینه صودان باشین چقاردی کوزین آچدی صودان چقدی اوزی ننك صالوب قویغان کیومین تابمادی آری قارادی بیری قارادی کوردی بو یرلر بوتونلای باشقه یردر بو یرلرنی هیچ کورکانی یوق یات یرلردر - صودان براق توکل بر شهر کوردی خلقلاری بوتونلای بغداد خلقینه خلاف بازارلاری بالکلیه بغداد بازارلارینه اوخشاماغان - بس خطیب بو حالکا حیران بولوب تورغانده کوردی صو یاننده بر نیچه جماعت طهارت آلالار - آلاردان صورادی ای جماعت بو قایسی شهردر دیدی ایتدیلر بو بصره شهریدر - بس بو خطیب صودان چقدی عورتین توتاراق شهرکا کیلدی بر مسجدکا کرورکا رخصت صورادی رخصت بیردیلر مسجدکا کردی - ایتدیلر یامسافر سننك کیومنك صالومنك قایده دیدیلر خطیب ایتدی من بر فقیر مسافرمن کیومم ایسکی ایدی یولده استعمالدن چقدی صالوب تاشلادم باشقه کیومم یوقدر دیدی - آندان صونك بعض لری کولماك کیتوردیلر بعضاری اشطان بعضاری جبه کیتوروب باشدان آیاق کیوندردیلر مسجد ننك بر پوچماغینه باروب اوتوردی جمعه نمازی بولدی

خلق جمعه نمازین اوقوب مسجد دن چغوب بتدیلر خطیب مسجد ده یالغوز قالدی ایندی نی
اشلایم دیب فکرده تورغانده کونکلندن ایتدی ایمدی قایده بارایم - الله تعالی منم بو اورنده
بولمقمنی تلادی اجلم بتکنچه موننده تورایم وطنم بو بولسون دیب شول مسجد ده قالدی قرآن
اوقمق بلان مشغول بولدی - خلق موننک علمین فهملب التفات ورعایه قیلدیلار بالالارین
قرآن اوگراتماکا کیتوره باشلادیلار بو خطیب بر نیچه زمانلار بو شهرننک بالالارینه تعلیم
بیردی واوزی ننک علمین خلق قه اظهار قیلدی درس اینه باشلادی آخر بو شهرده شهرت
تابدی کوب طالبلری بولدی تورلو فنلردن فقه دن تفسیر دن طبدن وعلوم عربیه دن درس
اوقودی بس خلق موننک فضیلتین تمام فهملاکاچ اوبلاندرماکا مصلحت قیلوب بصره
شهری ننک اولوغ آدملرندن براوننک قزین نکاحلاندردیلار آخر بو خطیب بصره شهرنده
ایللی یل توردی الله تعالی آنکا بر نیچه اولادروزی قیلدی - موندن صونک بو خطیب کونلرده
بر کون طهارت آلماغه صو یانینه کیلدی طهارت آلدی جمعه کون ایدی جمعه اوچون غسل
قیلماغه قصد قیلدی چیشنوب صوغه کردی غسل قویوندی بر مرتبه صوغه چومدی باشین
صودان چقاروب کوزین آچدی دجله کنارنده صالوب قویغان اوزی ننک کیوملری یانینه
چقدی کوردی بغداد کنارنده صالوب قویغان کیوملری همان تورور هیچ قوزغالغانی یوق
سبحان الله دیب کیومین کیدی توغری جماعتی یانینه قایتدی کوردی آلوب کیتورکان ایتی
قایناب خاتون قازان یاننده تورور - خاتونی ایندی نیک آشوغوب قایتدنک هنوز ایت پشکانی
یوق الی دیدی بس خطیب مسجدکا کیلدی جمعه نی جماعت بلان اوقودی هیچ کم بو حالنی
بلمادی قایده ایدنک حضرت دیب براوده ایتمادی - عادتی آطنه ده بولاتورغان جمعه هیچ
تغیر بولمادی بس خطیب اوزی ننک حالینه والله تعالی ننک قدرتینه حیران بولوب
ایوینه قایتدی - ایمدی ای اوغل سن اینکان سوز یعنی (فی یوم کان مقداره
خمسین الف سنة) دیکان سوز کافرلر حقنده در اما مؤمنلرکا ومطیع بنده لرکا قیامت
حسابی بر ساعت اورنینه ده طویولماس - نتاکه خطیب ننک قصه سندان معلوم در که
خطیب بصره شهرنده ایللی یل عمر ایتدی بغداد شهرنده یارطی ساعت یاکه بر
ساعت مقداری وقت اوتدی - ایمدی ای اوغل بو قصه دان بنه حصه بودر که مذکور
خطیب کا بر ساعتده ایللی یللق عمر ایتدرکا قادر بولغوچی الله تعالی مؤمن لرکا
کوز آچوب یومغونچه صراط کوپرندن اوتکاروب قیامت قورقولارندان خلاص ایتوب
اوجماحقه کرتماکا قادر بولماس مو - البته قادردر که مونی هیچ کم بلماس حتی اوجماح
صاقچیلاری مؤمنلردن صورار احوال قیامت نی نی کیفیتده کوردنکز صراط کوپرندن
نتاك اوتدنکز تموغدان نیچوک خلاص بولدنکز دیرلار - مؤمنلر ایتور قیامت نی نرسه در
تموغ نی نرسه در صراط نی نرسه در بز بلمادك الله تعالی کا سرا اطاعت قیلدق الله
تعالی سرا بزنی اوجماحقه کرتدی دیرورلر - روایت قیلندی که پیغمبر علیه السلام دن
صورادیلار ایتدیلر یا رسول الله قاچان کم قیامت کونی بولسه خلایقلار ایللی منك
یل قدر کوزلرین هواغه تکوب قاراب حیران بولوب تورورلار اوشبو کونده امتنك ننك

اوجماحقه یاقینراق یتکاچ آرتندان بر ندا ایشتور ای دوستم والله منکا رحیم قبل
شفقت قیل دنیاده دوست بولوب یوردک‌له باصا بر برمزکا شفاعتچی بولاتچی ایدک‌له
باصا دیرور آندان صونک بومؤمن مطیع بو ندانی ایشتکاچ اورنوننک توقتاب تورور
اوجماحقه کرماس رضوان ایتور ای بنده اوجماحقه کر شکر قیل تموغدان خلاص
بولدنک - بومؤمن ایتور یوق من اوجماحقه کرمای‌من منی تموغغه ایلت - رضوان
ایتور من سنی نیچوک ایتوب تموغغه ایلتایم حال‌بوکه الله تعالی سنی اوجماحقه ایلتماکا
بیوردی وسنی اکرام قیلماغه بیوردی دخی بومؤمن مطیع ایتور یوق من اکرامنکنی‌ده
اوجماحنکنی‌ده تلامای‌من - آندان صونک رضوان‌غه الله تعالی دن ندا کیلور یا رضوان
من بنده‌م‌ننک کونکلننک کی سرین بلامن صوراب قارا کونکلننک نی سر بارین بلورسن
دیور - رضوان ایتور یا مؤمن نیک اوجماحقه کرمای سن تموغغه راضی بولاسن
مؤمن ایتور اول تموغغه یبارلمش عاصی دنیاده دوستم ایدی حاضرده آرتمدان
ندا قیلدی عذر قیلدی شفاعت تلادی حالا منم آنی تموغدان آلوب قالورغه قدرتم
یوق آندان باشقه اوجماحقه دخی کرماکا طاقتم یوق باری آننک بلان برکا تموغننک
بولاسم کیراک دیور - آندان صونک الله تعالی طرفندان ندا کیلور ای مؤمن
مطیع بنده‌م سن یوق حالنک بلان وضعیفلکنک بلان دنیاده بر ایکی مرتبه کورکان
وبر ایکی کون مصاحب بولغان دوستنک ننک تموغغه کرماکینه راضی توکل‌سن -
ایمدی سنی ننک عفو قیلماس‌من که بوتون عمرنک بویی منی تانیدنک آلتمش یتمش
یل منی توحید قیلدنک بار ایمدی دوستنکنی آلوب کیت جنت‌کا آنی سنکا هبه
قیلدم قاچانکه سنکا بر مرتبه ندا قیلدی وعذر قیلدی ویغلادی برمرتبه یغلاماقی
اوچون برمرتبه نداسی اوچون سن آننک تموغغه توشوینه راضی بولمادنک ایندی من
مؤمنلرنی نیچوک اوط بلان عذاب قیلایم قاچانکه مؤمنلر م علم ووعظ مجلسننک یغلادیلار
جمیع عمرلرننک استغفار قیلوب یغلادیلار (نبیء عبادی انی انا الغفور الرحیم) دیور*

حکایت - کونلرده برکون شیخ ابویزید البسطامی رحمه الله مریدلری بلان اوتورغاننک
مریدلرندن برسی آیاق اوره توردی - ایتدی یاشیخ من مرید من سن شیخ سن که - شیخ ننک
مرید اوزرننک حقی نیدر ومریدننک شیخ اوزرننک حقی نیدر منکا خبر بیرکه بلاسم کیله‌در
دیدی - شیخ ایتدی مندن ضور سوز صورادنک والوغ سردن سؤال قیلدنک لکن من سؤالنکا
جواب بیرمایمن تاکم منم حاجتمنی ادا قیلماسانک دیدی - مرید ایتدی بالعین والرأس نی
حاجتنک باردر - شیخ ایتدی سلطان محمودکا من خط یازدم شول خطمنی سلطان محمودکا ایلتوب
بیر آندان جواب آلوب قایت دیدی - سلطان محمود نیسابور شهرننک ایدی شیخ بلان نیسابور
آراسی آلتمش فرسخ یر ایدی - بس مرید درحال خطنی آلدی منزلینه‌ده قایتمادی
آزق وراحله‌ده آلمادی جایاولب کیتدی نیسابور شهرینه باروب یتدی سلطان ننک
قپوسینه کیلدی اوزین بلدردی سلطان یانینه کرتدیلر سلطان شیخ ننک خطین آلوب
اوپدی آچوب اوقودی وامر قیلدی مریدنی هرمتلاب براورننغه اوتورتدیلار آلدینه

نعمت کیتوردیلر آشادی صو بیردیلر اچدی آندان صونك سلطان بر جاریه سن
یباردی امر قیلدی اکر مرید طعام اشتها قیلسه حاضرلب بیر دیدی بس جاریه
مرید یانینه کیلدی مرید اول جاریه بلان خلوتده بولدی جاریه ایتدی نفسنك
نی نرسه اشتها قیلور حاضرلب بیرایم دیدی مرید ایتدی حاضر هریره پشرمانك
یخشی بولور ایدی تاکه یول تورانلارندان کوکراکم یومشار ایدی دیدی - بس
جاریه قازان آستینه اوط قابوزرغه توردی ابلیس دیدی مریدننك کونکلینه شهوت
اوطین قابوزرغه توردی - یخشی - قاچانکه مرید جاریه‌نی کوردی اوزون صاچلی
جمال ایاسی جاریه‌در توردی جاریه‌ننك صاچینه قولین صوزدی درحال اوزینه شهوت
غلبه قیلوب صبرغه طاقتی قالمادی ایشکنی بیکلادی جاریه‌کا صارلدی زناغه قصد
قیلدی شول حالده الله تعالی‌ننك قدرتی بلان دیوار یارلدی شیخ ابو یزیدننك
هیئتی ظاهر بولدی ایتدی غافل بولما مرید دیدی بس مرید بو واقعه‌نی کوردی
اعضالاری قالترادی الله تعالی‌ننك عذابندان قورقدی (ربنا ظلمنا انفسنا) دیب
آندان چقدی سلطان محمود یانینه کیلدی کیتماکا دستور صورادی سلطان دستور
بیردی شیخ یانینه قایتوب یندی - شیخ اول مریدنی کورکاچ ده ایتدی یا مرید
سؤالننك جوابی حاصل بولدی‌مو سنکا دیدی مرید نعم دیب خاموش بولدی -
ابویزید ایتدی ایمدی شیخ‌ننك مرید اوزرنده کی حقند اندرکه مرید شیخ بیورغان
نرسه‌کا همه سینه مطیع بولغای - ومریدننك شیخ اوزرنده کی حقند اندرکه مریدنی رعایه قیلغای
وجمیع احوالنده مریدننك اشبنه مطلع بولغای ومریدنی گناه اشلامکدن صاقلاغای دیدی *

سؤال - الله تعالی کلامنده ایتدی (وان منکم الاواردها) یعنی هیچ برنکز قالماس
بارچه‌نکز تموغغه وارد بولاچقسز دیدی ودخی پیغمبر علیه السلام ایتدی (المؤمنون
یمرون علی الصراط کالبرق الخاطف) یعنی مؤمنلر صراط کوپرندن یاشین تیك
اوتارلر دیدی - ایمدی بو آیت بلان حدیث آراسنده تناقض بولمایدرمو چونکه
آیت دن فهملنه بارچه خلایقلار تموغغه ورود قیلور - وحدیثدن فهملنه مؤمنلر
طرفة العین‌ده صراط کوپرندن اوتوب کیتارلر - جواب بودرکه آیت بلان حدیث
آراسنده تناقض یوقدر چونکه ورود عبور معناسنده در دخول معناسنده ایمسدر
دلیل بودرکه موسی علیه السلام قصه سنده (ولما ورد ماء مدین) دیدی (ولما وقع
ماء مدین) یاکه (ولما دخل ماء مدین) دیمادی - اوشانداق محمد امتی‌ننك صراط
اوزره ورودی اوطقه وتموغغه کرو معناسنده توکلدر - دخی بلکل که ای اوغل اوطننك
ایکی خاصیتی باردرکه اشراق واحراق در یعنی یاقتورتمق وکویدرمك - بس مؤمنلر
وکافرلر تموغغه توشدیلر کافرلر اوچون اوط احراق خاصیتین استعمال قیلور مؤمنلر
اوچون اشراق خاصیتین استعمال قیلور (ثم ننجی الذین اتقوا ونذر الظالمین فیها جثیا) *

حکایت - زمان قدیمده بر عطار بار ایدی بو عطارننك عادتی بو ایدی که کیلکان

فقیرلرننك ومسكینلرننك حاجتین ادا قیلور ایدی كونلرده بركون بوعطار یانینه كناس كیلدی قولین صوزوب عطاردان عطر صورادی عطار ایتدی من سنكا عطر بیرمام دیب ایتمیمن لكن سننك قولنك بیك قباحت عطر توتارغه صلاحیتلی توكلدر بار قولونكنی یوب كیل آندان صونك عطر بیرورمن دیدی بس بو كناس اوزی‌ننك كمانچه بیك اولوغ مشقت كا تارودی یعنی قولین یومق بیك مشقت طویولدی اكر اوّلده عطرغه اهل بولاسه اش سهل بولور ایدی - بو قصه‌دان حصه بودر ای اوغل هیچ كمان قیلماغل كه غفارننك اشی عطارننك اشندن كیمدر دیب - اكرچه الله تعالی‌ننك رحمتی كینك ایشكی آچق جنت عطرلاری مباح بولسه‌ده لكن بنده‌لری‌ننك قوللاری كناس قولی كبك ملوث جسملری اوشانداق كناه وسخلری بلان ملوث وحب دنیا توزانلاری بلان قلبلاری ملوث شول جهتدندر الله تعالی (وان منكم الاواردها) دیدی تاكه اوطقه ایلتوب اوط بلان كناهلارین یوب پاكلامای توروب جنت عطرلرین وجنت نعمتلرین توتارغه صلاحیتلری یوقدر اوّل تموغغه ورود قیلدررمن آندان صونك اوجماحقه كرتورمن جنت نی سزننك اوچون باراتدم (وازلفت الجنة للمتقین) دیدی - ایمدی ای اوغل موننك حاصلی بودركه الله تعالی هر بنده‌نی وصوفیلارنی بر مرتبه اوطقه كرتوب یوب چقارور آندان جنتكا ایلتار نتاكه ایتولدی ❋ صوفیان صاف را اول بدوزخ می برند ❋ شست وشویش میكنند ثانی بجنت می برند ❋ دیدیلر ❋

سؤال - معلومدركه قلب دیكان بر جوهر شریفدر چونكه اعضاننك شریف بولماقلغی وجسدننك توزوكلكی قلبدندر نتاكه پیغمبر علیه السلام ایتدی (ان فی جوف ابن آدم مضغة اذا صلحت صلح بها سائر الجسد الا وهی القلب) دیدی - قلب آدم‌ننك اچنده بر كیساك ایتدر یوراك تعبیر قیلنور وكاها كونكل دیكان سوزكا مقابل بولور - قلب لغتده ایلانمك ودونمك معناسنده وبر صفتده تورماغان نرسه معناسنده‌در - الله تعالی‌ننك مخلوقلاری آراسنده قلبدن شریفراك نرسه یوقدر وقلب بر ربانی قطبچقدر ورحمانی انجولر بلان تولودر الله تعالی هر كوننی بنده‌ننك قلبینه اوچ یوز آلتمش مرتبه قارار ایمدی بو قدر شریف نرسه‌نی دونمك وایلانمك معناسنده بولغان قلب بلان تسمیه قیلنماقنده‌نی حكمت باردر - جواب بودركه ای اوغل قلب وكونكل بیك نچكه نرسه‌در بیك تیز اوزكارگوچی نرسه‌در آز نرسه‌كا راضی بولا آز نرسه‌دن قالادر كاها بیك كوتارلوب كیته كاها بیك توشوب كیته‌در كاها آنده یوكوره كاهامونده یوكوره‌در دنیاده كونكل‌دن یوكروك نرسه یوق دیب شوننك اوچون ایتكانلردر بر دقیقه‌ده بوتون یرنی كوكنی بوتون دنیانی سیر قیلادر - امابلكل كه ای اوغل كونكل‌ننك تقلبی اوزی‌ننك ذاتندان توكلدر الله تعالی‌دن‌در نتاكه پیغمبر علیه السلام ایتدی (یا مقلب القلوب ثبت قلبی علی دینك) ❋

حكایت - زمان قدیمده برجومارد ادم بار ایدی بقال ایدی آننك عادتی بو ایدی كوندوز كیبتین آچماس ایدی كیچ بولسه كیبتین آچوب میزانین آصوب چراغسین یاندروب اوتورور ایدی موندان مرادی بو ایدی كه خلق آراسنداغی یمان وزیوف

درهملرنی

درهملرنی همه‌سین اوزینه یغدی هر کم نرسه آلورغه یمان آنچه آلوب کیلسه برسیفی‌ده قایتارمادی خلق مونی بلکاندن صونك قایده زیوف آنچه بار همه‌سین مونلنك کیبتینه کیتوروب کیراك نرسه‌سین آلور ایدی بس بو بقال همه یمان آنچه‌لارنی بر یرکا جمع قیلدی قاچان کم اجلی یقین کیلکاچ بو یمان آنچه‌لارنی چقاروب همه‌سین یانینه قویدی مناجات قیلدی ایندی الهی من زیوف درهملرنی همه‌سین سننك بنده لرنکدن قبول ایتدم بو یمان آنچه دیب یوزلارین برتمادم تاکه منی هم عیبلرم بلان قبول ایتکای‌سن من فقیر ومحتاج بولا توروب بیله قیلدم سن غنی سن مونکسز پادشاه‌سن عاجز بولا توروب من مونی قیلدم سن قادرسن دیدی - آندان صونك ندا ایشتدی ای بنده‌م قایغورمه سن مقبول اردن سن (لان من عادة الکریم ان یقبل الدون الخسیس - فابشر فانی قبلتك لانی انا الغفور الرحیم) دیدی *

سؤال - عشق نی نرسه عاشق نی نرسه - یعنی فلان کشی فلان کشی‌کا عاشق بولدی یعنی آننك تنین تنی بلان سودی آننك جانین جانی بلان سودی معناسنده‌مو - اکر شولای بولسه عشق مجانست‌نی اقتضا قیلادر - الله تعالی‌کا عاشق - الله تعالی‌ننك عشقی - عشق حقیقی - الله تعالی‌کا عاشق بولمق دیکان کبك سوزلر الله تعالی حقنده اطلاقی نیچوك جائز بولور - جواب بودرکه ای اوغل - عشق دیکان نرسه بر سردر آنی کشف ممکن توکل هیچ کم آننك حقیقتین بلکان یوق - اکر براو من عشق‌قه قادرمن دیب ایتسه بلکل که اول کشی عشق‌نی ایکانین اوزی بلمایدر - لکن باری شونی بلمك تیوش - عشق توتونسز اوطدر - آچقچ‌سز یوزاقدر - دواسز سرخاودر - قدحسز شرابدر - یوکسز آورلقدر - منزل‌سز سفردر - عشق شوقدر اشراقدر اغراقدر احراقدر هر نرسه عشقدن متلون بولور عشق‌ننك لونی یوقدر - دنیا قیدنده مال قیدنده حیات قیدنده بولغان هر برکشی‌ننك عشقدن خبری یوقدر - عشق عشقه دن مشتقدر عشقه دیرلر صرماشقدر قولماق شیکللی آغاچقه چرناشوب اوسه تورغان بر اولندر آغاچقه یمش‌کا یابوشوب اوسار اول عشقه اولنی یابوشوب اوسکان نرسه‌ننك رطوبتی بنار قورور - باقچه چیلار یمش آغاچلارین بو اولن‌دن بیك صاقلایلار بولقوب تاشلایلار - آنی حیوان آشای حیوانلارننك تیزاکین تیرسلك باشینه توکالر آندان باقچه‌چی جیوب آلادر باقچه‌سی‌ننك توفراقین اصلاح قیلادر آنده‌دخی عشقه اولنی اوسه درینه آغاچقه ویمش‌کا چرنالادر کیسکان‌ننك صونکنده حیوان آشاغان‌ننك صونکنده ینه اصلینه قایتادر - عشق حالی هم اوشاندقدر اکرده براوکا یکت وقتده عشق ایرشسه آنده ملازم بولور هیچ آیرولماس یوزی‌ننك نوری کیتار شهوات ولذاتلرین کیسار مزاجین تغییر قیلور وتخمین کیبدرور ونسلین کیسار - عشق‌لق بر قدحدرکه اچنده فنا اوطی یانار اول هلاك بولور - اوشانداق مؤمن‌ننك الله تعالی‌کا عشقی بیله‌در ابدا آندان آیرولماس تاکه مطلوب‌قه واصل بولغونچه قوله تعالی (وجوه یومئذ ناضرة الی ربها ناظرة)*

موت ابلیس علیه اللعنه - ای اوغل بلکل‌که قاچان قیامت کونی بولسه الله تعالی

اسرافیل کا صوربن اورماکا بیوررور جمیع جانلار اولر مکر ملك الموت اسرافیل
میکائیل جبرائیل وحملهٔ عرش کنه قالور ودخی ابلیس قالور آندان صونك الله تعالی
ملك الموت کا ابلیس ننك جانین آلماغه بیوررور - بس ملك الموت ابلیس ننك جانین
آلماغه قصد قیلور ابلیس قاچار یر آستینه کرور غواصلار صوغه چومغان کبك یرکا
چومار اوّلده آدم توفراغندن قاچدی آخردان اول توفراقغه التجا قیلور وتوفراقغه
صیونور - ایمدی ای اوغل عاصی بنده لرننك ده وبی نمازلارننك ده حالی بیله در
دنیاده نمازدان قاچارلار والله تعالی دن قاچارلار نمازنی دوشمان توتارلار دنیانی ومالنی
ومایلاقنی دوست توتارلار قاچان که قیامت کونی بولسه نمازغه التجا قیلورلار والله
تعالی آلدنده سجده قیلورلار ومالّارندان قاچارلار - چونکه دنیاده خیرسز مالّار
وزکوةسز مالّار قیامت کوننده یلان چیان صورتنده بولوب ایاسینه یابوشورلار ودخی
دنیاده علمادن قاچارلار قیامت کوننده کوررورسن علمادن شفاعت استارلر - بس ابلیس یرکا
کروب قاچار ملك الموت باروب یتار - ابلیس آندان هواغه قاچار ملك الموت آرتندان
باروب یتار دریاغه کرور ملك الموت دخی آرتندان دریاغه کرور - قاف طاوینه قاچار هم
ملك الموت آننك آرتندان قاف طاوینه بارور حتی ملك الموت عاجز بولور ابلیس نی توتا
آلماس الله تعالی کا مناجات قیلور و سجده قیلور ایتور الهی عاجز بولدم ابلیسنی توتا آلمادم
دیرور - بس الله تعالی دن ندا کیلور یاملك الموت تموغغه بار مالك کا آیت - تموغ اتلرندن
سنکا یتمش منك ات بیرسون ابلیس نی شول اتلر بلان صید قیلورسن آندان صونك ملك
الموت جهنم کا کیلور اول اتلرنی ایارتوب ابلیس آرتندان کیتار اتلر هر اطرافدان
ابلیس کا یابوشورلار عاجز بولورلار توتا آلماسلار - ملك الموت ینه مناجات قیلور
ایتور الهی اتلر هم عاجز بولدی - الله تعالی ایتور ینه شول قدر ات جهنم دن باروب
آل دیرور شول روشچه ملك الموت جهنم دن نیچه یوز منك ات آلوب اتلر بلان
ابلیس نی صید قیلور آخر ابلیس عاجز بولور یرده کوکده دریاده هواده هیچ قایده
قاچارغه وصیونورغه اورون تابماس اوزین یرکا آتار اتلر جیولوب ابلیس نی طالارلار -
اوشبو یر آدم علیه السلام ننك تربه سی بولور ملك الموت کیلوب کورور ابلیس
بو تربه اوستنده سجده قیلوب یاتور ملك الموت ایتور یا ملعون آدم کا سجده
قیلماغه امر بولغان وقتده نیك سجده قیلمادنك ده حاضر سجده قیلاسن - ابلیس
ایتور من آدم کا سجده قیلمای من بو آدم قبری میکان من بلمادم دیر - ملك الموت
ایتور سن بلماسانك من بلامن تحقیق بو آدم قبری در دیر آندان صونك ابلیس
توفراقدان باشین کوتارور ایتور آلای بولسه ایده منی جهنم کا ایلت من هنور آدم کا سجده
قیلمای من دیر بس ابلیس قاچارغه تلار ملك الموت غضب وهیبت بلان توتار یتمش منك
یردن حربه سی بلان صوغار اطرافندان جهنم اتلری کیلوب طالار ابلیس تورلو عذابلار بلان
سکرات موتنی طاطور بر مرتبه شول قدر قچقرور که اکر ده دنیا خلقی ایشتسه دفعة اولر ایدی
آندان صونك ملك الموت ابلیس ننك جانین آلوب جهنم کا مالك کا ایلتوب تابشرور *

لطیفه - بر جاهل خاتون اوزی‌ننك یورطندان حج نیتی بلان سفرکا چقدی مکه کا
باروب یتدی کعبة الله‌ننك کیفیتین کوردی توبه‌سین دیوارلارین همه‌سین تیکشروب
قارادی ایتدی بو کعبة الله دیکانلری منم ایوم کبك ایمش‌له منم ایومدن آرتوق
یری یوق ایمش‌له منم ایومده موندان کیم توکل دیدی - ایمدی ای اوغل من
بولطیفه‌نی نی اوچون ایتدم - بولطیفه‌دان مقصود بودرکه بو مجلس اهلی‌ننك حالی
هم اوشانداق شول جاهل خاتون حالی کبك‌در نتاکه اول خاتون کعبة الله بلان
اوز ایونده تفریقه تابمادی بو مجلس اهلی کذلك جاهل کم عالم کم تفرقه قیلوب بلماسلر -
حال بوکه یارطی عالم سم‌در بوتون عالم تریاقدر یعنی عالم ناقص آغو کبکدر وعالم
کامل وعامل تریاق کبکدر بس تریاق موجود بولغان یرده سم‌ننك قوّتی قالماس *

حکایت - اسکندر ذو القرنین‌ننك بر وزیری بار ایدی اسمینه خاقانی دیرلر ایدی
عالم کامل وحکیم فاضل ایدی هنری پادشاه‌غه تریاق ترکیب قیلور ایدی تریاقنی پادشاه‌غه
آشانور ایدی آننك آرتندان آغو هم اچرنور ایدی ذو القرنین‌ننك محاسنی کینار ایدی
توکلری هم قویولور ایدی بر نیچه مرتبه بیله قیلدی - کونلرده بر کون ذو القرنین ایتدی یا
خاقانی سن منم دوستم‌مو یاکه دوشمانم‌مو - وزیر ایتدی حاشا هیچ دوشمانلغم یوقدر من
دوستنك من - ذو القرنین ایتدی دوستم بولسانك نیك منکا آغو بیراسن دیدی وزیر ایتدی
من سنکا آغو بیرامن اوزنك اوچون ترکیب قیلغان تریاقنی تجربه قیلمق جهتندن که اول
تریاق سنی آغودان خلاص قیلورمو قیلماس‌مو - اکر اول تریاقم اوزم ترکیب قیلغان
آغودان سنی خلاص قیلسه غیر آغولاردان هیچ چیرکانمای‌من دیدی واقعا ذو القرنین کا
دوشمانلاری نیچه مرتبه آغو بیردیلر وزیر تریاقی بلان خلاص بولدی حتی آیلاب بر مرتبه آغو
اچار ایدی ضرر ایتماس ایدی - ایمدی ای اوغل عالم واعظ‌ننك وعظین تنکلا غرچی مؤمن
ومسلمانلارننك هم حالی بیله‌در عالملر تریاقدر جاهللر آغودر - سنکا کلام ازلی وحدیث نبوی
تریاقین اچرتدم معنالار ینجو سین قوینونکا صالدم مدعی وناقص العلم‌لر سنکا سم جهلی
اچرتما کامصادق بولسه‌لارده سنکا ضرر ایتماس چونکه اوّلا تریاق اچدنك ایمدی جهل آغوین
اچما کاسن مستعدسن یعنی ضلالت جهلا سنکا ضرر ایتماس (وذکر فان الذکری تنفع المؤمنین)

حکایت - کونلرده برکون امام اعظم رضی الله عنه شاکردلری بلان علم مجلسنده
ایدیلر امام اعظم‌نی بر چیان کیلوب چاقدی - شاکردلری بو چیان‌نی اوترماکا
قصد قیلدیلار امام اعظم ایتدی اکر منم محب ومخلصم بولسانکز تیمه‌نکز اوترمانکز
دیدی - سبب نیدر دیدیلر امام اعظم ایتدی سبب شولدرکه اوزمنی تجربه قیلاسم
کیلدی من شول علما جمله‌سندن میکان‌که آلار حقنده پیغمبر علیه السلام ایتدی
(لحوم العلماء مسمومة) دیدی بس چیان‌نی کوردیلار ساعت بساعت همان ضعیفلاندی
قاچارغه حالی قالمادی شول یرده اولدی - ایمدی ای اوغل بو حکایتدن سنکا حصه
شولدرکه مؤمن‌لرننك خصوصا عالملرننك یعنی علمی بلان عمل قیلغان عالملرننك

غیبتندن زیاده صاقلانغای سن وعلما ایتین آشامقدان غایت احتراز قیلغای سن چونکه کشینی غیبت قیلمق آننك ایتین آشامق بلان برابردر نتاکه آدم ایتین آشامق حرام غیبت قیلمق هم حرامدر غیبت ننك حرمتی نص بلان ثابتدر قوله تعالی (ولا یغتب بعضکم بعضا - ایحب احدکم ان یأکل لحم اخیه) ناکه غیبت آغوی بلان مسموم بولغان حالنده اولما کایسن - من سنکا عالم عامل غیبتندن صاقلان دیب خاصلاب ایتدم چونکه عالم غیر عامل یعنی علمی بلان عمل قیلماغان عالم جاهل منزلنده‌در شوننك اوچون علمی بلان عمل قیلماغان عالم ننك سوزی براوکاده اثر ایتماس - پیغمبر علیه السلام ایتدی (مثل علم العلماء کمثل قطرة الامطار) یغمورننك خاصیتی اولدرکه مکنون ومستور بولغان نرسه‌لرنی اظهار قیلور مثلا یردن نباتلر چقارور آغاچدان یمشلر اوسدرر صدفدان ینجولر چقارور یلانده زهرلر پیدا قیلور بولار باری‌ده یغمور خاصیتندندر - اوشانداق قاچانکه عالم عامل‌لر علم‌نشر قیلسه‌لار ودرس ایتسه‌لر ودخی وعظ ونصیحت قیلسه‌لار علم ووعظ تنکلاوچیلارغه آننك اثری ایرشسه بعض‌لرندن طاعت ینجوسی چقار وبعض‌لرندن صدقه یمشی اوسار وبعض‌لرندن طاعت وعبادت ثمره‌سی ظهور ایتار وبعض‌لرندن معصیت ونفاق زهری پیدا بولور بس اول وعظ وعلم طبع سلیم لر اوچون تریاق وطبع سقیملر اوچون زهر بولور - زیرا که بو نرسه‌لر عالم وعامل‌لرننك سرلرنده مستور ایدی بس علم ووعظ تنکلاوچیلارغه علم تامچی‌سی ایرشدی کونکل‌لرنك مستور بولغان نرسه ظهورغه کیلدی علم ننك خاصیتی هم یغمور خاصیتی کبک در کونکل‌لرده مدفون بولغان نرسه‌نی اوسدرر (هذا)*

سؤال - الله تعالی اوزی‌ننك کلامنده (یوم لاینفع مال ولابنون الامن اتی الله بقلب سلیم) دیدی - بس قلب سلیم‌میدر ونی‌نرسه‌در وآننك علامتی‌نیدر - ایمدی ای اوغل بو سؤال کا جواب بیراسی بولسانك آیت که عرب‌لر سلیم‌دیرلر شول کشی‌کاکه براونی یلان چاقسه دوا وتریاق بلان دوا ایتوب توزالسه اولمی قالسه (هذا رجل سلیم) دیرلر - حاصل کلام سلیم یلان چاغوب اولمی قالغان کشی معناسنده‌در - بس قلب سلیم هم اوشانداق - اول شونداین قلب‌درکه آنی ابلیس علیه اللعنه چاقدی بس قلب معصیت زهری بلان مسموم بولدی آندان صونك عالم وعامل‌لرننك علمی بلان ووعظ لرننك وعظی بلان دوا قیلدی توبه تریاقین اچدی یغلاب صقتاب اوکنوب الله‌تعالی‌ننك ایشکینه صیوندی وصنوق کونکل بلان وخضوع خشوع بلان طاعت وعبادتکا یقلدی بس بوکشی‌کا قلب سلیم روزی قیلندی - دخی ای اوغل قلب سلیم‌ننك علامتی‌اوشبودر مثلا یلان چاقغان کیندره‌دن قورقار - عوام مقوله‌سی بو سوز کنابلارده هم باردر (من لدغته الحیة یفر من الحبل الابلق) ودخی فارسیه مارکزیده از رسمان‌می‌ترسد دیرلر- براونی یلان چاقسه آندان سلامتلانسه یرده یاتقان کیندره‌نی کورکان صایون یلان توکل میکان دیب قورقوب کیته‌در - بس اوشانداق ابلیس‌ننك زهر اوغندان جراحتلانوب توبه تریاقی بلان توزالکان قلب

اوزنده

اوزنده بر گناه اش تابسه رجل سلیم کیندره‌دن قورقغان شیکللی آخ گناهلی لار
جمله‌سندن بولدم بوغای دیب یوراکی گولت ایتوب قوبادر برکا قدیمگی گناه‌لاری
هم ایسینه توشوب قلبی منکسر بولادر وقلب منکسر بر خزینه در بس صنوق
کونکل‌لرنی توزانوچی الله‌تعالی‌در (فیقول الله تعالی انا جابر القلوب المنکسرة)*

حکایت - داود علیه السلام الله‌تعالی کا مناجات قیلدی ایتدی الهی هر بر پادشاه ننک
خزینه‌سی باردر اماسننک خزینه‌نک قیده دیدی - بس الله‌تعالی دن وحی کیلدی یاداود منم
خزینه‌م عرشدن بیوکراک کرسی دن کینکراک طاولاردان اولوغراق کوکدن زینتلیراک
جنتدن نعمتلیراک الاوهی القلوب المنکسرة دیدی یعنی آگاه بول که هر بر صنوق کونکل منم
خزینه‌مدر - ایمدی ای اوغل قلب سلیم ننک علامتین من سنکا یانکا باشدان بیان قیلایم
قاچانکه آدم علیه السلام‌غه ابلیس ننک لدغه‌سی اصابت قیلوب الله‌تعالی کا عاصی بولدی وذلة
زهری بلان مسموم بولدی بس جنتدن چقو سببلی قلبی و کونکلی مجروح بولدی سرندیب
طاغینه ایندی وسرندیب طاغنده (ربنا ظلمنا انفسنا) دیب ایکی یوز یل یغلادی
یوزین برکا قویوب سجده ده یاتدی متصل کوزندن آقغان یاش بلان اطرافنده
پچان اوسدی باشی وتنی پچان اچنده کومولوب قالدی - ذله‌سی خاطرینه کیلگان
صایون آه دیسه آوزندان اوط چغوب اولن‌نی یاندرر ایدی حتی توبه‌سی قبول
بولغونچه بیله یغلاب یاتدی - الله تعالی واسطه‌سز آنکا ندا قیلدی (یا آدم انت
صفی) دیدی - آدم جواب بیرمادی - ایکنچی مرتبه الله تعالی ینه (یا آدم انت
صفی) دیدی - آدم هنوز جواب بیرمادی بس فرشته‌لر قورقودان تترادیلر شکسز
بارچه‌مز هلاک بولامز چونکه آدم علیه السلام تنکری یسینه جواب بیرمادی دیدیلر
آندان صونک اوچونچی مرتبه ندا کیلدی (یا آدم انت صفی) دیدی آدم دخی
جواب بیرمادی آخر جبرائیل علیه‌السلام ایندی ایتدی یا آدم ربنک‌ننک نداسین
ایشتمادنک‌می دیدی - آدم ایتدی ایشتدم - جبرائیل ایتدی آلایسه نیک جواب
بیرمادنک دیدی آدم علیه السلام ایتدی اول ندا قیلدی انت صفی دیدی من
نتاک صفی بولایم وحالانکه من عصیان قیلدم - لکن من گمان قیلدم که الله تعالی
ایکنچی آدم یاراتقاندرده آنکا ندا قیلا تورغاندر دیدم اکر منکا ندا قیلسه (فلبیک
اللهم لبیک) دیدی درحال الله‌تعالی دن جبرائیل علیه‌السلام‌غه ندا کیلدی یاجبرائیل
آدم دن صورا - من واسطه‌سز ندا قیلغان وقتده آننک حالی نی کیفیتده ایدی -
جبرائیل علیه السلام صورادی آدم ایتدی گناهلارنی الله تعالی دن غیری مغفرت
قیلغوچی یوقدر دیب کونکلمدن آیشوب تورادر ایدم لکن گناهم ایسیمه توشکان
صایون قلبم منکسر بولدی دیدی - الله تعالی ایتدی یاجبرائیل سن گواه بول من
صنوق کونکللی‌لر یاننده‌من دیدی - ایمدی ای اوغل هر قاچان معصیت سببلی
قلب منکسر بولسه اول قلب الله‌تعالی ننک رحمتندن امیدنی کیسماس معصیت دن قورقونی
اونوتماس رجابلان خوف آراسنده متحیر بولوب تورور بس اوشبو قلب قلب سلیمدر

حکایت - نیسابور شهرنده صاحب الطریقه بر الوغ شیخ بار ایدی اسمینه ابوحفص الحدادی دیرلر ایدی بر کیچکنه قزی بار ایدی بو قزی بلاغتکا ایرشوب بر کشی‌کا نکاحلاندرملك بولدی اما بو شیخ صورتده فقیر همتده غنی آدم ایدی قز ایشتدی آتاسی کیاوکا بیرورکا تلای ایمش آتاسی یانینه کیلدی اوتوردی یغلادی اوستونده ایسکی ناچار غنه کیوم ایدی - شیخ ایتدی ای قزم نکاح الله تعالی‌ننك امریدر نیك یغلای‌سن دیدی - قز ایتدی ای آتا منم یغلاماقم آننك اوچون توکلدر لکن سن فقیر کشی‌سن منم جهازم یوق خلق بزنی حقیر کورور خلق آراسنده بزنامو سلانورمز دخی یاط کشی یانینه عروس بولوب کرکانده من ایسکی کیوم بلان نیچوك کورنورمن شوننك اوچون یغلای‌من دیدی - ایمدی‌ای عاصی بنده غافل بنده اول شیخ‌ننك قزی یاط کشی یانینه عروس بولوب کرکانده جهازم بولماسه کیوم صالوم فقیرانه بولسه خلق آراسنده حور حقیر کورنورمن اویالورمن دیب قورقوب یغلادی اما سننك الله تعالی قاشنده وپیغمبرلر یاننده ایذکو عملنك بولماسه قبر جهازینه آلوب بارورغه لایق جهازنك بولماسه قیامت طوینده کیونورکا عمل کیومنك بولماسه سننك حالنك نیچوك بولور عرصات قیامتده مؤمنلر کوزینه حور حقیر کورنورسن‌له باصا پیغمبرلر آراسنده والله تعالی قاشنده بیك اولوغ خجالتکا توشارسن‌له باصا قیامت عروسینه‌نی جهاز حاضرلادنك ای مسکین - آندان صونك شیخ ایتدی‌ای قزم دورست ایته‌سن اسباب دنیادان نرسه‌مز یوق مالمز یوق لکن بزننك نصیبمز آخرتده در صونك نبشلاملك کیراك دیدی قز ایتدی‌سن فقیر کشی بولسانکده الله تعالی بای در آندان صورا ناکه من ایرم آلدنده خجالتکا توشماکایمن دیدی شیخ ایتدی بلی شولای بولسون سننك اوچون الله تعالی‌دن مال صورایق الله تعالی‌کا بو بیك سهل اشدر دیدی بس کیچ بولدی خلق یوقلادی مسجد اول شیخ‌ننك یاقننده ایدی توردی ده مسجدکا کیتدی ایکی رکعت نماز اوقودی آندان صونك الله تعالی‌کا مناجات قیلدی ایتدی الهی اوشبو ساعتده بتماس توکانماس خزینه‌نکدن منکا مال بیر تاکه قزم زوجی آلدنده خجیل بولماغای دیدی اماجوابده ایشتمادی بر نرسه‌ده کورمادی‌ده - شیخ‌ننك آچیغی کیلدی ایتدی الهی صوراغانمنی بیرماسانك اوشبو تایاغمنی آلورمن ایونك‌ننك یعنی مسجدننك قندیل‌لربن واتارمن ایونکدنی اوطالوب یاندررمن کیوملرمنی یرتارمن عمرده ایونکا کرماس‌من دیدی - شول ساعت مسجدننك توشامی بارلدی توشامدن آلتون آغا باشلادی بس شیخ آلتونلارنی ایتاکینه قوینینه توتوردی همان توشامدن آلتون قویولاحتی شیخ بس دیماکا مجبور بولدی یعنی یتار یتار دیب قچقردی آلتون توقتادی - مسجدننك بر بوچماغنده بر فقیر کشی بار ایدی شیخ‌ننك مالین همه‌سین کوروب توردی اماشیخ مسجدده کشی باربن بلمادی آلتونلارنی توتوروب مسجددن چقا باشلادی اول آرده مذکور فقیر بو شیخ‌کا قارشو کیلوب ایتدی یاشیخ ایکوننکنی جیدننك (واتو حقه یوم حصاده) ایمدی عشرنکنی بیر دعا اورلوغی سن‌دن بولسه آمین طوبالی من‌دن بولدی دیدی بس شیخ آلتونلارنی بو فقیر بلان تقسیم

قیلوشه‌ی

قیلوشدی نصفین فقیرکا بیردی - فقیر ایتدی یا شیخ بو مالنی الله تعالی‌دن صورادنك نی اوچون ادب طریقی بلان صورامادنك حتی ایونکنی اوطقه یاغارمن قندیل‌لرنکنی وانارمن دیدنك - شیخ ایتدی من آندان غیری کشی‌ننك ایشکینه بارماسقه آندان غیری کشی‌دن هیچ‌نرسه صوراماسقه آننك بلان عهد قیلوشقان ایدم اول هم‌مندن غیری کشی‌دن صوراما اوزم بیرورمن دیکان ایدی من اوشبو ضعیفلکم بلان آننك امرین رد قیلمادم دخی آننك نهینه مرتکب بولمادم حال‌بوکه اول قوی وغنی‌در اکرصوراغانمنی بیرماسه تحقیق ایتکانمنی قیلورایدم دیدی فقیر ایتدی برده قورقمادنك‌مو - شیخ ایتدی اوّل‌مرتبه اول منم روحیمه عشق اوطین ارغوتدی قورقو تاشی بلان منم یورطم‌ننك قندیلین صندردی (قوا انفسکم واهلیکم نارا) منجنیقی بلان صومعه‌منی خراب ایتدی من‌دن قلبمنی صورادی من‌اوشبو عاجزلکم وضعیفلکم بلان اول صوراغاننی آنکا همه‌سین بیردم - اما اول شول قدر قدرتی بولا توروب شول قدر جمیع عالمدن مونکسز وغنی بولا توروب - ای برادرسن منی بو آلتونلارغه راضی بولور دیب بلامو سن - یوق (فبالله الذی الجلال صفته) اکرده قیامت کوننده کونکلی صنوقلارغه منی شفاعتچی قیلماسه جمیع کناهلی‌لارنی منکا هبه قیلماسه والله اوجماحقه کرماس‌من قصرلارین حورلارین قبول ایتماس‌من همان کناهلی‌لارنی طلب قیلورمن حتی آلارنی خلاص قیلورمن دیدی فقیر ایتدی یاشیخ بو کرامتنی نی بلان تابدنك دیدی شیخ ایتدی آننك بنده‌لری اوچون طلبم بلان وبنده‌لرینه دعام بلان تابدم دیدی- ایمدی ای اوغل اکر الله تعالی‌دن بو درجه‌نی تلاسانك الله تعالی اوچون خالص عمل قیل اوزنك اوچون نرسه استامه بلکه الله تعالی‌ننك بنده‌لری اوچون تله نفسنکنی صندر هوانکنی قوی مولانکا عبادت قیل آندان صونك آننك خزینه‌سندن تلاسنك‌نی صورا*

حکایت - شیخ ذوالنون المصری رحمة الله علیه حج‌نیتی بلان چقدی مکه‌کا باروب بر یل مجاور بولدی - کونلرده بر کون بیت الله‌غه طواف قیلماغه چقدی کوردی بیت‌الله یاننده بر آورو فقیر کشی اوتورور شیخ‌ننك باشماق آوازین ایشتدی باشین کوتاروب ایتدی یا ذوالنون ربنکدن استحیا قیلمای‌مو سن یتمش یل من آننك بنده‌سی من دیب دعوا قیلدنك اوزنك مکه‌دن شفاعت طلب قیلاسن حال بوکه مکه جمادات قبیلندندر دیدی - ذوالنون ایتدی بوسوزنی ایشتدم کونکلم شهادت بیردی‌که بوکشی اولیاء الله دان بر ولی‌در - شیخ ذوالنون ایتدی ای قرنداش سن قایدان کیلدنك - آوروفقیر ایتدی منها خلقناکم ولایتندن کیلدم - شیخ ذو النون ایتدی قایده باراسن - آورو فقیر ایتدی وفیها نعیدکم شهرینه بارامن - شیخ ذوالنون ایتدی سن عابدموسن زاهدموسن عالم‌موسن - سن‌کم - سن نی اسملی دیدی آورو فقیر ایتدی من بنده‌من سن‌مونی مندن صوراما - خواجه اوزی‌ننك قولون تلاسه نی اوزینه اوخشاغان اسم بلان چاقرور - منم اسمنی بو یورط ایاسندن صورا چونکه بنده‌لرننك خواجه‌سی اوشبو یورط‌ننك ایاسی‌در

من هم آننك بنده‌سی‌من اوزم بلمای‌من آننك قاشنده منم اسمم نیچوك‌در دیدی
شیخ ایتدی منم الله تعالی قاشنده اول قدر درجه‌م بیوقدر تاكه بنم بلان مخاطبه
قیلور ایدی دیدی آورو فقیر ایتدی‌سن ایت (الهی بحرمة شفتی الفقیر العطشان
المریض اطعمنی من هو) یعنی الهی اوشبو صوصاغان مریض فقیرننك ایكی ایرنی حرمتینه
منكا بلدر اول كمدر دیب ایت دیدی بس ذوالنون اول فقیر ایتكان كبك ایتدی
بیت اللهدان بر ندا ایشتدی (هو حبیبی هو حبیبی) دیدی بس شیخ ذوالنون
اول فقیرننك آلدینه باروب یقلدی قولین آیاغین اوبدی فقیر ایتدی یاذوالنون
نی خبر بار ذو النون ایتدی سن مقبوللردن سن چونكه من بیت الله دان (هو
حبیبی) دیب اوچ مرتبه آواز ایشتدم دیدی فقیر ایتدی یا ذوالنون من قرق
یلدان بیرلی بو آوازنی ایشتامن و بوندانی ایشته باشلاغاندان بیرلی بر شربت
صو اچكانم یوق سن شاهد بول هو حبیبی دیدی چونكه حبیب سوزین رد
قیلماس دیدی آندان صونك بو فقیر كوزین كوككا تكوب اوزاق قاراب توردی
یوزینه چبن‌لر اوتورغان ایدی ذوالنون اول چبن‌لرنی قوب یبارماكا تلادی فقیر
ایتدی مه مه یعنی تیمه تیمه یاذوالنون من اول چبن‌لرننك بر بر دانه‌سی اوچون
عاصی‌لردن منك كشی‌كا شفاعت قیلورمن منم شفاعتم بلان اوجماحقه كرورلر (لان
الله لا یخلف المیعاد) دیدی آندان صونك اول فقیر نزع حالتینه ابرشدی ذوالنون ایتدی‌نی
نرسه اشتها قیلاسن حاضر قیلایم دیدی فقیر ایتدی بر اچملك صو كیتوروب بیرسانك اچار
ایدم چونكه قرق یلدان بیرلی الله تعالی ننك (بئس الشراب و ساءت مرتفقا) دیكان سوزندن
قورقوب بر یوتوملق صو اچمادم دیدی بس ذوالنون صو آلماغه كیتدی صو آلوب كیلدی
كوردی فقیر وفات. بس ذوالنون اول فقیرننك فراقندان بر ساعت یغلاب اولتوردی آندان
صونك ذوالنون كفنلك آلماغه بازارغه كیتدی بازاردان كفنلك آلوب كیلدی كوردی فقیر
جولغان كفنلانكان جنازه‌غه مقو یولغان. شیخ ذوالنون ینه دورت فقیر بلان جنازه‌سین اوقردی
قبر قازودیلار میتنی قبركا قویماغه دیب الورغه كیلدیلار میت اورنوندا یوق میت اورنوندان
مسك وعنبر ایسی كیلوب توروز ذوالنون ایتدی اول فقیرننك بر عباسی بر سجاده‌سی بار
ایدی سجاده‌سین جایوب میزاب آستندا ایكی ركعت نماز اوقودم مناجات قیلدم الهی حبیبنك
قایدا كیتدی من آننك اشینه متحیر بولدم آننك فراق اوطندان كویدم الهی آننك حالین
منكا بلدر دیدم بس هاتفدن ندا ایشتدم یاذوالنون آننك فراقی حسرتندن كویوب‌چی
بر سین گنه توكل. یدی یاشیدا آتاسندان آناسندان آیرولمش ایدی آتاسی آناسی آننك
حسرت اوطندا. كراما كاتبین بر یوز ییدی مرتبه طواف قیلدی آنی تابمادی. نزع وقتندا
ملك الموت یتمش منك فرشته بلان آنی تابمادی سؤال وقتنده منكر ونكیر آنی تابمادی
بس اوشبو ذاتلار همه‌سی آننك فراقنده آننك عشقنده آننك حسرتنده درلر.
قاچان قیامت كونی بولسه آننك هیبتندن زبانی‌لار قاچار جهنم اوطی سورولور.
دیب ندا ایشتدم ایتدم الهی بو ساعتده اول فقیر قایده‌در ینه ندا كیلدی (هو

فی

فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر) دیدی ینه ایتدم قیامت کوننك آننك شفاعتینه
کملر نائل بولور دیدم - ایتدی آننك شفاعتینه نائل بولور شول کشیلرکه کم ننك
کونکلی صنوق - کم ننك حالی پراکنده - کم ننك تلی ذکرده - کم ننك کوزی عبرتك -
کم ننك دینی قوتده - کم ننك روزه سی فطرده - کم ننك کیچی سهرده دیدی -
پیغمبر علیه السلام ایتدی (من مسح بده علی اسمی محمد ثم قبل یده بشفتیه ثم
مسح علی عینیه یری ربه کما یری الصالحون وینال شفاعتی ولو کان عاصیا) یعنی
اکر براو منم اسمیمه قولین تیوروب موننك صونکنده اول قولین ایکی ایرنی بلان
اوبوب کوزلارینه سورتسه اول کشی اوزی ننك تنکریسنی کورور نتاکه صالح لر
کوروررلر ومنم شفاعتیمه نائل بولور اکرچه عاصی بولسه ده دیدی *

سؤال - الله تعالی اوزی ننك پیغمبری حقنده (انك میت وانهم میتون) دیدی بس
الله تعالی پیغمبرنی میت دیب تسمیه قیلماقی نتاك جائز بولور موننده نی حکمت باردر - ایمدی
ای اوغل جواب بودرکه الله تعالی اوزی ننك بنده لرین نیچوك تسمیه قیلسه ده جائزدر میت
دیسه ده جائز حی دیسه ده جائز الله تعالی ننك شأننده سؤال قیلنماس لکن سنکا منکا موندا این
اشلر یاراماس - اکر سن پیغمبر میت در دیسانك سنکا جائز تو کلدر چونکه پیغمبر میت
ایمسدر اکر میت بولسه الله تعالی (وما محمد الا رسول) دیب ایتماس ایدی (کان رسولا)
دیب ایتور ایدی عبارت بلان عبارت آراسنده آیورما باردر - بس بلکل که پیغمبر علیه السلام
قیامت کاچه رسولدر میت حکمنده ایمسدر - بر زمان بر اوستنده وحی نی ایشتدی حاضرده ده
ایشته در وامتی ننك اشندن خبرداردر نتاکه پیغمبر علیه السلام ایتدی (اصحابی واخوانی
صلوا علی فی کل یوم الاثنین والجمعة بعد وفاتی فانی اسمع منکم بلا واسطة) دیدی بس واسطه سز
ایشتسه نتاك اول میت بولسون - اکر اول میت بولسه نبوتی واحکامی آندان منقطع بولور ایدی
نتاکه اکر بر پادشاه اولسه احکام سلطنتی وطبل نوبتی آندان منقطع بولوب غیرکا کوچادر
اما پیغمبرننك نبوتی وسلطنتی واحکامی موندا ق ایمسدر سلطنتی واحکامی وشریعتی
قیامت کاچه باقیدر - کوراسن هر کوننی مسجدلرده وجامع لرده آننك طبل نبوتی بش مرتبه
صوغولادر طبل نبوتدن مراد اشهد ان محمدا رسول الله کلمه سی در - پیغمبر علیه السلام ننك
وفاتندان صونك حضرت عمر رضی الله عنه دن صورادیلار ایتدیلر یا امیر المؤمنین پیغمبر
اولدیمو یاکه تریك مو - عمر رضی الله عنه ایتدی قبرنده اول تریکدر دیدی - اول سائل ینه
ابو بکر رضی الله عنه کا کیلوب صورادی یا امیر المؤمنین قبرنده پیغمبر تریك مو میت مو
دیدی ابو بکر رضی الله عنه ایتدی میت در دیدی - سائل ایتدی بو نیچوك سن
میت دیدنك عمر حی دیدی - ابو بکر رضی الله عنه ایتدی عمر راست ایته تاکه
مؤمنلر وموحدلر شادلانسون وسنتی باقیدر واول پیغمبر قبرنده بلور ایشتور دیدی
ودخی ایتدی من هم راست ایته من - میت در دیدم تاکه کفارننك طمع سی منقطع
بولسون —— تشبیه قیلماسونلار نتاکه ایتدیلر - الله دیدیلر ظاهر آزمق بلان

آزدیلارمن ده نبی حی دیب ایتورکا قورقدم ایتمادم تاکه الوهیتکا نسبة قیلماسونلار دیدی - ایمدی ای اوغل قولاق صال آزراق - آننك بعض صفتلارین سنکا بیان قیلایم تاکه آننك امتندن بولمقلغنکا مولانکا شکر قیلغای سن - قاچان که الله تعالی محمد علیه السلام ننك روحین خلق ایتدی مکان یوق ایدی زمان یوق ایدی - عرش یوق ایدی فرش یوق ایدی - کوك یوق ایدی یر یوق ایدی - حرکت یوق ایدی سکون یوق ایدی - بلکه همه نرسه عدم صرف ایدی - بس الله تعالی اوزی تلاکا نیچه کمال احوال اوزه روحنی خلق ایتدی سن کم دیدی روح ایتدی انا عبد الوهاب دیدی الله تعالی ایتدی عبد نی نرسه وهاب نی نرسه دیدی روح ایتدی عبد مملوکدرکه مولاسینه طاعت آنکا واجبدرکه اول من من - وهاب شولدرکه اوزی ننك تلاکانین بندهسینه هبه قیلورکه اول سن سن دیدی - الله تعالی ایتدی یاروح استهمندن نی مرادنك بار - روح ایتدی مطلوبم شولدر منکا بلدرسانك ایدی که قایسی اسمنك بلان سنکا دعاقیلایم نی کیفیتده قللق قیلایم دیدی بس الله تعالی آننك تلاکانین اوکراتدی آرالارنده اصلا واسطه یوق ایدی نتاکه کلامنده (وعلمك مالم تکن تعلم) دیدی - واول روح بوخلوت میدانینده تنکریسی بلان بالغوز ایدی هیچ نرسه یاراتولماغان ایدی بو حالده یوز منك مرتبه منك یل توردی - روح ایتدی الهی کیفیت عبودیةنی منکا تعلیم قیل سن دن طلبم بو درمنکا بر اورون یاصا صومعه حاضر قیل تاکه اوزم ننك اورنومده اسملرنکنی اوقور ایدم عبادت قیلور ایدم دیدی آندان صونك الله تعالی اوزی ننك قدرتی بلان بر قاروره یاراتدی مصباح العزة دیب تسمیه قیلدی و آنده محمد ننك نورین وضع قیلدی بس روح قندیلکا کرماکا تلادی قندیلکا اوتوردی ایکی منك یل (الله) ایکی منك یل رحمن - ایکی منك یل رحیم اسمین ذکر قیلدی تاکه الله تعالی ننك منکده بر اسمین تمام ایکیشار منك یل ایتدی بس الله تعالی ننك قهار اسمینه یتکاچ فکر قیلدی ایتدی بو اسم ننك تفسیری کوب نرسه ننك هلاکین تقاضا قیلا دیب اوزاق زمان فکرده توروب قهار اسم ننك خوفندن تیرلادی بو تیرننك نورندان قندیل ننك ظاهرینه تامچیلانوب چقدی نتاکه پیالا صاوتقه صو صالسانك طشقی یاغنده رطوبت حاصل بولا شونکار مثال - بس اوشبو تامچیلاردان الله تعالی انبیا روحلارین خلق ایتدی بو روحلارننك هر برسینه بر قندیل یاراتدی هر بر روحنی بر قندیلکا قویدی ارواح انبیا قندیللارین روح محمد قندیلی حوالیسینه باغلادی بس بو ارواح انبیا محمد علیه السلام روحندان ایشتکان تسبیحلرنی ایتدیلر نتاکه شاکردلار هرنی اوستادلارندان ایشتسهلر آنی ایتهلر - آندان صونك روح محمد عدل اسمینه یتدی عدل ننك معناسی فضل عظیم ونعم جزیلنی اقتضا قیلا دیب فکرده قالدی معانی اسماء عدل ننك سرینه واقف بولماقلغی جهتندن الله تعالی دن استحیا قیلوب تیرلادی ینه قندیل ننك ظاهرنده حیا نورلاری ننك تامچیلاری ظهور ایتدی بر تامچیلاردان الله تعالی مؤمنلر وموحد روحلارین یاراتدی - ایمدی ای اوغل کمننك ابتداء خلقتی اوشبو صفتلار اوزره بولسون آنی نیچوك میت دیب ایتورسن -

میت

میت دیب ایتماس سن - ایمدی الله تعالی دن مطلوب شولدرکه امتین آندان آیورماغای چونکه قدیم ده هم امتی ننك ارواحی قندیلده برکا ایدیلر یاراتولغان وقتده برکا ایدیلر امیدرکه شاید جنتده برکا بولورلار چونکه مؤمنلر آنداندر وآننك روحندان اندر (لقد جاءکم رسول من انفسکم) *

حکایت - پیغمبر علیه الصلوة والسلام ننك معجزاتندان اندرکه ابو جهل ننك حسن وجمال ایاسی بر اوغلی بار ایدی اسمینه عکرمه دیرلار ایدی هر زمان بو عکرمه منی مسلمان ایتار دیب پیغمبر علیه السلام دان قاچوب یوردی - کونلرده بر کون پیغمبر علیه السلام عکرمه بلان اوچراشدی پیغمبر علیه السلام ایتدی یا عکرمه اکر ده سن بو حسن وجمالنك بلان منکا ایمان کیتورسانك اوجماح اهلی بولور ایدنك دیب - عکرمه بو سوزنی ایشتکاچ قاچدی حتی شهردن چغوب کیتدی ایتدی ای کاشکی اولکان بولسام محمد یوزین کورماس ایدم دیدی آندان بت خانه کا کردی اولوغ صنم لر آلدنده سجده قیلدی ایتدی الهی جانمنی آلونکز تا که محمد یوزین کورماکای من دیدی بس اولوغ صنم ننك اچندن آواز کیلدی که تحقیق محمد سننك مسلمان بولماقنکا همت باغلادی آندان خلاص بولورغه چاردنك یوقدر دیدی - بس عکرمه بو آوازنی ایشتوب ینه بیك قورقدی ایمدی نی قیلمق کیراك دیب اوزاق فکرده توردی - آخر شهردن چغوب اوزین دریاغه آتمقنی مصلحت کوردی بس شهردن چقدی دریا اینینه کیلدی توقتا مسلمان بولغونچه اوزمنی هلاك قیلایم دیب اوزین اوزی دریاغه آتدی صوغه باتمدی ینه قالقدی الله تعالی ننك اذنی بلان ومحمد ننك همتی بلان صوغرق قیلمادی - ایمدی ای اوغل سنکا سیونورچ بولسون که الله تعالی اوزی ننك پیغمبری اوچون کافر منکر معاند بولانورور دریاده غرق بولودان صاقلادی ایمدی ابتداء خلقندن برکا بولغان امتینه نیك شفاعت قیلماسون - قیلور - القصه عکرمه دریاده بر چوما بر صو اوستینه قالقانورغاچ بر تاجرلار کیمه سی کیلوب یتدی کوردیلر دریاده بر اوغرق بولماغه قریب ملاحلر باروب عکرمه نی آلدیلار کیمه کا اوتورتدیلار صوراشدیلار سن کم - کم ننك اوغلی سن دیدیلر عکرمه ایتدی من ابو جهل اوغلی اسمم عکرمه در دیدی بس تاجرلار مونی تانیدیلار قایغورشدیلار - ایتدیلر قایده بارنك قایدان قایتاسن صوغه نیچوك توشدنك دیدیلر - عکرمه ایتدی من محمددن قاچوب صوغه غرق بولمق قصدی بلان توشدم چونکه محمد منی اسلام دینینه کرتماکا تلایدر کون صایون یانکا سحر کورساتادر بزننك دینمزنی تبدیل قیلماغه ایته در آتالارمز دینین باطل قیلادر بس اوز دینمده اولماکنی اولی کوروب اوزمنی دریاغه آتدم دیدی آندان صونك کیمه ننك بر طرفینه باردی اویلاب اولتوردی کیمه ده بر مسلمان تاجر بار ایدی دخی آننك بر کیچکنه اوغلی بار ایدی اوغلی ننك قولنده بر لوح بار ایدی اوشبو آیت یازلمش ایدی (یا ایها النبی حسبك الله ومن اتبعك من المؤمنین) اول تاجرننك اوغلی قرآن اوقرانور ایدی کیمه ده اوشبو آیت نی حفظ قیلمق اوچون کورکام طاوش

بلان اوقودی بس عکرمه مونی ایشندی ایتدی ای اوغلان بونی نرسه اوقی سن بو تاقتانکا نی سوزلر یازغان دیدی اوغلان ایتدی قرآن اوقی من بو محمدکا نازل بولغان سوزلردر دیدی بس عکرمه ننك کونکلی مونکار مایل بولدی ایتدی اگر قرآن بیله بولسه محمددن قاچمق جائز توکلدر من ایشنکانم یوق ایدی مونی ایشتکاچ قلبیم نچکاردی جانم مونکار میل قیلدی دیدی ملاحکا ایتدی یا ملاح کیمه نی چیتکا چغار من توشوب قالامن محمد یانینه بارامن سنکا اون دینار بیرایم دیدی ملاح ایتدی بزننك یولمز آنده تابا توکل یوق اون دینار اوچون آنده قایتماس من دیدی یکرمی دینار بیردی - یوق دیدی - حتی منك دینارغه یتدی عکرمه ننك اوزی بلان منك دینار بار ایدی بیلندن چیشدی ملاحکا بیردی ملاح عکرمه نی دینکز چیتینه چغاروب قویدی بو یر شهردن اون کونلك یر ایدی پیغمبر علیه السلام ننك معجزه سی بلان بو مسافتنی یارطی کونده قطع قیلدی پیغمبر علیه السلام یانینه باردی ایکندی وقتی ایدی شول حالده جبرائیل علیه السلام (ولقد کنتم تمنون الموت من قبل تلقوه فقد رأیتموه وانتم تنظرون) آیتین ایندردی بس پیغمبر علیه السلام امر قیلدی علی رضی الله عنه کافرلرنی جمع قیلدی ابوجهل هم آنده ایدی پیغمبر علیه السلام اوشبو آیت نی اوقودی معناسین تفسیر قیلدی - عکرمه بلان دخی ایکی کشی مسلمان بولورغه اتفاق قیلمشلار ایدی پیغمبر علیه السلام صحابه لری بلان آلارغه قارشی باردیلار ابوجهل دخی یولداشلاری بلان ایدی - ابوجهل ایتدی ای اوغلوم قایده بارورسن دیدی عکرمه ایتدی محمد یانینه بارامن - ابوجهل ایتدی بو ساحرکا ایمان کیتوره مو سن دیدی عکرمه ایتدی (یا ابت وما محمد الا رسول فلا تقل له ساحر) دیدی یعنی ای آتا محمد ننك رسول لکینه هیچ شك یوقدر سن آنی ساحر دیمه - بس عکرمه آندان اوزوب کیتدی پیغمبرنی کوردی ایکی یولداشی بلان پیغمبر آلدنده یوزین یرکا قویدی (اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله) دیدی پیغمبر علیه السلام ننك صحابه لرندن بولدی ایمدی عکرمه کا رضی الله عنه دیب ایتولور - آتاسینه ابوجهل علیه اللعنه دیب ایتولور - ایمدی ای اوغل بو سوزلردن نی فهم ایتدنك - موندان فهم ایتمك کیراك سن که عکرمه رضی الله عنه قرآندن برگنه آیت ایشتمك بلان مسلمان بولدی واصحاب رسولدن بولدی - ایمدی محمد امتی قرآن نی تماما حفظ قیلماقلاری واوقوماقلاری بلان وعلم حکمت نی وعظ نصیحتنی استماع قیلماقلاری بلان احباب الله دان واولیاء الله دان بولسه لار نیك عجبلنه سن - دخی ده محمد علیه السلام عکرمه کا بر مرتبه قارادی شول سببلی دریا صوی آنی غرق قیلمادی - اون کونلك مسافت نی یارطی کون سیر قیلدی ابوجهل دورت یوز اصحابی بلان آنی اسلامدن منع قیلماغه قادر بولمادی - ایمدی الله تعالی مؤمن بنده ننك قلبینه هر کون اوچ یوز آلتمش مرتبه قاراسه محمد علیه السلام دخی مؤمن امتلرکا شفاعت نظری بلان قاراسه زبانیلار آنی تموغغه سورماکا نیچوك قادر بولورلار وآلارنی اوطغه نیچوك یاندرور - زبانیلارده قادر بولماس اوطده یاندرماس - لقوله تعالی (یا عبادی لا خوف علیکم ولا انتم تحزنون) *

سؤال -

سؤال - الله‌تعالی قدیم پیغمبرلر بلان سویلاشدی واولیالار بلان سویلاشدی بوزمانده الله تعالی براو براو بلان تکلم قیلورمو- بو جائزمو- ایمدی ای اوغل بو سوزکا جواب بیردیلرکه تحقیق الله‌تعالی اهل ایمان بلان مخاطبه قیلوشور دلیل بودرکه اگر ده الله‌تعالی بنده‌لری ننك قلبینه خطاب قیلماسه وآلارننك قلبلرینه نظر قیلماسه اول بنده‌لردن توبه ده ظهور ایتماس ایدی صدقه ده ظهور ایتماس ایدی نمازده ظهور ایتماس ایدی زکوة ده ظهور ایتماس ایدی تحقیق الله تعالی بنده‌لری ننك قلبینه خطاب قیلور وهم بنده‌لر کونکل قولاقلاری بلان ایشتورلر بلاصوت ولاحرف - اگر آلای بولماسه واعظلارننك وعظین ایشتکان وقتده عالملرننك علمین تنکلاغان وقتده کونکل نچکاروب یغلاسی‌لار کیلماس ایدی- مونکار دلیل بودرکه الله‌تعالی ابو طالب ننك کونکلینه خطاب قیلمادی شوننك اوچون پیغمبرننك ده نصیحتی فایده بیرمادی (انك لاتهدی من احببت ولکن الله یهدی) عکرمه کونکلینه الله‌تعالی خطاب قیلدی (ومامحمد الارسول) دیدی شوننك اوچون مؤمن بولدی*

حکایت - شیخ سعید ابوالخیر رحمة الله علیه زیاده قارتلق درجه‌سینه یتدی حتی توشاکده اولتوروروغه حالی قالمادی آننك دورت یوز مریدی بار ایدی شیخ‌نی محافه‌کا صالوب اوروندان اورونغه کوتاروب یورتورلر ایدی مریدلرندن بر بیك قوّتلی ونقوا مریدی بار ایدی شیخنی یالغوزی اینك باشینه کوتاروب طوس شهرندن نیسابور شهرینه ایلتدی فقیر شاکرد ایدی اینك باشی یالانغاچ ویالان آیاق کیتدی مریدلرندن برسی‌ننك کونکلینه کیلدی اینك باشین اورتورکا میزرمنی یعنی فوطامنی الله بیرام‌مو آورلقدان وقویاش اسی‌لکندن بیچاره‌ننك اینك باشی پشاردیب اویلادی بس شیطان دخی کونکلینه وسوسه صالدی بیرمه اوزنکا کیراك بولور دیدی - آندان صونك ایکنچی مرتبه دخی الله‌تعالی القا قیلدی بوشاکردکا میزرمنی بیرایم امیددرکه الله‌تعالی آننك اوچون قیامت‌ده منکا حله کیدرر دیدی ینه شیطان ایکنچی مرتبه وسوسه قیلدی یوق بیرمه اوزنکا حاجت بولغانده قایدان آلورسن دیدی - اوچونچی مرتبه دخی الله‌تعالی کونکلینه صالدی توقتا بیرایم‌مو ننك سببلی الله تعالی منکا کرامت‌لر بیرسه کیراك دیدی - شیطان ینه منع قیلدی بیرمه اگرده اوزنك فقیرلك‌کا قالسانك اول وقتده بومیزرنك براش‌کایارار دیدی آخر میزرنی اول شاکردکا بیرمادی - آندان صونك کونلرده بر کون بو میزر ایاسی شاکرد شیخدن بو مسئله‌نی صورادی ایتدی یا شیخ بو عصرده الله تعالی براو براو بلان مخاطبه قیلسه جائزمو- براوننك کونکلینه الهام قیلسه جائزمو دیدی شیخ کرامت ایاسی آدم ایدی ایتدی یافلان تحقیق کوردنك‌که الله تعالی میزرنك حقنده سنکا اوچ مرتبه خطاب قیلدی اماسن شیطان وسوسه‌سینه تابع بولدنك میزرنکنی بیرمادنك بس الله تعالی کریمدر رحیمدر حلیمدر مطیع بنده‌لری ننك کونکلینه خطاب قیلور- ایمدی هرنرسه‌که مؤمنلرننك کونکلینه کیلور اینگولك‌دن طاعتدن

احسانلار همه سی الله تعالی دن مؤمن بندهلرکا خطاب در و هر نرسه که بندهلرنینک نفسیغه جاری بولور فساد قه قصد قیلودن و گناه ایشلاردن همه سی شیطان وسوسه سیندندر مونکار دلیل بودرکه الله تعالی بعض بندهلرینه توشنده خطاب قیلور شول توشنده کورکانی اویاوچاغنده توغری کیلور نتاکه بعض توشلر توغری کیله درمونی رحمانی توش دیرلر شیطانی توش دخی بولادر *

انیس الانصاری رضی الله عنه دن روایت قیلندی که پیغمبر علیه السلام ایتدی من قیامت کونده امتیمه شفاعت قیلورمن بریوزنده بولغان حجردن مدردن کوبراک دیدی - و دخی پیغمبر علیه السلام ایتدی الله تعالی منکا بشارت بیردی ایتدی یا محمد اکر سیننک امتنکدن براو بر مرتبه (لا اله الا الله محمد رسول الله) دیب ایتسه قیامت کونده آننک میزاننده بو کلمه لرنینک ثوابین یردن کوکدن و مافیهما بولغان نرسه لردن آورراق قیلورمن دیدی - ایمدی ای اوغل فقه مسئله لرندن موننک نظیری بلان سنکا بر سوزنی بیان قیلایم - مثلا براو بر نرسه نی براوکا رهن قویدی ایکی یوز درهم کا مثلا - اول کشی رهن نی قبض قیلوب درهملرنی آنکا بیرمادی لکن اوچ کوندن بیرورمن دیب وعده قیلدی ایمدی اکر رهن شول کشی نینک قولنده شول اوچ کون اچنده هلاک بولسه شول وقتده ایمدی رهن هلاک بولدی من درهملرنی بیرمای من دیب مرتهن ایته آلماس شریعت آنکا اول درهملرنی بیرماکا التزام قیلادر و شریعت ایته درکه سن بو درهملرنی اول کشی کا عهد و وعده قیلدینک رهن بابنده عهد شرطدر سن آنکا ضامن سن لان العدة دین دیدر - ایمدی ای اوغل بو مسئله دن حصه آلغیل که سیونوچ سنکا در - شریعتده وعده کا خلاف قیلماغه رخصت یوقدر گرچه مرتهن فقیر بولسه ده - پیغمبر علیه السلام قیامت کونده امتلرینه شفاعت قیلماغه وعده و عهد قیلدی (اشفع یوم القیامة لاکثر مما علی الارض من حجر ومدر) دیدی - حال بوکه سن هم آننک امتی سن و دخی (لا اله الا الله محمد رسول الله) دیب ایتکاننک اوچون الله تعالی سنکا میزاننکده کوب ثواب وعده قیلدی (ارجح من من فی السموات والارضین و من فیهن) دیدی مخلوق بولوب مخلوقغه لازم وعده سینه وفا قیلمق وعده کا خلاف قیلماغه هیچ مؤمن راضی توکل - بس الله تعالی کریم بولا تورب وعده سینه نتاک خلاف قیلسون - قیلماس - پیغمبر علیه السلامغه دخی نتاک جائز بولسون اوزی ننک امتینه قیلغان وعده سینه خلاف قیلمق - البته جائز توکل - بس بر امت قیامت کونده ایمان بلان وکلمهٔ شهادت بلان کیلسه پیغمبر شفاعتی درکاتده وکلمهٔ شهادت برکاتنده شکسز الله تعالی اول بنده نی مغفرت قیلور (ان الله لایخلف المیعاد) *

مناقب ابی حنیفه رضی الله عنه - بلکل که ای اوغل الله تعالی امام اعظمنی شریعت بلان وکرامت بلان تخصیص قیلدی - ایمدی امام اعظم ننک کرامتندندرکه خضر علیه السلام امام اعظم یانینه هر کونی ایللی یل غه قدر ایرته نمازی وقتنده کیلوب درس اوقودی احکام شریعت نی اوگراندی بس امام اعظم وفات بولا

خضر /

خضر علیه السلام الله تعالی کا مناجات قیلدی ایتدی الهی عندنکنه آزغنه درجه‌م بولسه ابو حنیفه کا اذن بیر تا که عادتی حسبنچه منی قبرندن تعلیم قیلسه ایدی تا که کمال اوز ره محمدننك شریعتین بلوب طریقت وحقیقت حاصل ایتار ایدم دیدی خضر علیه السلام غه‌ندا کیلدی که بار قبر ینه‌نلا کان نرسه‌نکنی اوگران دیدی بس خضر علیه السلام امام اعظم قبرینه کیلدی یانکادان بکرمی بش یل امام اعظم قبرندن تعلیم آلدی تمام دلیل لری بلان ختم کتب قیلدی آندان صونك ینه الله تعالی کا مناجات قیلدی الهی ایندی نی اشلایم دیدی ینه ندا کیلدی ایندی اوز مقامنکا بار عبادتنك بلان مشغول بول ایمدی فلان برکا باروب فلان کشی کا تعلیم بیر دیب من دن امر بولغونچه آنده تور دیدی بس خضر اوزی ننك مقامینه قایتدی بر نیچه مدتدن صونك ماوراء النهر شهرلرندن بر شهرده ابو القاسم القشیری دیکان یکت ظهور ایتدی ابو القاسم ننك آناسی بار ایدی آناسین زیاده اکرام واحترام قیلور ایدی- کونلرده بر کون آناسینه ایتدی ای آنا حضرت علی رضی الله عنه ننك (من کان فی طلب العلم کان الجنة یطلبه) دیکان سوزین کوروب طلب علم کا بیك اخلاصم توشدی رخصت بیرسانه بخاراغه باروب علم اوقور ایدم دیدی - آناسی فکر قیلدی اکر اذن بیرماسام مانعة للخیر بولامن اکر اذن بیرسام فراقینه صبر قیلور حالم یوق دیدی آخر ممکن بولمادی اذن بیردی بس قشیری آناسی بلان وداعلاشوب سفرکا چقدی آننك بلان بر یکت دخی تحصیل علم اوچون برکا کیتدیلر- قشیری ننك آناسی اوغلی ننك فراقینه کویونوب قایقه تونده یغلاب قالدی ایتدی الهی اوزنك شاهد بول عهد قیلدم طعامنی وشرابنی اوزمه حرام قیلدم تا که اوغلمنی کورمای توروب اورنومدان قوبماس من دیب عهد قیلدی - ای اوغل ایشتدنك مو آنالار همتی نی قیلادر - بس قشیری اوزی ننك یولداشی بلان بر منزل کیتدیلر بر یرده طعام آشارغه اوتوردیلار قشیری توروب بر طرفقه استبراغه کیتدی استبرا قیلغانده کیومینه بول ساچرادی آندان یولداشی یانینه کیلدی ایتدی ای برادر بارسن تحصیلنکا بار من آنام یانینه قایتامن دیدی یولداشی ایتدی نی سببلی بولای رأینك منقلب بولدی دیدی قشیری ایتدی منم اوچون بو سفر مبارك بولماسدر اوّلکی منزلده کیومه نجاست تیدی ایمدی قورقارمن ایکنچی منزلده جسمیمه نجاست تیار اوچونچی منزلده قلبیمه نجاست تیار آنام یانینده تورمق منکا بو سفردن اولی در دیب آناسی یانینه قایتدی آناسی همان شول وداعلاشقان اورنونده اوتوروب تورور ایدی توردی اوغلی بلان کورشدی الحمد الله دیدی - بس الله تعالی خضرغه امر قیلدی ایتدی بار فلان یرکا امام اعظم دان تعلیم آلغان نرسه‌لرنکنی همه‌سین قشیری کا تعلیم بیر زیراکه قشیری آناسین راضی قیلدی دیدی آندان صونك خضر علیه السلام بر کونی سحر وقتنده قشیری یانینه کیلدی ایتدی سن طلب علم اوچون سفرکا چقمش ایکان سن آنانکنی راضی قیلمق اوچون دونوب قایتقان ایمش سن الله تعالی منکا امر قیلدی هر کونی اوشبو سحر وقتنده کیلوب آنانك یانینده سنکا تعلیم بیرسام کیراك دیدی - بس قشیری خضر علیه

السلام دان درس باشلادی خضر علیه السلام کون صایون کیلوب درس بیردی بو کیفیتچه
قشیری اوچ ییل درس اوقودی بو معلم خضر ایکانین بلمادی خضر علیه السلام امام اعظم دان
اوتوز ییلدا حاصل اینکاننی اوچ ییلدا حاصل ایتدی تمام حقایق ودقایقلارنی و دلایللارنی بلدی
زماننده مشهور و فرید عصر بولدی امام آتالدی منك کتاب تصنیف قیلدی کرامت ایاسی
شیخلردن بولدی مریدلری وشاکردلاری کوبایدی اولوغ پیش قدم ومتدین بر مریدی بار
ایدی کیچه کوندوز قشیری دن هیچ مفارقت قیلمادی - بس اول مرید آلدنده شیخ اوزی ننك
مصنفاتیدن منك کتاب صانادی بر صاندوقغه توتوردی بو مریدکا بیردی ایتدی منکا بر اش
ظهور ایتدی بارسن بو بر صاندوق کتابنی جیحون دریاسینه صال دیدی بس مرید شیخ
یانیدان چقدی صاندوقنی کوتاروب کیتدی کونکلندن ایتدی بو شیخ ننك کتابلاری نیچوك
ایتوب صوغه تاشلایم توقتابر یرکا یاشروب قویالم شیخ کا صالدم دیب ایتورمن دیب ایتدی
کتابلارنی بر یرکا قویدی شیخ یانینه کیلدی شیخ ایتدی کتابلارنی صوغه صالدنك مو - بلی
صالدم دیدی - شیخ ایتدی صالغان وقتده نی علامت کوردنك - مرید ایتدی هیچ بر علامت
کورمادم دیدی - شیخ ایتدی بار صوغه صال هنوز صالماغانسن دیدی - مرید بنه کیتدی
کتابلارنی جیحون دریاسینه صالماغه اراده قیلدی همان کونکلی مونکار راضی بولمادی بر یرکا
قویدی شیخ یانینه کیلدی - شیخ ایتدی صالدنك مو - بلی صالدم دیدی - شیخ
ایتدی نی علامت کوردنك - مرید ایتدی بر علامت ده بلنمادی - شیخ ایتدی
تاشلاماغانسن هنوز بار تاشلا مونده منم الله تعالی بلان برسرم باردر تاشلامای چه
ممکن توکل دیدی - بس مرید کیتدی صاندوقنی جیحون دریاسینه صالدی کوردی
صودان بر قول چقدی صاندوقنی توتدی مرید ایتدی سن کم دیدی صودان بر
ندا کیلدی بو امانت نی صاقلاماغه من مؤکل من حکمتین شیخدان صورا دیدی -
مرید آندان شیخ یانینه قایتدی شیخ ایتدی صالدنك مو - مرید بلی صالدم دیدی
شیخ ایتدی نی علامت کوردنك - مرید ایتدی صو یارلدی صودان بر قول چقدی
صاندوقنی آلدی متحیر بولدم یا شیخ بو سرنی بیان قیلا کورکای سن دیدی شیخ
ایتدی مونده سر اوشبودرکه قیامت یقین بولسه دجال چقسه عیسی بیت المقدس کا
اینسه مسجد ننك امامی آل علی دن بر صالح آدم بولور عیسی نی بلور ایتور محراب قه
سن کیچ بزکا نماز اوقوب بیر - عیسی ایتور سن محمد شریعتینه تابع سن بزکا نماز اوقوب
بیر - بس نماز اوقوب نمازدان فارغ بولورلار عیسی دجالنی اوترماکا قصد قیلور
دجال قاچار تاکه عیسی دجال ننك آرتندان باروب اوتورور دجال ننك عسکری
منهزم بولور آندان صونك دجالنی اوترکاچ اوزی ننك یانینه انجیلنی قویار ایتور
محمد شریعتی ننك کتابلاری قایده الله تعالی منکا آننك کتابی بلان عمل قیلماغه
بیوردی دیور بس بوتون دنیانی ازلرلر شریعت کتابلارندان بر کتاب تابماسلار
وقرآندن بر ورق تابماسلار عیسی متحیر بولور اینور الهی بنده لرنك آراسنده
نی بلان حکم ایتایم انجیل کتابندان غیر کتابم یوقدر - آندان صونك جبرائیل
علیه

علیه السلام اینار ایتور الله تعالی بیوردی که سن جیحون دریاسینه بار دریانینگ ایکی رکعت نماز قیل وندا قیل که (یا امین کتب ابی القاسم القشیری سلم لی الکتب مع الصندوق انا عیسی بن مریم وقد قتلت الدجال) بس عیسی الله تعالی ننگ امری بلان جیحون دریاسینه بارور ایکی رکعت نماز اوقور جبرائیل علیه السلام ایتکانیچه ایتور آندان صونگ الله تعالی ننگ قدرتی بلان صو یارولور صودان صاندوق چقار اول صاندوقنی عیسی آچوب کورور قشیری ننگ مهری دخی منگ کتاب اوشبو کتابلار بلان عمل قیلور جبرائیل علیه السلام دان صورار قشیری بو کرامتنی نی بلان تابدی دیور - جبرائیل علیه السلام ایتور آناسین راضی قیلمق بلان تابدی دیور - ایمدی ای اوغل آتا آنانی راضی قیلمقده کوب کرامتلر باردر*

حکایت - جنید بغدادی حضرتلری ننگ بر اولوغ وصالح ومتدین مریدی بار ایدی واول مریدننگ دخی شجاعت ایاسی بر اوغلی بار ایدی عسکر اچنده کوب یوردی کوب غزا قیلدی بر زمان روم غزاسنده اسیر توشوب محبوس بولدی آناسی شیخ یانینه هر کون کیلوب یغلار ایدی - کونلرده بر کون ایتدی یا شیخ الله تعالی کا دعا قیل اوغلومنی کافرلار قولوندان خلاص قیلسون دیدی شیخ ایتدی یا خاتون کویونمه اوغلنگ اوچون دعا قیلمن هم دعا قیلدم شاید خلاص بولور قایتور دیدی - خاتون کون صاین شیخ کا کیلوب یغلار ایدی شیخ بیله جواب بیرور ایدی - بر کونی بو خاتون اوغلی ننگ فراقی غایت اثر ایتوب ینه عادتی اوزره شیخ یانینه کیلدی ایتدی یا شیخ الله اوچون دعا قیل اوغلوم خلاص بولسون والا اوزمنی هلاك قیلورمن یا که دعا قیل الله تعالی منم جانمنی آلسون دیدی - شیخ ایتدی ای خاتون صبر ایت بار ایونگا قایت اوغلنگ اوچون سنگا دعا قیلورمن دیدی - خاتون ایتدی اوشبو ساعتده دعا قیل دیدی یا ولداه دیب تاوش بلان یغلادی بس شیخ متحیر بولوب باشین توبان ایوب هیچ تکلم قیلماینچه بر مقدار توردی کونکلندن ایتدی الهی بو خاتون ننگ اوغلین خلاص قیل دیدی اویله وقتی ایدی - الله تعالی دعاسین قبول ایتدی خاتونغه ایتدی ای خاتون بار ایونگا قایت قایغورما اوغلنگ آیاغندان زنجیرلرنی چیشدیلر خلاص بولدی قایتور دیدی بس خاتون مسرور بولدی ایوینه قایتوب کیتدی هم اوچ کوندن صونگ اوغلی ده قایتوب کردی آناسی توردی اوغلین قوچاقلادی شادلغندن هوشی کیتوب یقلدی افاقت قیلغان ننگ صونگنده اوغلین یتاکلادی شیخ یانینه کیلدی شیخ ایتدی اوغلنگ قایتدی مو - خاتون ایتدی بلی قایتدی تقصیر مونا اوغلوم بلان کیلدم دیدی شیخ مسرور بولدی یکت نی مانکلایتدان اوپدی ای یکت نی کیفیتده خلاص بولدنگ دیدی یکت ایتدی فلان کون اویله وقتنده بز اوچ یوز مسلمان ایدك بزنی شهرننگ طشینه چقاردیلار بزگا خدمت بیوردیلار تورا تورغاچ چلبرلار باولار منم مونیومدان آیاغمدان اوز آلدینه چالتراب قوبولدی مؤکللر مونی کوردیلار آیاغنگدان بوغاولارنی نیك چیشدنگ دیب منی قینادیلار صورقدیلار یانگادان

توتوب بوغولادیلار ینه آیاغمدان بوغاولار قویولوب توشدی بو حالنی پادشاهغه خبر بیردیلر پادشاه بیوردی منی پادشاه حضورینه ایلتدیلر ینه بوغولادیلار کینه باشلادم بوغاولار ینه قویولوب توشدی بس پادشاه بوحالنی کورکاچ بیك عجبلاندی بو اش نیدن بولای بولمق کیراك - پادشاه ننك جلیسلرندن بر اولوغ قارت کشی بار ایدی توردی منکا ایتدی ای یکت سننك آنانك بارمو دیدی - بلی بار دیدم سن دن راضی مو آنانك دیدی - بلی راضی دیدم آندان صونك قارت ایتدی ای پادشاهم عمرنك اوزون بولسون بو یکت نی آزاد قیلوب یبار کیتسون آناسی یانینه والاخوف ایناممن که بو یکت آناسی ننك دعاسی بلان بو دیار خراب بولسه کیراك دیدی آندان صونك پادشاه امر قیلدی منی آزاد قیلوب یباردیلر دیدی - جنید بغدادی ایتدی اول قارت راست ایتدی دیدی - ایمدی ای اوغل موندان عبرت آل که اول یکتدن آناسی راضی بولغانلق سیبلی دنیا عذابندان واسیرلك محنتندن خلاص بولدی - ایمدی آتا آناسی راضی بولوب وفات ایتکان بنده نی الله تعالی قیامت عذابلارندان خلاص ایتوب دنیا واخرت سعیدلر جمله سندن یازسه نی کمانك بار لقوله علیه السلام (احسان الابوین سعادة الدارین) آتانك آنانك حیاتده بولسه لار اجتهاد قیل آلارنی راضی قیلماغه طرش *

سؤال - معلوم درکه دین بردر اما ائمهٔ اربعه ننك اختلافنده نی حکمت باردر مثلا امام اعظم قاشنده نماز وقت ننك آخرنده افضل امام شافعی قاشنده وقت ننك اوّلنده افضل - غیر مسئله لرنی دخی مونکا رقیاس قیل - ایمدی ای اوغل امام لار آراسنده اختلاف کوب لکن هرقایسی ننك دلیلی باردر مثلا امام اعظم امام شافعی کا ایتسه که نمازننك آخر وقتندان اوّل وقتی افضلمی دیدنك نی دلیل بلان دیسه امام شافعی ایتور من قورقامن که مصلی آخر وقتندان مقدم اولسه اوستونده فرض قالور چونکه نمازغه وقت شرط نمازننك وقتی کردی لکن نمازننك اوّل وقتندان آخر وقتی افضل دیب سن نی دلیل بلان ایته سن دیسه امام اعظم ایتور آننك اوچون بنده دن نمازنی اوّل وقتنده طلب قیلنمای آخر وقتنده طلب قیلنه دردخی ده پیغمبر علیه السلام ایتدی (الامور بالخواتیم) دیدی شوننك اوچون آخر وقتی افضل دیب ایته من دیرور - ای اوغل بلکل که اوشبو امام لارننك اختلافی بنده لرکا الله تعالی ننك عنایتی ورحمتی درنتا که اختلاف العلماء رحمة دیدیلر - امام لار بر برینه اختلاف قیلدیلار شوننك اوچون که آرا لارنده حقلق مستور بولوب قالماسون - نتا که نصاراویهودیلر آراسنده مستور بولوب قالدی چونکه رأی واحد کا اتفاق قیلدیلار حقلقنی اظهار قیلمق اوچون مجادله قیلمادیلار الله تعالی قیامت کوننده آلاردان حقنی صورار حقنی ازلاماکان اوچون آلارنی مواخذه قیلور یوزلری قارالور باشلارین توبان صالوب توررلار - قاچانکه حساب محمد امتینه ایرشسه و آلاردان حقنی صوراسه ائمهٔ اربعه حقنی کیتورورلر (انهم جاهدوا فی الله حق جهاده) ثابت بولورکه اول ائمهٔ اربعه بارچه دلیللری بلان هیچ بر بحث قیلماغان کلمه نی قالدرماشلاردر بس آلارننك

حقلغی

حقلغی ظاهر بولور الله تعالی قاشنده یوزلاری آغارور - ودخی بلکل که ای اوغل اماملارننك اختلافی شول مثالده‌درکه مثلا تاجرننك عادتندندر قاچانکه سودا قیلوب کوب ربح یاصاصالارکوب قیمتلی ونفیس مال‌لار آلوب تجارت اوچون سفرکا چقمقنی قصد ایتوب ایشتسه‌لرکه آلار کیتاسی یولده اوغریلار وقطاع الطریقلر باردر - بس کاروان باشی امر ایته‌درکه بعض قوّتلی یکتلر قورال‌لار بلان کاروان آلدندان وبعض قوّتلی وغیرتلی یکتلر کاروان آرتندان قورال‌لار بلان باروب اوغری لاردان وقطاع الطریقلردن امین بولوب مال‌لاری ومتاعلری سلامت باروب یتادر بس اوشبو اماملار بعینه شونکار اوخشار - مثلا اول اماملار آخرت تاجرلری ننك کاروان باشلاریدر دنیاده کوب مشقت چیکوب سودا قیلدیلار طاعت وحسناتدان کوب ربح حاصل ایتدیلر - دنیاده مؤمن امت‌لر وعلمالر مسافرلردر آخرت یولنده سیر قیلالار بس ایشتدیلرکه یولده کوب اوغریلار وقطاع الطریقلر باردرکه آلار شیطاندر بس بو امت ننك قوّتلی وبهادر اماملاری که ائمه اربعه درچقدیلار وبعض سی کاروان آلدندان وبعض سی کاروان آرتندان یوروب آخرت کاروانین صاقلادیلار - ایمدی امام شافعی نماز اوّل وقتده افضل وامام اعظم آخر وقتده افضل دیدیلر تاکه بو امت اوشبو اماملار آراسنده صاغ سلامت آخرت سفرنده یوروب سالمین آمنین باروب اوجماحقه کرورلر لقوله تعالی (ادخلوها بسلام آمنین) ودخی اوشبو ایکی امام میزان ننك ایکی کفه سی اوخشاشلی در ایکی کفه ننك برابر وعدل لکنده البته آیورمایوقدر - مثلا برامیزانده برنرسه وقیمتلی جواهر اولچاسه برکفه سینه جواهرنی بر کفه سینه معیار صالارمونداق بلان جواهرننك مقدارین بله‌دی ایمدی بو ایکی امام‌در بو زنده الله تعالی میزانی ننك ایکسی ایکی کفه سیدر بس بو میزان ننك معیارلری اول امر شرعدر اوشبو امت بایاغی جواهر وآلتون وقیمتلی مال‌لاردر (کنتم خیر امة اخرجت للناس) بس الله تعالی بو میزاننی بو معیارنی اوشبو ائمه اربعه آراسینه قویدی تاکه صافی وخالص بولغانی نبهرج ومغشوش بولغانی ظاهر بولسه‌ین (لهلك من هلك عن بینة ویحیی من حی عن بینة) بس قاچانکه قیامت کونی بولسه الله تعالی آلار آراسندان خالص وصافی بولغانین جیوب اوجماحقه کرتور چونکه آلار الله تعالی ننك خزینه سینه لایق بولدیلار صراط دان کالبرق الخاطف مرور ایتکوچیلر اوشبولاردر - آندان صونك نبهرج ومغشوش بولغانلارین اوطقه صالوب یانکادان صاف وخالص ایتار اوچون تموغ کارخانه سینه یبارلور - ایمدی ای اوغل بو قصه‌لاردان یخشی حصه فهملاساداق کیرآك مگر قلبنکا ابلیس قارغاسی اوبالاغان بولسه‌غنه بو سوزلار قلبنکا سنکماس *

سؤال - معلوم درکه محمد علیه الصلوة والسلام نبی‌لرننك ورسول‌لرننك افضلیدر اما نی حکمت ونی سر باردرکه موسی علیه السلام الله تعالی‌کا طورطاونده مناجات قیلدی والله تعالی آنکا واسطه‌سز خطاب قیلدی ومحمد علیه السلام‌غه جبرائیل واسطه سی بلان خطاب قیلدی - ایمدی ای اوغل بو مسئله‌نی پیغمبر علیه السلام (هم یا ایها المدثر قم فانذر) سوره‌سین ایندرکان وقتده جبرائیل علیه السلام دان سؤال قیلدی

ایتدی یا جبرائیل سن بیورا موسن مونی منکا یا که الله تعالی مو دیدی - جبرائیل علیه السلام ایتدی یوق - الله تعالی سنکا بیوردی دیدی بس پیغمبر علیه السلام مغموم بولدی جبرائیل علیه السلام ایتدی یا محمد نیك مغموم بولدنك - پیغمبر علیه السلام ایتدی من هنوز موسی درجه سینه ایرشامش من چونکه الله تعالی آنکا واسطه سز خطاب قیلدی امامنکا سننك آرقلی خطاب قیلدی دیدی آندان صونك جبرائیل علیه السلام هم متحیر بولدی نی وجه بلان جواب بیرملك کیراك بلمادی حتی الله تعالی کا مناجات قیلدی بس الله تعالی موننك جوابین جبرائیل کا تعلیم قیلدی آندان صونك جبرائیل علیه السلام ایتدی یا محمد من افضل مو یا که جماد شجر افضل مو پیغمبر علیه السلام ایتدی البته سن افضل سن دیدی - جبرائیل ایتدی آلایسه نیکا مغموم بولاسن قاچانکه الله تعالی موسی غه خطاب قیلسه آرالارنده شجر واسطه بولدی (فلما اتیهانودی من شاطی الواد الایمن فی البقعة المبارکة من الشجرة ان یا موسی انی انا الله رب العالمین) یا محمد اوشبو شجر موسی امتندن هیچ کم کا شفاعت قیلماس اما من قیامت کوننده امتلرنکا شفاعت قیلغوچی من - قرآن سوره لری عددنچه وآیتلری وکلمه لری وحرفلری عددنچه تموغدان عاصی امتلرنکنی شفاعت قیلوب چقارغوچی من - من جبرائیل امین من شفیع رب العالمین من دیدی - ایمدی ملکل که اوشبو امتنی الله تعالی کوب کرامتلر بلان اکرام قیلدی بو کرامتلر بلان هیچ قایسی امتنی هرمتلامادی - موسی امتی تللی حیوان کبك ایدیلر حیوانتی باغلامق اوچون داوغه محتاج رشوننك اوچون الله تعالی جبرائیل نی موسی غه بباردی ایتدی ای موسی قومنك کا ایت هر قایسی سی بلا کلرینه کوك توسلی خرقه باغلاسونلار تا که منم قضامنی اونوتماغایلار واعمال سماء بلان عمل قیلغایلار آخرت عمل ارندن اولومدن حسابدان غافل بولماغایلار دیدی قاچان که نوبت اوشبو امت کا یعنی محمد امتینه کیلدی بس موسی قومندن تفرقه بولسون اوچون الله تعالی آلارغه ایتدی سز منم دوستلارم سز (یحبونهم ویحبونه) بر برنکزکا سوز بلان نصیحت قیلوشمق واجب بولدی منبرلر قویونکز عالملرنکز منبرکا آشسون عوام لرنکزکا وعظ قیلسون تا که موسی امتی بلان اوشبو امت آراسنده فرق بولغای موسی امتی یهود ایدی آلارننك خرقه لری کبریت بولور قیامت کوننده - محمد امتی ننك عالملری شفاعت قیلورلار قیامتده (والذین اوتوا العلم درجات) *

نکته - روایت قیلندیکه بر حجام پیغمبر علیه السلام غه حجامت قیلماغه کیلدی جیلکا سینه محجمه نی قویدی قاننی جیمق بلان مشغول بولدی وکونکلندن ایتدی بو قاننی جیولغاچ نیچوك ایتایم ایکان کوك کا ارغوتایم مو یرکا توکایم مو - اکر یرکا توکسام یر اهلی هلاك بولور دیب قورقامن چونکه یحیی علیه السلام قانی منك نفس کشی نی هلاك قیلدی یرده قرار لانمادی محمد علیه السلام قانی البته یحیی قانندان عزیزراکدر - اکر کوك کا آتسام اوستومزکا تاش یاوار دیب قورقامن ایمدی منکا بو قاننی اچمکدن آرتوق حیله بولماس دیب محمد علیه السلام ننك قانین آلدی ده اچدی باالدان

طاطلی

طاطلی قاردان صالقون مایدان یومشاق ایدی - پیغمبر علیه السلام ایتدی یا حجام
قاننی نی اشلادنك دیدی حجام ایتدی اچدم یارسول الله دیدی پیغمبر علیه السلام
ایتدی یا حجام ایمدی سنکا ابدا اچ آوروی ایرشماس دیدی حجام بو سوزنی
ایشتدی غایت مسرور بولدی حتی شادلغندان رقص قیلدی پیغمبر علیه السلام
ایتدی یا حجام سنکا نی بولدی حجام ایتدی یا رسول الله سننك امتنك اوچون
منکا بشارت حاصل بولدی دیدی پیغمبر علیه السلام ایتدی نی بشارت حاصل بولدی
یا حجام - حجام ایتدی قاچانکه دمنکنی یوتدم اچ آوروی ایرشماس دیب منکا سیونوچ بیردنك
ایمدی مؤمن بنده لرننك قلبینه ابلیس ننك ایرشسون وحالانکه الله تعالی مؤمنلرننك
قلبلرین ایمان نوری بلان زینتلادی وقیامت کوننده زبانیلر نیك آلارغه یقین کیلسون -
کیلماس - (اولئك علی هدی من ربهم واولئك هم المفلحون) آلار حقنده ندادر *

لطیفه - قاچان که ابراهیم علیه السلام توتوش اوچ کیچ کاچافلی توشنده اوغلی اسماعیلنی ذبح
قیلمقنی کوردی اویغاندی مناجات قیلدی الهی جبرائیل نی نیك یبارمادنك تا که ذبح علمین
منکا اوگراتور ایدی دیدی الله تعالی ایتدی سن منم خلیلم سن خلیل بولمقلق واسطه سی تقاضا
قیلمایدر دیدی ابراهیم علیه السلام ایتدی یارب اوغلومنی نی اوچون ذبح قیلایم دیدی الله
تعالی ایتدی یا ابراهیم منم محبتم نی دعوا قیلاسن اوغلنکنی سوه سن ایکی محبت بر کونکلده
صغمایدر دیدی - آندان صونك ابراهیم علیه السلام هاجرکا امر قیلدی اسماعیل ننك باشین
کوزین یودی یخشی کیوم کیدردی ابراهیم علیه السلام هاجردن یاشرتون پچاق آلدی باو
آلدی - هاجر ایتدی اوغلومنی قایده آلوب باراسن دیدی - ابراهیم علیه السلام
ایتدی قوناققه آلوب بارامن دیدی - هاجر خیرلی بولسون اللهغه تابشردم دیب
قالدی - بس ابراهیم علیه السلام اسماعیلنی قولوندان یتاکلاب منا طاغینه آشدی
قصه سی معلومدر - روایت قیلندی که ابراهیم علیه السلام پچاقنی اسماعیل ننك
مویینه قرق مرتبه قویوب تارتدی پچاق کیسمادی - ابراهیم علیه السلام پچاقنی
یرکا ارغوندی پچاق تاشقه کروب کیتدی بس الله تعالی پچاققه تل بیردی ایتدی
من نیچوك ایتایم خلیل ایته کیس - جلیل ایتسه کیسما - جلیل ننك امری خلیل ننك
امرندن قوتلی راکدر دیدی موندان صونك ابراهیم علیه السلام مناجات قیلدی
الهی پچاق منکا اطاعت قیلمادی اسماعیلنی کیسمادی دیدی - ندا کیلدی که یا
ابراهیم نیك آننك بوغازین پچاق کیسسون ایونکدن چققانده آناسی آنی برکا
تابشردی آننك بوغازین پچاق کیسماس دیدی - ایمدی ای اوغل بر مرتبه الله
تعالیکا تابشرمق بلان اسماعیل ذبحدن خلاص بولدی وآننك فداسینه الله تعالی
اوجماحدان قوچقار یباردی (قد صدقت الرؤیا وکذلك نجزی المحسنین) ایمدی
پیغمبر علیه السلام وفاتی وقتنده امتلرین الله تعالیکا تابشردی - بالا توغان وقتده
الله تعالیکا تابشراسن - میت نی قبرکا قویغان وقتده الله تعالیکا تابشراسن (بسم الله

وبالله وعلى ملة رسول الله) دیسن - بس مؤمن بنده الله تعالی کا نیچه مرتبه تابشرلسه اول بنده نی الله تعالی نیك تموغ اوطندان خلاص قیلماسون - البته قیلور - اسماعیل ننك فداسینه اوجماحدان قوچقار یبارلدی - قیامت کونده هر بر مؤمن قل ننك فداسینه عبدهٔ اصنامدان ومشرکلردن یتمشار کشی نی یبارلسه کیراك *

حکایت - شیخ حسن بصری رحمة الله علیه اولوغ کرامت ایاسی اولیاء الله دان ایدی حتی روایت قیلنور که قبرده کی میتلر بلان مکالمه قیلور ایدی حال احوالرین صوراشور ایدی دخی تریکلرکا میتلر حالندن خبر بیرور ایدی قبرکا قویولغاچ بولاسی واقعه لرنی ایتوب آدملرکا نصیحت بیرور ایدی - بر کونی حسن بصری دان صورادیلار بو کرامتنی نی بلان تابدنك حتی میتلر سنکا سویلاشورلر دیدیلر - ایتدی اوچ تورلو اش بلان بو کرامتی تابدم - اوّل الله تعالی کا تسلیم وتفویض بلان - ایکنچی کوندوز آشاونی قویمق بلان یعنی روزه توتمق بلان - اوچونچی کیچ یوقلاونی قویمق بلان دیدی - یعنی هر بر اشنی الله غه تابشردم کوندوز روزه توتدم کیچ اویاغ توردم - بس الله تعالی بو کرامتلرنی بیردی دیدی *

زجر - روایت قیلنورکه اکر بر شارب الخمر توبه سز اولسه قیامت کونده آننك قولینه بر قدح طولو ارن وصاری صو بیرولور - اچ دیرورلر - اچماسکا تلار - آخر ناعلاج بو کشی اول قدحنی اچار درحال تنی کو بار یوزی ننك تیرسی اوزولوب اوزولوب ترشار بیله جهنم کا ایلتورلر - پیغمبر علیه السلام دان روایت قیلندی اکر بر خمر اچکوچی خمر بلان مشغول بولسه وزنا قیلغوچی زنا بلان مشغول بولسه آلارننك قلبندن ایمان چقار دولوت کیك باشی اوسنونده تورور خمردن وزنادان بو شاغان غه قدر دیدی - علی رضی الله عنه ایتدی اکر دهبر قدح خمر دینکزکا تاشلانسه واول دینکزکا تولقونلاری بر ولوب چیت کا چقسه واول یرده اولن اوسوب اول اولن نی قوی آشاسه اول قوینی ذبح قیلوب پشرسه لر من اول ایتنی آشاماس من ات کا تاشلارین دیدی - ایمدی ای اوغل بر قدح خمر دینکزکا اثر ایتوب اول صودان حاصل بولغان اولن نی آشاغان قوی ایتی اتلرکا تاشلانسه شك سز خمر اچکان کشی توبه سز اولسه البته آنی جهنم اتلرینه تاشلانسه کیراك *

الله تعالی اوزی ننك کلام قدیمنده بش نرسه نی کبیر دیب آتادی - اوّل الله تعالی اوزین کبیر دیب تسمیه قیلدی (ذلك بان الله هو العلی الکبیر) دیدی ایکنچی عالم که کشی کا بیورا - اوزی عمل قیلمادی شوندا این عالم ننك هلاکین کبیر دیب آتادی (کبر مقتا عند الله ان تقولوا مالا تفعلون) دیدی - اوچونچی بنده لرینه بولغوچی اوزی ننك فضلین کبیر دیب تسمیه قیلدی (وبشر المؤمنین بان لهم من الله فضلا کبیرا) دیدی - دورتنچی آخرت ملکین کبیر دیب آتادی (واذا رأیت ثم رأیت نعیما وملکا کبیرا) دیدی - بشنچی خمر اچملك ننك گناهین وقمار بازلق ننك گناهین کبیر دیدی (ویسئلونك عن الخمر والمیسر قل فیهما اثم کبیر) دیدی -

ایمدی

ایمدی ای اوغل خمر اچمك وقمار اوینامق الله تعالی قاشنده اولوغ گناه اش بولسه دنیاده موندایین اولوغ گناه‌دان زیاده صاقلانمق تیوش *

حکایت - قاچانکه داود علیه السلام ننك وفاتی قریب بولدی - اوزی ننك اولوغ اوغلین ولی عهد ایتماکا اراده قیلدی - اون ایکی اوغلی بار ایدی اولوغ اوغلی ننك اسمی یهشوقا ایدی - بس سلیمان ننك آناسی ایتدی من بو رأی کا راضی توکل من بلکه سلیماننك ولی عهد بولسون دیدی - بو خصوصده کوب اختلاف قیلوشدیلار حتی بنی اسرائیل ایکی فرقه بولدی بر فرقه سی سلیمان خلیفه بولمقنی تلادی بر فرقه سی یهشوقا خلیفه بولمقنی تلادی آنداان صونك جبرائیل علیه السلام ایندی ایتدی یاداود الله تعالی سنکا سلام اوقودی دخی ایتدی خلیفه لك مستحق بولور شول کشی کا کم ده کم علم بلان متصف بولسه یعنی خلیفه بولغان کشی عالم بولمق تیوشدر دیدی - بس بنی اسرائیل علماسی جیولوب مصلحت بلان بش مسئله حاضرلادیلر بو مسئله لرکا قایسی جواب بیرسه اول ولی عهد بولسون دیدیلر - بو مسئله لرنی اوکراتوب برکشی نی سلیمان بلان یهشوقا یانینه یباردیلر - بش مسئله اوشبولاردر - دنیاده مسلمان کوب مو کافر کوب مو - ایرلر کوب مو خاتونلار کوب مو - احسن اشیانی نرسه - اقبح اشیانی نرسه - دخی بشنچی سی - اول ایکی نرسه نی نرسه درکه برسی ننك وجودی بلان فائده یوق ایکنچی سی ننك وجودی بولماسه آلار بلان اوچونچی سی بولماسه اول ایکی ننك عدمی بلان وجودی مساویدر فایده ظاهر بولماس - بس یهشوقادان صورادیلار بر مسئله کا ده جواب بیره آلمادی آنداان صونك سلیمان غه باردیلار بس سلیمان آلارنی کورکاچ ده کولدی ایتدیلار بو اوغلان هنوز صبی در - سلیمان علیه السلام غه سلام بیردیلر سلیمان علیه السلام سلام قایتاردی توردی آلارنی اکرام بلان قبول ایتدی بس بولار مسئله نی صورای باشلادیلار آلارننك سوزی آراسنده سلیمان قچقردی علیك السلام ورحمة الله تعالی دیدی - بس آلار مسئله نی صوراب بتوردیلر سلیمان علیه السلام جواب بیردی - کافرلر مؤمنلردن کوبراکدر دیدی نی دلیل بلان دیدیلر ایتدی مسلمانلر مسلمانلاردر کافرلر کافرلردر اما منافقلار هم کافرلر جمله سندندر آنداان صونك شارب الخمرلر دخی کافرلر جمله سندندر اوشبو دلیل بلان کوبراك دیب ایتامن دیدی راست ایتدنك دیلر - اما ایکنچی مسئله نکز ایرلردن خاتونلار کوبراکدر آننك اوچون ایرلر ایراردر خاتونلار خاتونلاردر اما خاتونلار رأیی بلان عمل قیلغوچی ایرلر آلار هم خاتونلار جمله سندندر ودخی یالغانچیلقنی اوزینه عادت ایتوچی ایرلر آلار هم خاتونلار حکمنده‌در دیدی - راست ایتدنك دیدیلر - دخی اوچونچی مسئله نکزکا جواب احسن اشیا مرأة صالحه‌در - اقبح اشیا مرأة سؤدر دیدی - راست ایتدنك دیدیلر - دورتنچی مسئله نکزکا جواب (اقبح اشیا واذم اشیا الشرك بالله تعالی) در (واشرف اشیا الاقرار بوحدانیة الله تعالی) در چونکه برشهرده ایکی پادشاه بولمق جائز توکل بس الله تعالی ننك ملکنده شریك بولمق نتاك جائز بولور دیدی -

راست ایتدنك دیدیلر - اما بشنچی مسئلەنکز آننك جوابی بودر براوننك صورت حسنەسی بولسه عقلی بولماسه آننك جمالی عدم حکمندەدر لعدم العقل - براوننك مالی بولسه سخاوتی بولماسه اول کشی فقیر حکمندەدر سخاوتی یوقلق سببلی چونکه صاران کشی ننك مالی بر آستوندەکومکان مال مثالندەدر هیچ کم کا فایدەسی یوقدر دیدی - راست ایتدنك دیدیلر - موندان صونك سلیمان علیه السلام شول بش مسئله سببلی بر یوزینه خلیفه وپادشاه بولدی آتاسی ملکینه وارث بولدی حال بوکه اول مسئلەلرننك جوابین آنکا قرمسقه اوگراتدی ❊ بو عبد ضعیف عالملردن وعالملرننك کتابلارندان جزءٴ علم حاصل ایتدی بلکان قدر یازوب انتشار قیلدی معنالر انجوسین ساچدی اوقوب فایدە آلغوچیلار بلان برکا الله تعالی ننك فضلی وکرمی بلان آخرت ملکینه نایل بولساق عجب منی ❊ بس بنی اسرائیل ننك رأیی سلیمان خلیفه بولمقینه قرار تابقاچ یهشوقا بیك خفا بولدی ایتدی بو بش مسئلەاردن غیر مسئلەنی صوراسەلار من هم جواب بیرور ایدم دیدی دخی ایتدی سلیمان خلیفه بولدی بو غبن عظیم در داود ننك اولوغ اوغلی من ایدم خلیفەلك کا من احق ایدم دیدی اول یهشوقا گمان قیلدی که اولوغلق یاش بلان در بلمادی که اولوغلق وعلم ودرجه الله تعالی ننك امری بلان والله تعالی ننك عنایتی بلان در*

حکایت - کونلرده برکون هارون الرشید کا بر دهریه کیلدی ایتدی یا امیر المؤمنین زمانه نك ننك علماسی ابو حنیفه وابو یوسف ومحمد وحسن بصری اتفاق قیلمشلارکه صانع عالم باردر عالم حادثدر عالم متغیردر دیب ایتەلر اوشبو عالملرنکدن فاضل راك وعالمراك لرین بو مجلس کا حاضر قیل تاکه کوز آلدنکده آلار بلان بحث قیلوشوب صانع عالم یوقلغین اثبات قیلایم دیدی بس علماننك افضلی ابوحنیفه ایدی هارون الرشید آنکا کشی یباردی ایتدی یا امام المسلمین بزکا بر دهری کیلدی صانع عالمنی نفی قیلادر سننك بلان مناظره قیلماغه ارادەسی بار کیلکای سن بحث بلان آنی الزام قیلغای سن دیدی - آندان صونك ابو حنیفه توردی هارون الرشید کا کیلدی لکن بر آز کیچوکوب کیلدی هارون الرشید استقبال قیلوب دهری یانینه آلوب کردی اکا بر واعیان دولت همەسی کیلوب برلر برینه اوتورمشلار ایدی دهری ایتدی یا ابو حنیفه کیچوکوب کیلدنکنی سبب بولدی دیدی ابو حنیفه ایتدی منکا بر عجب اش واقع بولدی شوننك اوچون کیچوکدم یعنی منم یورطم دجلەننك آرغی یاغندەدر ایومدن چقدم دجله کنارینه کیلدم دجله آرقلی چقارغه کیمه یوق ایدی مگر کوردم بر ایسکی کیمه یانا تاقتالاری تارقالمش منم نظرم واقع بولدی شول ساعت تارقالمش تاقتالاری اوز آلدینه حرکت کا کیلوب بریرکا جیولدی بر برینه توتاشدی نجارسز علمسز بوتون کیمه بولدی اول کیمه بلان دجله آرقلی چقدم موندەکیلدم دیدی - دهری ایتدی ای اعیان دولت ایشتنکز امامنکز وافضل زمانکز نی ایتدی موندانده یالغان سوز ایشتکانکز بارمو دیدی واتوق کیمه نجارننك عملندن باشقه حاصل بولورمو بو کذب محض درکه افضل علمانکزدن

ظهور

ظهورا یتدی دیدی ابوحنیفه ایتدی هی کافر مطلق اکرده کیمه صانع سز ونجارسز حاصل بولماسه بو عالم صانع سز ننک ظاهر بولسون سن عدم صانع بلان ننک قائل بولا بله سن دیدی - بس هارون الرشید امر قیلدی دهری ننک مو ینین صوقدیلار اوتردیلر - ایمدی ای اوغل موندان آرتوق سنکا نیچوک دقت قیلایم نیچوک سنی ایذ گولک کا کوندرایم (لکن اکثر جمع لا یفرقون الحمام من الارز ولم یفهموا معانی الکلام وهم یحسبون انی انطق بالجزاف) *

حکایت - هارون الرشید ننک بر عالم وفاضل وزیری بار ایدی اوز زماننده نظیری یوق ایدی لکن هارون الرشید بو وزیرنی باشقه لاردان آرتوق کورمادی اوزندن دون‌لر بلان آنی برابر کوردی بس وزیر مونکار خورلانوب ایتدی یا امیر المؤمنین وزیرلرنک وخذمتچیلرنک بارده صوقر تاوقلاردر آرپانی بوغدایدان دوگینی حمامدان فرق قیلماسلار بزنی هم آلاربلان برابر کوراسن دخی سن اوزنک ده بزلردن فاضل کمدر جاهل کمدر تفرقه قیلماس سن ارز بلان حمامنی تانیماغان کشی فاضل لر بلان نیچوک مساوی بولور دیدی -هارون الرشید ایتدی الله تعالی ننک خلقندان ارز بلان حمامنی تانیماغان کشی اصلا یوقدر بو سوزنک بلان بیک لغو سویلادنک دیدی- وزیر ایتدی یخشی حمام بلان ارزنی تانیماغان کشینی من سنکا نیچه‌نی تابوب کیتورایم دیدی - هارون ایتدی یارار- اکر تابوب کیتورسانک وکلامنکنی اثبات قیلسانک سوزیوق- من سننک درجه‌نکنی کوتارورمن دیدی- بس وزیر عرب صحراسینه ارز بلان حمامنی بلماکان کشینی ازلاماکا یباردی بس بر کشی‌نی تابدیلار که حمام نی ایکانین ارز نی ایکانین برده بلکانی یوق ایمش- بس یخشی کیوم کیوندروب اول کشینی هارون یانینه کرتدیلر- خلیفه آننک صورتینه قارادی سیرتینه توشونمادی - بس وزیر بیوردی برصاوت ارز پشروب کیتوردیلر حاصل کلام ارزدن یعنی دوگی‌دن پلاو پشروب کیتوردیلر عرب ننک آلدینه قویدیلار عرب تناول قیلدی مونی کورکانی یوق ایدی های بیك هیبت لطیف ونعیم نرسه ایمش دیب ماقتاب آشادی راحتلاندی تیرلادی های مبارك نرسه ویخشی نرسه دیب آشادی - هارون ایتدی ای قرنداش نی نرسه آشای سن دیدی عرب ایتدی بلمیم اما لطیف حمام دیب گمان قیلامن دیدي هارون بیك اوزاق کولدی ایتدی حمام ایکانین قایدان بلاسن دیدی عرب ایتدی من صحراده تورامن کونلرده بر کون صالقون صو بلان غسل قیلغان وقتمده حاجی‌لر طائفه‌سندن برجماعت یانمدان اوزدی ایتدیلر ای آدم نیك حمام اوچون شهرکا بارمادنک راحتلنور ایدنک تننک تیرلر ایدی متنعم بولور ایدنک صالقون صو بلان قویونمق عاقل‌لاراشی توکلدر دیدیلر آلارننک سوزی خاطرمده قالدی شول کوندن بیرلی های کورسانک ایدی آشاب قاراسانک ایدی جسمم تنعم تابسه ایدی دیب هرکون اویلاب یوردم‌حالا جسمم راحت تابدی تنعم قیلدم شوننک بلان حمام ایکانین بلدم دیدی هارون الرشید مونی ایشتکاچ دخی بیك راحتلانوب کولدی

بیك عجبلاندی وزیرکا خلعت کیدردی باشقه وزیردن آننك درجه سین آرتوق قیلدی - بس بلکل که ای اوغل جاهللر بلان عالملرننك حالی بیله در چونکه جاهللر عالملرنی وفاضللرنی تفرقه قیلوب بلماسلر طالب لرنی واصللردن آیروب تانیماسلار نچکه وعبرت سوزلرنی مستحسن صایماسلار - ای اوغل خلق ننك زیرا کلکین وفضیلتین تجربه حسبانچه ینه برنکته ذکر قیلایم روایتلرده منقولدر قاچانکه پیغمبر علیه السلام مکه نی فتح قیلدی وکعبه ده اوچ یوز آلتمش صنم گوردی کعبه ننك دورت دیوارینه بیوك یرکا تزوب قویولمش صنملار ایدی بس پیغمبر علیه السلام حضرت علی کا ایتدی یاعلی بو اوتونلارنی جیوب اوطقه یاق - یانسون بو صنملار اوطقه دیدی - علی رضی الله عنه توردی برام برام آلوب صنملارنی اوطقه یاقدی یوقارغیلارنی آلغانده پیغمبر علیه السلام ایتدی یا علی یوقارغیلارنی دیواردان منم جیلکامه باصوب آل دیدی بس علی رضی الله عنه آلدی اوطقه تاشلادی اولوغ صنملارنی آلماغه نوبت یتدی درحال جبرائیل علیه السلام ایندی ایتدی یا محمد الله تعالی سنکا سلام اوقودی ایتدی اولوغ صنملارنی اوطقه صالماغای سن پیغمبر علیه السلام ایتدی یا جبرائیل نی اوچوندر دیدی جبرائیل ایتدی یا محمد اول قایسی صنمدر بلاموسن دیدی پیغمبر علیه السلام ایتدی یوق بلمیم دیدی جبرائیل ایتدی اول شول صنمدرکه ابراهیم زماننده آننك صدق نبوتینه ورسوللکینه گواهلق بیردی الله تعالی ایتدی اول صنم خلیلم ننك نبوتینه شهادت بیردی آنی یاندرمق جائز بولماس دیدی - بس پیغمبر علیه السلام اوشبو حالنی حضرت علی کا ایتدی آندان صونك علی قویدی بیك کولدی مسرورا تعجب قیلدی پیغمبر علیه السلام ایتدی یاعلی نیك تعجب قیلدنك نی بولدی دیدی - علی ایتدی یارسول الله منکا امتنك اوچون بشارت حاصل بولدی که صنم بر مرتبه الله تعالی ننك وحدانیتینه وابراهیم ننك نبوتینه شهادت کیتوردی الله تعالی آنی اوطقه یاندرودان منع قیلدی اما گناهلی امت لرنك عمری بوینچه اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله دیب الله تعالی ننك وحدانیتینه وسننك نبوتنکا شهادت کیتورورلر الله تعالی آلارنی اوطده نتاك یاندورسون - یاندرماس بلکه عفو قیلوب جنت کا کرتور (ان الله یغفر الذنوب جمیعا) الآیة *

سؤال - معلومدرکه کوب آدملر اوقورغه بلمیلر حرف تانومیلار یازو بلمیلر - الله تعالی (اقرأ کتابك) دیب ایتماکنده نی حکمت باردر - جواب بودرکه ای اوغل کونلرده بر کون پیغمبر علیه السلامغه جبرائیل علیه السلام نازل بولدی ایتدی یا امی الله تعالی سنکا سلام اوقودی پیغمبر علیه السلام ایتدی یا جبرائیل منم نی گناهم بارکه منی امی دیدنك - جبرائیل ایتدی من امی دیب ایتمادم بلکه الله تعالی سنی امی تسمیه قیلدی پیغمبر علیه السلام ایتدی نیك امی دیب تسمیه قیلدی - جبرائیل علیه السلام ایتدی ایکی معنا بلان سنی امی تسمیه قیلدی برسی شولدرکه امی تسمیه قیلدی الله تعالی ننك فضلی وامتنکا عنایتی در آننك اوچون قیا[مت]

قیامت